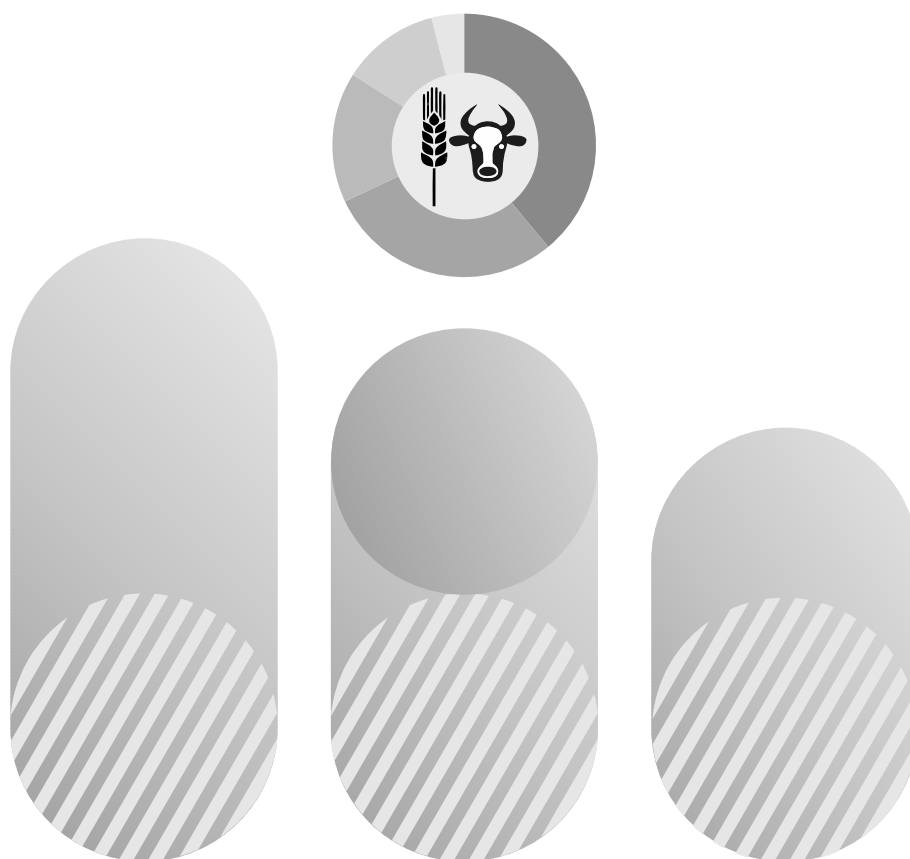

Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim w 2017 r.

Agriculture in zachodniopomorskie voivodship in 2017

Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim w 2017 r.

Agriculture in zachodniopomorskie voivodship in 2017

Urząd Statystyczny w Szczecinie Statistical Office in Szczecin

Szczecin 2018

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Szczecinie

Statistical Office in Szczecin

Zespół autorski

Editorial team

Mariola Kaszubowska, Iwona Majewska, Krystyna Szostak

Kierujący

Supervisor

Magdalena Wegner

Prace redakcyjne

Editorial work

Beata Rzymek

Tłumaczenie

Translation

Ewelina Konarska-Michalczyk

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Jerzy Rożek

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

<http://szczecin.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/rolnictwo-lesnictwo/>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

Publikacja *Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim w 2017 r.* jest kolejną edycją opracowania z zakresu statystyki rolnictwa, zawierającego podstawowe informacje o wynikach produkcji rolniczej oraz o warunkach produkcyjno-ekonomicznych. Przedstawione dane uzyskano na podstawie zbiorczych wyników sprawozdawczości, badań reprezentacyjnych i spisów rolniczych, a także szacunków i ocen rzeczoznawców.

Zakres opracowania obejmuje: wyniki produkcyjne rolnictwa w ujęciu wartościowym, produkcję roślinną, pogłowie i produkcję zwierzęcą, warunki produkcyjno-ekonomiczne produkcji rolnej, w tym m.in. użytkowanie gruntów, powierzchnię zasiewów, czynniki agrometeorologiczne, ceny gruntów i produktów rolnych oraz ich relacje, a także wartości i ilości skupionych produktów rolnych.

Publikacja składa się z komentarza analitycznego i części tabelarycznej, w których zaprezentowano wyniki produkcyjne rolnictwa w 2017 r. na tle dwóch poprzednich lat, z wyszczególnieniem danych dla gospodarstw indywidualnych. Ponadto w opracowaniu zamieszczono uwagi metodologiczne, zawierające opis zakresu badań oraz podstawowe definicje stosowanych pojęć. Przyjęta w opracowaniu terminologia, zastosowane klasyfikacje i grupowania danych umożliwiają ich wykorzystanie do porównań z danymi ogólnokrajowymi i innymi województwami.

Przekazując Państwu niniejszą pozycję wyrażam nadzieję, że zawarte w niej informacje okażą się pomocne przy ocenie aktualnego stanu rolnictwa w województwie zachodniopomorskim oraz umożliwią obserwację kierunków zachodzących zmian i stopnia osiągniętego rozwoju.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Szczecinie

Magdalena Wegner

Szczecin, czerwiec 2018 r.

Preface

Agriculture in zachodniopomorskie voivodship in 2017 is a new edition of the publication concerning agricultural statistics which contains basic information on the output of agricultural production as well as production and economic conditions. Presented data were obtained on the basis of aggregates of reporting results, sample surveys, agricultural censuses as well as estimates and surveyors' assessments.

The publication covers the following issues: agricultural output, crop production, livestock and animal production, production and economic conditions of agricultural production including, inter alia, land use, sown area, agrometeorological conditions, prices of land and agricultural products as well as their relations and value and quantity of purchased agricultural products.

The publication consists of an analytic commentary and tables in which results of agricultural production in the year 2017 are shown. Data are presented in comparison with the two previous years with specification of data for individual agricultural holdings. Moreover, methodological notes describing the scope of surveys and basic definitions of used terms are also included. The applied terminology, classifications and data grouping allow for comparisons with the country and the other voivodships.

Handing over the following publication, I hope that presented information will be useful in assessing the current condition of agriculture in zachodniopomorskie voivodship and will enable monitoring directions of undergoing changes and reached level of development.

Director
of the Statistical Office in Szczecin

Magdalena Wegner

Szczecin, June 2018

Spis treści

Contents

Str.
Page

Przedmowa	3/4
<i>Preface</i>	
Objaśnienia znaków umownych	7
<i>Symbols</i>	
Ważniejsze skróty	7
<i>Major abbreviations</i>	
Synteza	9
<i>Executive summary</i>	
Tablice: <i>Tables:</i>	
1. Wartość produkcji rolniczej	35
<i>Value of agricultural output</i>	
1.1. Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe).	35
<i>Gross final agricultural output (constant prices)</i>	
1.2. Dynamika wartości globalnej oraz końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe).	36
<i>Dynamics of gross, final agricultural output value (constant prices)</i>	
1.3. Globalna i towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe)	36
<i>Gross agricultural output (constant prices)</i>	
2. Użytkowanie gruntów. Powierzchnia zasiewów	38
<i>Land use. Sown area</i>	
2.1. Użytkowanie gruntów	38
<i>Land use</i>	
2.2. Powierzchnia gruntów ugorowanych	40
<i>Fallow land area</i>	
2.3. Powierzchnia zasiewów według siedziby użytkownika	40
<i>Sown area by holder residence</i>	
2.4. Struktura zasiewów według siedziby użytkownika	42
<i>Sown structure by holder residence</i>	
2.5. Melioracje użytków rolnych	45
<i>Meliorations of agricultural land</i>	
2.6. Ciągniki rolnicze	45
<i>Farm tractors</i>	
3. Produkcja roślinna	46
<i>Crop output</i>	
3.1. Plony głównych ziemiopłodów	46
<i>Yields of main crops</i>	
3.2. Zbiory głównych ziemiopłodów	48
<i>Main crops production</i>	
3.3. Udział gospodarstw indywidualnych w produkcji głównych ziemiopłodów	50
<i>Share of private farms in main crops production</i>	
3.4. Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych oraz wapniowych w latach gospodarczych (w przeliczeniu na czysty składnik)	51
<i>Consumption of mineral, chemical and lime fertilizers in marketing years (in terms of pure ingredient)</i>	
3.5. Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych	52
<i>Area, production and yields of field vegetables</i>	

3.	Produkcja roślinna (dok.) <i>Crop output (cont.)</i>	
3.6.	Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew	53
	<i>Area, production and yields of fruits from trees</i>	
3.7.	Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	55
	<i>Area, production and yields of fruits from fruit bushes and berry plantations</i>	
3.8.	Produkcja pasz dodatkowych oraz powierzchnia nawozów zielonych	56
	<i>Production of additional feeds and green fertilizers area</i>	
4.	Produkcja zwierzęca	57
	<i>Animal production</i>	
4.1.	Pogłowie bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu	57
	<i>Stocks of cattle, pigs, sheeps and poultry</i>	
4.2.	Pogłowie bydła według grup wiekowo-użytkowych	59
	<i>Cattle stocks by age and categories</i>	
4.3.	Pogłowie trzody chlewnej według grup wiekowo-użytkowych	60
	<i>Pigs stocks by age and categories</i>	
4.4.	Drób	61
	<i>Poultry</i>	
4.5.	Produkcja ważniejszych produktów zwierzęcych	62
	<i>Production of main animal products</i>	
5.	Skup ważniejszych produktów rolnych i ceny w rolnictwie	63
	<i>Procurement of main agricultural products and prices in agriculture</i>	
5.1.	Skup ważniejszych produktów rolnych	63
	<i>Procurement of main agricultural products</i>	
5.2.	Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące)	67
	<i>Procurement value of agricultural products (current prices)</i>	
5.3.	Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	68
	<i>Average procurement prices of main agricultural products</i>	
5.4.	Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych według miesięcy	70
	<i>Average procurement prices of main agricultural products by months</i>	
5.5.	Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	72
	<i>Average marketplace prices received by farmers</i>	
5.6.	Relacje cen wybranych produktów rolnych	74
	<i>Relations between marketplace prices and procurement prices</i>	
5.7.	Przeciętne ceny gruntów ornych w obrocie prywatnym	75
	<i>Average prices of a arable area in private trading</i>	
6.	Agrometeorologia	76
	<i>Agrometeorology</i>	
6.1	Charakterystyki meteorologiczne	76
	<i>Meteorological characteristics</i>	
7.	Ważniejsze dane o województwie na tle kraju w 2017 r.	77
	<i>Major data regarding the voivodship against the background of the country in 2017</i>	
7.1	Ważniejsze dane o województwie na tle kraju w 2017 r.	77
	<i>Major data regarding the voivodship against the background of the country in 2017</i>	
	Uwagi metodologiczne	80
	<i>Methodological notes</i>	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol <i>Symbol</i>	Opis <i>Description</i>
Kreska (–)	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5. <i>magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit.</i>
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.</i>
Kropka (.)	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable</i>
„W tym” <i>Of which</i>	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
tys. <i>thous.</i>	tysiąc <i>thousand</i>
mln	milion <i>million</i>
zł <i>zł</i>	złoty <i>złoty</i>
kg	kilogram <i>kilogramme</i>
dt	decytona <i>decyton</i>
mm	milimetr <i>millimetre</i>
cm	centymetr <i>centimetre</i>
m <i>m</i>	metr <i>meter</i>
ha	hektar <i>hectare</i>
km	kilometr <i>kilometre</i>
hl	hektolitr <i>hectolitre</i>
l	litr <i>litre</i>
°C	stopień Celsjusza <i>centigrade</i>
T	temperatura <i>temperature</i>

Skrót (dok.) <i>Abbreviation (cont.)</i>	Znaczenie (dok.) <i>Meaning (cont.)</i>
max	maksimum <i>maximum</i>
min	minimum <i>minimum</i>
UR	użytki rolne <i>agriculture land</i>
r.	rok <i>year</i>
cd. <i>cont.</i>	ciąg dalszy <i>continued</i>
dok. <i>cont.</i>	dokończenie <i>continued</i>
Lp. <i>No.</i>	liczba porządkowa <i>number</i>
Dz. U.	Dziennik Ustaw <i>Journal of Laws</i>
poz.	pozycja <i>position</i>
ust.	ustęp <i>paragraph</i>
p. proc. <i>pp</i>	punkt procentowy <i>percentage point</i>
szt.	sztuka <i>piece</i>
tabl.	tablica <i>table</i>

Synteza

Executive summary

1. Charakterystyka czynników produkcji

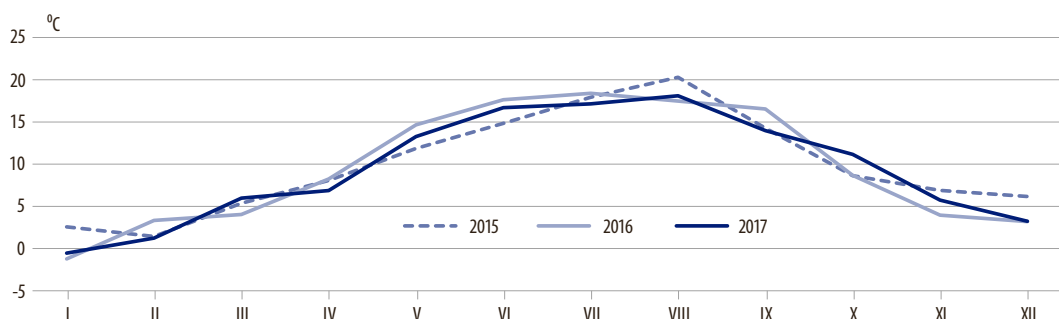
1. Characteristics of production factors

1.1. Przebieg warunków agrometeorologicznych w sezonie wegetacyjnym 2016/2017

1.1. Agrometeorological conditions in the 2016/2017 growing season

Wykres 1.
Graph 1.

Średnie miesięczne temperatury powietrza ^a
Average monthly air temperatures ^a

^a Stacje meteorologiczne w Szczecinie, Koszalinie i Świnoujściu.
a Meteorological stations in Szczecin, Koszalin and Swinoujscie.

Przygotowanie pól pod zasiewy ozimin jesienią w 2016 r. w województwie zachodniopomorskim było utrudnione z powodu zróżnicowanych warunków pogodowych. Występujące w okresie żniwnym intensywne opady deszczu (w sierpniu stanowiły one 125,3% średniej z wielolecia) opóźniały lub wręcz uniemożliwiały zakończenie prac żniwnych, a tym samym rozpoczęcie przygotowań do siewu ozimin.

Opóźnione żniwa spowodowały przesunięcie terminu siewu rzepaku; tylko część rolników zdążyła przeprowadzić siewy w optymalnym okresie agrotechnicznym (między 15 a 25 sierpnia). Nie wpłynęło to jednak na pogorszenie w sposób znaczny kondycji rzepaku, szczególnie w przypadku odmian mieszańcowych, które charakteryzują się szybszym początkowym wzrostem. W związku z obfitymi sierpniowymi opadami, wilgotność gleby oraz jej nagrzanie, potęgowane przez ciepłe ostatnie dni sierpnia wpłynęły na szybkie wschody rzepaku.

Bezdeszczowe i wręcz upalne dwie dekady września spowodowały, że był to miesiąc o nadmiernej ilości ciepła (odchylenie średniej temperatury od średniej z wielolecia wynosiło 3,1°C) i niedostatecznej ilości opadów (tylko 33,0% średniej z wielolecia). Wrzesień to miesiąc wysiewu zbóż ozimych; dla województwa zachodniopomorskiego optymalny termin jest od 20 września do 5 października. Z uwagi na panujące niekorzystne warunki w czasie siewu, spowodowane suszą, część rolników dokonała siewu zbóż w ostatnich dniach zalecanego terminu, a w niektórych rejonach przesuszona gleba praktycznie uniemożliwiała przeprowadzenie zabiegów uprawowych.

Po suchym wrześniu, notowane z początkiem października opady poprawiły uwilgotnienie gleby i wpłynęły na poprawę kondycji już wysianych ozimin. Polepszyły się także warunki do dalszych siewów, prowadzonych w kolejnych dniach miesiąca. Jednak znaczne areale zbóż ozimych zostały wysiane w terminie opóźnionym.

W listopadzie odnotowano opady deszczu, które miały pozytywny wpływ na krzewienie się zbóż ozimych, a dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin.

Pogoda w grudniu 2016 r. nie stwarzała większych zagrożeń dla zimujących roślin, ale utrzymująca się w ciągu miesiąca wysoka temperatura powietrza, wzrastająca okresami powyżej 10°C, zakłócała zimowy spoczynek roślin.

W styczniu 2017 r. panowały zróżnicowane warunki agrometeorologiczne. Notowane głównie w pierwszej połowie miesiąca spadki temperatury powietrza przy powierzchni gruntu, miejscami poniżej -13°C, powodowały w wielu rejonach województwa nadmierne wychłodzenie wierzchniej warstwy gleby. Przy niewielkiej na ogół pokrywie śnieżnej (na przeważa-

jącym obszarze województwa nieprzekraczającej 10 cm) takie warunki nie wywołały znaczących strat w zasiewach upraw ozimych. Jednak występujące lokalnie w ciągu miesiąca silne wysuszające wiatry, przy ujemnej temperaturze powietrza, powodowały przemieszczanie śniegu i miejscowe wysmalanie odkrytych roślin.

Przebieg pogody w lutym 2017 r. nie stwarzał na ogół zagrożenia dla zimujących roślin. W drugiej połowie miesiąca pod wpływem wzrastającej temperatury powietrza następowało stopniowe zanikanie pokrywy śnieżnej i rozmarzanie wierzchniej warstwy gruntu. Topniejący śnieg w połączeniu z opadami deszczu tworzył miejscami na polach zastoiska wody. Pojawiające się pod koniec miesiąca opady deszczu znacznie poprawiły zasobność gleby w wodę.

Pogoda w marcu 2017 r. nie sprzyjała obsychaniu pól i ogrzewaniu gleby (na terenie województwa odnotowanych zostało średnio 16 dni z opadami deszczu), a także wegetacji ozimin i trwałych użytków. Pomimo utrudnionych warunków, wcześniej zastosowano nawożenie nawozami mineralnymi oraz dokarmianie dolistne roślin, a także przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjne z użyciem herbicydów. Odnotowane temperatury powietrza w marcu 2017 r. nie były zbyt wysokie, ale wegetacja postępowała powoli ze względu na dodatnią temperaturę gleby.

W kwietniu 2017 r. warunki agrometeorologiczne były zróżnicowane, na ogół niekorzystne dla wegetacji i rozwoju roślin. Odnotowano znaczne obniżenie temperatury powietrza (w III dekadzie miesiąca), a przy gruncie również spadki poniżej 0°C (wystąpiły one na początku kwitnienia rzepaku ozimego, powodując uszkodzenia roślin polegające na pękaniu łodyg, w wyniku czego obniżenie plonu na terenie województwa zachodniopomorskiego oszacowano na około 1-2%).

Generalnie na terenie województwa zachodniopomorskiego nie odnotowano zbyt wysokich strat spowodowanych przez warunki zimowe i przymrozki czy ochłodzenie wiosenne; wystąpiły jednak powiaty, na terenie których częściowo przyorano rzepak po jesiennych nalotach mszyc oraz przypadki przesiewania buraków cukrowych (np. w powiecie pyrzyckim). Ochłodzenie wiosenne spowolniło wegetację i opóźniło wschody. Rolnicy, którzy wcześniej wysiali buraki czy kukurydzę stwierdzali częściowe pleśnienie ziarna w glebie.

Zimna i nadmiernie wilgotna gleba wiosną miała negatywny wpływ na kiełkowanie ziarna. Rośliny, które do wysiewu wymagają odpowiedniej temperatury, czyli m.in. kukurydza i buraki cukrowe zostały wysiane w glebę, która nie ogrzała się do temperatury wymaganej w zaleceniach uprawowych. Taka gleba zwiększa ryzyko zaskorupienia, zamulenia (zagęszczenia) oraz stwarza niebezpieczeństwo infekcji patogenami, głównie z powodu przedłużania wschodów w czasie.

Stan zasiewów zbóż ozimych i rzepaku ozimego pod zbiory 2017 r. oceniono na następujące stopnie kwalifikacyjne:

- pszenica ozima – 3,7
- jęczmień ozimy – 3,8
- żyto – 3,6
- pszenżyto ozime – 3,7
- mieszanki zbożowe ozime – 3,8
- rzepak ozimy – 3,8

W maju odnotowane zostały przygruntowe przymrozki pod koniec I dekady miesiąca, ale nie spowodowały one większych uszkodzeń. Warunki pogodowe zdecydowanie uległy poprawie dopiero w II połowie maja i korzystnie wpłynęły na wschody i wegetację roślin, w tym na pobieranie składników pokarmowych.

W czerwcu odnotowano dużą ilość opadów (174,7% normy z wielolecia), które korzystnie wpłynęły na dalszy wzrost i rozwój roślin – opóźniony ze względu na zimną wiosnę. Rośliny zaczęły nadrabiać zaległości, jednak skoki temperatur od niskich do bardzo wysokich spowodowały rozwój chorób – szczególnie grzybowych; rolnicy byli zmuszeni intensywniej chronić uprawiane rośliny. Zaobserwowano wyleganie plantacji (szczególnie jęczmienia, żyta i rzepaku) po ulewnych deszczach.

Warunki agrometeorologiczne w lipcu były bardzo niekorzystne. Nadmierna ilość opadów (240,7% normy z wielolecia) powodowała rozwój chorób oraz wylegnięcia zbóż i rzepaku na dużą skalę, następstwem czego było porastanie plantacji chwastami. W drugiej dekadzie lipca lokalnie przystąpiono do koszenia rzepaku i rzepiku, a pod koniec miesiąca rozpoczęto żniwa poszczególnych zbóż. Występujące w okresie żniw opady deszczu, miejscami dość obfite, utrudniały, a lokalnie nawet uniemożliwiały wjazd na pola maszyn żniwnych, nie pozwalając na zbiór roślin i zakończenie żniw (np. jęczmień ozimy, którego zbiór w porównaniu z innymi latami był opóźniony o prawie trzy tygodnie trzeba było zbierać wilgotny, gdyż zaczynały opadać kłosy). W takich warunkach należało też rozpoczynać zbiory pszenżyta, które już zaczynało porastać w kłosach. Na polach tworzyły się zastoiny wodne. Sprzęt rolniczy: kombajny, ciągniki z pługami i talerzówkami grzęzły. Na łąki również nie można było wjechać. Odnotowywana wilgotność nasion zbóż i rzepaku była przeważnie na granicy i powyżej dopuszczalnych wartości.

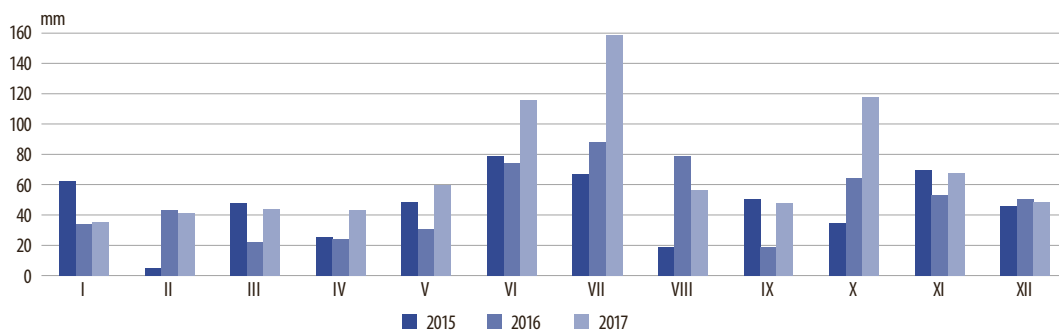
Po intensywnych opadach w lipcu i sierpniu ilość opadów we wrześniu zmniejszyła się. Lokalnie na wielu polach, gdzie występowało nadmierne uwilgotnienie wierzchniej warstwy gleb, użycie sprzętu mechanicznego było utrudnione lub niemożliwe. W połowie września zakończono siewy rzepaku ozimego. W pierwszej dekadzie września rozpoczęto siewy żyta i pszenżyta, a w połowie miesiąca – pszenicy ozimej. Warunki wilgotnościowe gleby sprzyjały kiełkowaniu ziarna i wschodom roślin. We wrześniu w całym województwie, na ogół w niesprzyjających warunkach pogodowych, prowadzono zbiór kukurydzy na zielonkę, a także kontynuowano wykopki ziemniaków. W połowie miesiąca przystąpiono do zbioru buraków cukrowych oraz rozpoczęto zbiór kukurydzy na ziarno.

Październikowe częste, miejscami obfite, opady deszczu pogłębiały nadmiar wilgoci w glebie, powodując lokalnie podtopienia. W rejonach o równomiernym rozkładzie opadów dobre uwilgotnienie gleby miało korzystny wpływ na procesy kiełkowania ziarna i wschody ozimin. W pierwszej połowie października dobiegł końca siew żyta i pszenżyta pod zbiory w 2018 r., a do końca drugiej dekady miesiąca zakończono siewy pszenicy ozimej. Jednak niewiele plantacji zasiano w terminie optymalnym, część plantacji założono po terminie ze względu na opóźnione żniwa i późniejsze obfite opady deszczu z tego też powodu zasiano mniejszy areał rzepaku ozimego pod zbiory w 2018 r.). Oziminy wysiane we wrześniu, pod koniec października zaczęły się krzewić. Stan wschodów upraw ozimych w październiku oceniono na 3,4-3,6 stopnia kwalifikacyjnego, tj. na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego.

Warunki agrometeorologiczne w listopadzie były zróżnicowane. W wyniku występujących w ciągu miesiąca opadów deszczu (243,0% normy z wielolecia) w dalszym ciągu utrzymywał się nadmiar wilgoci w glebie, utrudniając wykonywanie jesiennych prac polowych oraz zbiorów roślin okopowych i pastewnych. Lokalnie plantacje ziemniaków, buraków cukrowych i kukurydzy na ziarno, znajdujące się na podmokłych polach, pozostawały niezebrane. W rejonach o równomiernym rozkładzie opadów dobre uwilgotnienie gleby i dodatnia temperatura powietrza stwarzały korzystne warunki dla wzrostu i rozwoju ozimin. Oziminy pod zbiory w 2018 r. wysiane w optymalnych terminach agrotechnicznych, w listopadzie krzewiły się, a dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin

Wykres 2.
Graph 2.

Średnie miesięczne sumy opadów atmosferycznych^a
Average monthly sums of atmospheric precipitations^a

^a Stacje meteorologiczne w Szczecinie, Koszalinie i Świnoujściu.
^a Meteorological stations in Szczecin, Koszalin and Świnoujście.

1.2. Zaopatrzenie rolnictwa w środki produkcji

1.2. Supply of agriculture with qualified seeds

Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych (NPK) pod zbiory w 2017 r. wyniosło 109,3 tys. ton i w porównaniu z rokiem poprzednim było niższe o 2,8 tys. ton (o 2,5%).

W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych nawozów mineralnych zużyto 134,5 kg NPK (rok wcześniej – 131,9 kg).

Zużycie nawozów NPK na 1 ha użytków rolnych w województwie zachodniopomorskim było niższe niż średnio w kraju o 5,8 kg.

W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużyto 79,4 kg nawozów azotowych (o 2,0% więcej niż przed rokiem), 20,3 kg – fosforowych (o 1,5% mniej) i 34,8 kg – potasowych (o 4,2% więcej).

W ogólnym zużyciu nawozów mineralnych, w przeliczeniu na czysty składnik, udział azotu (N) wynosił 59,0%, fosforu (P₂O₅) – 15,1% i potasu (K₂O) – 25,9%. Stosunek N:P:K, który w roku gospodarczym 2016/17 kształtował się według pro-

porcji 1,00:0,26:0,44 (zalecany stosunek NPK w nawożeniu zrównoważonym wynosi dla upraw polowych 1,00:0,50:0,98, a dla użytków zielonych 1,00:0,46:0,68) nadal odbiega znacznie od zalecanego. Wysoki udział azotu wpływa niewątpliwie na wzrost wydajności, może jednak równocześnie wpływać niekorzystnie na procesy produkcyjne i powodować zwiększenie zagrożenia środowiskowego.

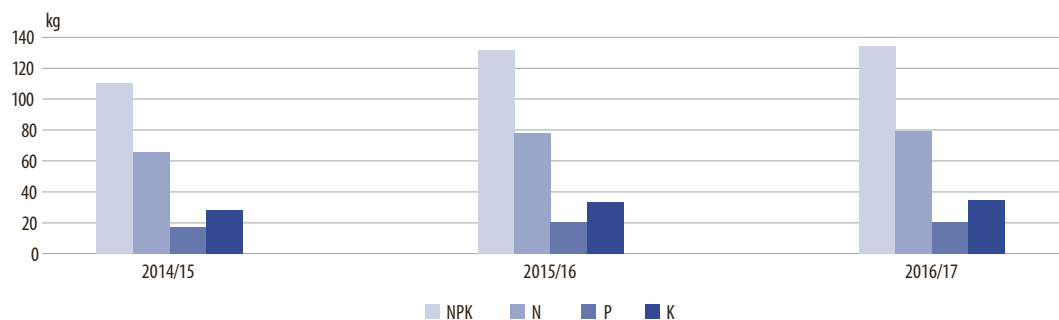
Do czynników wpływających na zakwaszanie gleb (oprócz naturalnych warunków glebowo-klimatycznych) można zaliczyć przede wszystkim zanieczyszczenia przemysłowe i komunikacyjne sprzyjające wymywaniu wapnia i magnezu z gleby, jak również działanie nawozów mineralnych. Zakwaszenie gleb oddziałuje przede wszystkim na ograniczenie plonowania upraw. Wpływa również niekorzystnie na środowisko poprzez zwiększenie emisji NO_2 do atmosfery oraz wymywanie azotu do wód. Stymuluje również dostępność metali ciężkich z gleby i gromadzenie ich w roślinach. Wapnowanie wpływa na poprawę urodzajności gleby i zwiększenie przyswajalności przez rośliny m.in.: fosforu, potasu, magnezu oraz mikroelementów. Pod wpływem nawożenia wapniowego ziemia staje się mniej podatna na przenikanie metali ciężkich, maleje przy tym toksyczne działanie glinu czy manganu.

Na podstawie danych Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej, przy przebadanej w latach 2012-2015 w województwie zachodniopomorskim powierzchni wynoszącej 436,0 tys. ha, ok. 36% gleb miało odczyn kwaśny o $\text{pH} < 5,5$, w tym ok. 9% gleb – $\text{pH} \leq 4,5$. Udział gleb koniecznie wymagających wapnowania w przebadanej przez stację powierzchni wynosił ok. 12% (w Polsce ok. 19%).

Zużycie nawozów wapniowych w roku gospodarczym 2016/17 wyniosło 62,4 tys. ton CaO i było o 13,0% większe niż przed rokiem. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych przeciętnie w województwie zużyto 76,7 kg (w Polsce – 53,0 kg) nawozów wapniowych, wobec 64,9 kg w poprzednim roku gospodarczym. Poziom nawożenia wapniowego jest bardzo niski i niewystarczający w stosunku do potrzeb potwierdzonych badaniami prowadzonymi przez Krajową Stację Chemiczno-Rolniczą.

Wykres 3.
Graph 3.

Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych na 1 ha użytków rolnych
Consumption of mineral and chemical fertilizers per 1 ha of agricultural land

2. Użytkowanie gruntów

2. Land use

Powierzchnia gospodarstw rolnych ogółem (z siedzibą użytkownika na terenie województwa zachodniopomorskiego) w 2017 r. wynosiła 864,6 tys. ha. W posiadaniu gospodarstw indywidualnych znajdowało się 670,5 tys. ha, co stanowiło 77,5% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w województwie zachodniopomorskim. Powierzchnia gospodarstw rolnych ogółem była większa niż w 2016 r. o 5,8 tys. ha (o 0,7%), a gospodarstw indywidualnych – o 12,6 tys. ha (o 1,9%).

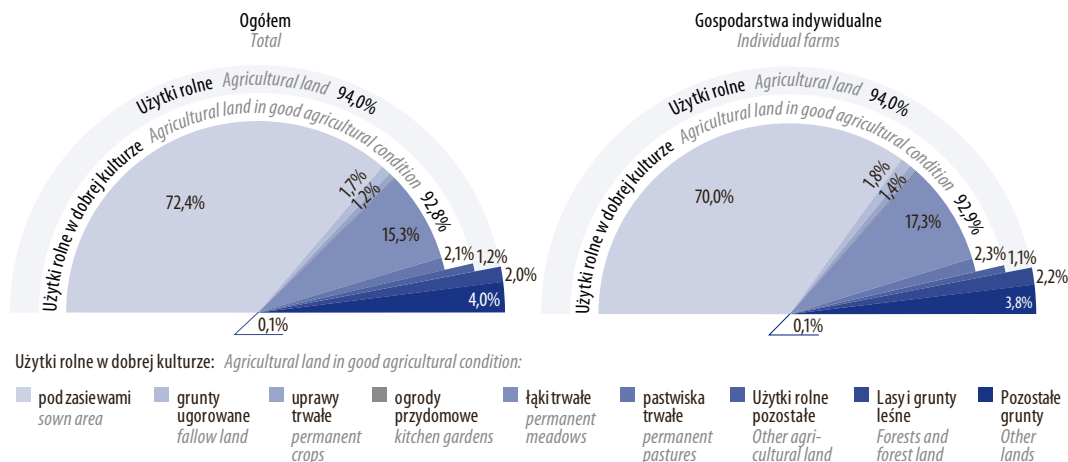
Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w województwie zachodniopomorskim wynosiła 812,9 tys. ha, natomiast **powierzchnia użytków rolnych w dobrej kulturze** – 802,6 tys. ha, co stanowiło 92,8% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych ogółem i 98,7% powierzchni użytków rolnych.

W ogólnej powierzchni użytków rolnych dominowała **powierzchnia zasiewów**, której udział wynosił 77,0% (626,2 tys. ha). **Łąki trwałe** zajmowały 16,3% powierzchni użytków rolnych (132,6 tys. ha), a **pastwiska trwałe** – 2,3% (18,5 tys. ha). Grunty ugorowane stanowiły 1,8% (14,6 tys. ha) ogólnej powierzchni użytków rolnych. Udział powierzchni **upraw trwałych** wynosił 1,2% (10,0 tys. ha), w tym powierzchnia sadów stanowiła 0,7% (6,0 tys. ha), natomiast powierzchnia **ogrodów przydomowych** – 0,1% (0,7 tys. ha) ogólnej powierzchni użytków rolnych.

Gospodarstwa indywidualne posiadały 629,9 tys. ha użytków rolnych, co stanowiło 77,5% ogólnej powierzchni użytków rolnych w województwie zachodniopomorskim. Powierzchnia pozostałych użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych wyniosła 7,3 tys. ha (1,2% użytków rolnych ogółem w gospodarstwach indywidualnych). Użytki rolne w dobrej kulturze zajmowały 622,6 tys. ha i stanowiły 98,8% ogólnej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych. Powierzchnia zasiewów wynosiła 469,1 tys. ha, a jej udział w ogólnej powierzchni użytków rolnych stanowił 74,5%. Udział powierzchni upraw trwałych (9,1 tys. ha) wynosił 1,5%, w tym powierzchnia sadów (5,4 tys. ha) stanowiła 0,9% ogólnej powierzchni użytków rolnych, a powierzchnia ogrodów przydomowych (0,7 tys. ha) – 0,1%. Powierzchnia gruntów ugorowanych w gospodarstwach indywidualnych wynosiła 12,0 tys. ha i stanowiła 1,9% ogólnej powierzchni użytków rolnych.

Wykres 4.
Graph 4.

Struktura użytkowania gruntów w 2017 r.
Structure of land use in 2017

Tablica 1. Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków^a
Stan w czerwcu

Table 1.
Agricultural land area by land type^a
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which individual farms	SPECIFICATION
		w ha in ha		
RAZEM	2015	837144	637206	TOTAL
TOTAL	2016	813040	622434	
	2017	812920	629891	
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej		802591	622572	<i>Agricultural land in good agricultural condition</i>
Pod zasiewami		626248	469063	<i>Sown area</i>
Grunty ugorowane		14597	12006	<i>Translation</i>
Uprawy trwałe		10030	9143	<i>Translation</i>
w tym sady		6001	5403	<i>of which orchards</i>
Ogrody przydomowe		655	655	<i>Kitchen gardens</i>
Łąki trwałe		132556	116103	<i>Permanent meadows</i>
Pastwiska trwałe		18504	15601	<i>Permanent pastures</i>
Użytki rolne pozostałe		10329	7319	<i>Other agricultural land</i>

^a Według siedziby użytkownika.

^a By owner's residence.

2.1. Powierzchnia zasiewów

2.1. Sown area

W 2017 r. powierzchnia zasiewów ogółem wyniosła 626,2 tys. ha i była mniejsza w porównaniu z rokiem poprzednim o 6,3 tys. ha (o 1,0%). W gospodarstwach indywidualnych znajdowało się około trzy czwarte ogólnej powierzchni zasiewów; w skali roku odnotowano wzrost o 0,2 tys. ha.

W strukturze zasiewów dominowały zboża ogółem zajmując 65,2% ogólnej powierzchni zasiewów, a następnie uprawy roślin z grup przemysłowych i pastewnych, które zajmowały odpowiednio 19,2% i 7,1%.

W ogólnej powierzchni zasiewów w porównaniu z 2016 r. zmniejszył się udział:

- roślin strączkowych na nasiona (jadalnych łącznie z pastewnymi i mieszankami zbożowo-strączkowymi) – o 1,7 p. proc.,
- ziemniaków – o 0,7 p. proc.,
- roślin zaliczonych do upraw pastewnych – o 2,8 p. proc.,

wzrósł natomiast udział:

- zbóż ogółem – o 2,0 p. proc.,
- upraw przemysłowych – o 1,7 p. proc.,
- roślin z grupy pozostałych upraw – o 1,5 p. proc.

W 2017 r. powierzchnia zasiewów zbóż ogółem wyniosła 408,4 tys. ha (o 8,3 tys. ha więcej niż przed rokiem, tj. o 2,1%), w tym zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi – 383,3 tys. ha (o 4,2 tys. ha więcej, tj. o 1,1%).

W ogólnej powierzchni zasiewów w stosunku do 2016 r. odnotowano wzrost udziału:

- pszenicy – z 26,3% do 28,2%,
- żyta – z 9,7% do 10,3%,
- owsa – z 3,9% do 4,2%,
- kukurydzy na ziarno – z 1,1% do 1,6%,

zmniejszenie natomiast udziału:

- jęczmienia – z 9,1% do 7,3%,
- prosa – z 0,6% do 0,4%.

Podobnie jak w roku poprzednim nie odnotowano areálu upraw pozostałych zbożowych.

W grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi powierzchnia **zbóż ozimych** wyniosła 283,2 tys. ha i zwiększyła się w skali roku o 9,4 tys. ha (o 3,4%), natomiast powierzchnia zbóż jarych – 100,1 tys. ha i zmniejszyła się o 5,2 tys. ha (o 5,0%).

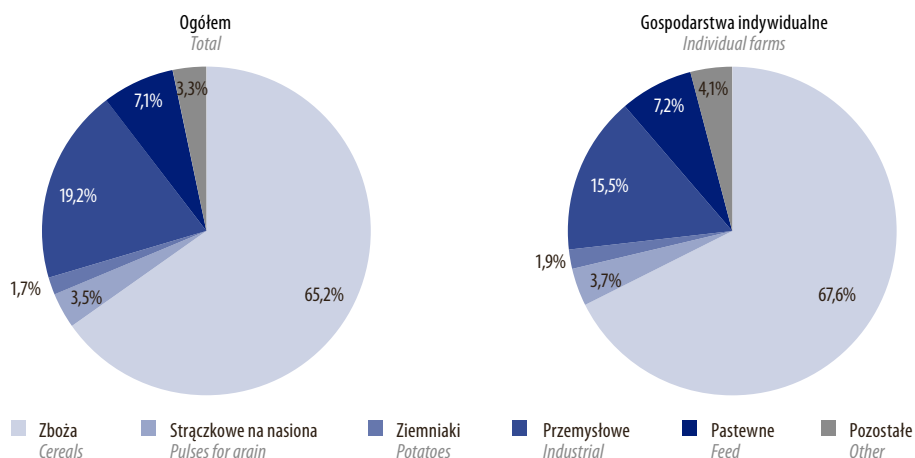
W stosunku do 2016 r. spadła powierzchnia **zbóż intensywnych** (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) – o 1,4 tys. ha (o 0,5%) do 284,6 tys. ha, w tym jęczmienia – o 11,8 tys. ha (o 20,5%), przy wzroście powierzchni pszenicy – o 10,1 tys. ha (o 6,1%) i pszenżyta (o 0,6%).

Powierzchnia uprawy **zbóż ekstensywnych** (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) w porównaniu z zasiewami ubiegłorocznymi zwiększyła się o 5,6 tys. ha (o 6,0%) do 98,7 tys. ha, przy czym wzrost odnotowano w przypadku wszystkich gatunków zaliczanych do tej grupy: żyta – o 3,6 tys. ha (o 5,8%), owsa – o 1,5 tys. ha (o 6,0%) oraz mieszanek zbożowych – o 0,5 tys. ha (o 7,7%).

W 2017 r. odnotowano zwiększenie powierzchni uprawy gryki – o 2,3 tys. ha (o 23,1%) i kukurydzy na ziarno – o 3,0 tys. ha (o 42,2%), natomiast zmniejszenie – prosa o 1,2 tys. ha (o 31,8%).

W 2017 r. powierzchnia uprawy **ziemniaków** w województwie zachodniopomorskim wyniosła 10,7 tys. ha (łącznie z powierzchnią działek członków gospodarstw spółdzielczych i pracowników gospodarstw państwowych) i zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego roku o 4,2 tys. ha (o 28,5%).

Rośliny zaliczane do grupy **przemysłowych** w 2017 r. uprawiano na powierzchni 120,3 tys. ha, tj. o 9,5 tys. ha (o 8,6%) większej niż przed rokiem. Zwiększył się areał uprawy wszystkich gatunków roślin zaliczanych do tej grupy, m.in. buraków cukrowych – o 3,7 tys. ha (o 38,2%) i rzepaku i rzepiku ogółem – o 5,8 tys. ha (o 5,8%).

Wykres 5.
Graph 5.**Struktura powierzchni zasiewów w 2017 r.**
Structure of sown area in 2017

Powierzchnia zasiewów roślin **pastewnych** (łącznie z kukurydzą na zielonkę) wyniosła 44,4 tys. ha i zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego roku o 18,0 tys. ha (o 28,8%).

W 2017 r. odnotowano wzrost powierzchni zasiewów roślin zaliczanych do grupy **pozostałe uprawy** (o 9,2 tys. ha, tj. o 80,0%).

Tablica 2. Powierzchnia zasiewów zbóż
Table 2. Sown area of cereals

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015		2016		2017			SPECIFICATION
	w ha in ha	w odset- kach in percent	w ha in ha	w odset- kach in percent	w ha in ha	w odset- kach in percent	2016=100	
OGÓŁEM	381565	100,0	400046	100	408355	100	102,1	TOTAL
Pszenica:	164111	43,0	166352	41,6	176430	43,2	106,1	Wheat:
ozima	148722	39,0	143849	36,0	150156	36,8	104,4	winter
jara	15389	4,0	22503	5,6	26274	6,4	116,8	spring
Żyto	51966	13,6	61122	15,3	64692	15,8	105,8	Rye
Jęczmień:	46280	12,1	57720	14,4	45895	11,2	79,5	Barley:
ozimy	22487	5,9	14291	3,6	15965	3,9	111,7	winter
jary	23793	6,2	43429	10,9	29930	7,3	68,9	spring
Owies	21122	5,5	24981	6,2	26471	6,5	106,0	Oats
Pszenżyto:	69724	18,3	61933	15,5	62287	15,3	100,6	Triticale:
ozime	56549	14,8	53466	13,4	50835	12,4	95,1	winter
jare	13175	3,5	8467	2,1	11452	2,8	135,3	spring
Mieszanki zbożowe:	7099	1,9	6976	1,7	7513	1,8	107,7	Cereal mixed:
ozime	1237	0,3	1071	0,3	1588	0,4	148,3	winter
jare	5862	1,5	5905	1,5	5925	1,5	100,3	spring
Gryka	5997	1,6	10070	2,5	12396	3,0	123,1	Buckwheat
Kukurydza na ziarno	8399	2,2	7089	1,8	10079	2,5	142,2	Maize for grain
Proso	5001	1,3	3803	1,0	2592	0,6	68,2	Millet
Pozostałe zbożowe	1865	0,5	0	0,0	0	0,0	x	Other cereals

Powierzchnia upraw trwałych w gospodarstwach rolnych wyniosła 10,0 tys. ha i stanowiła 1,2% użytków rolnych ogółem. Sady zajmowały areal 6,0 tys. ha, tj. o 2,7 tys. ha (o 31,3%) mniejszy w porównaniu z 2016 r.

Powierzchnia ogrodów przydomowych w gospodarstwach rolnych wyniosła 0,7 tys. ha i w skali roku zwiększyła się o 90 ha (o 15,9%).

Powierzchnia łąk trwałych w gospodarstwach rolnych wyniosła 132,6 tys. ha i w porównaniu z poprzednim rokiem była większa o 7,7 tys. ha (o 6,1%). W użytkowaniu gospodarstw indywidualnych znajdowało się 87,6% powierzchni łąk trwałych – 116,1 tys. ha.

Powierzchnia pastwisk trwałych w gospodarstwach rolnych wyniosła 18,5 tys. ha, tj. o 0,8 tys. ha (o 4,7%) więcej niż w 2016 r. Gospodarstwa indywidualne użytkowały 84,3% (15,6 tys. ha) powierzchni pastwisk trwałych.

Areał gruntów ugorowanych wyniósł 14,6 tys. ha (1,8% powierzchni użytków rolnych), natomiast pozostałych użytków rolnych – 10,3 tys. ha (1,3% ogólnej powierzchni użytków rolnych).

2.2. Lasy i grunty leśne w gospodarstwach rolnych

2.2. *Forests and forest lands in agricultural farms*

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych pozostająca w użytkowaniu gospodarstw rolnych wyniosła 17,4 tys. ha (2,0% powierzchni ogółem), w tym gospodarstw indywidualnych – 15,1 tys. ha (2,2% powierzchni ogółem).

2.3. Grunty pozostałe w gospodarstwach rolnych

2.3. *Other lands in agricultural farms*

Do gruntów pozostałych w gospodarstwach rolnych zaliczamy powierzchnię pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnię wód śródlądowych, rowów melioracyjnych, powierzchnię porośniętą wikliną w stanie naturalnym, innych gruntów użytkowych (torfowisk, żwirowni) oraz nieużytków. Grunty pozostałe stanowiły 4,0% ogólnej powierzchni gruntów znajdujących się w użytkowaniu gospodarstw rolnych (34,3 tys. ha, w tym w indywidualnych gospodarstwach – 25,6 tys. ha).

2.4. Cena gruntów ornych w obrocie prywatnym

2.4. *Price of arable land in private turnover*

W 2017 r. zanotowano dalszy wzrost średnich cen gruntów ornych w obrocie prywatnym. Średnia cena kupna-sprzedaży gruntów ornych w województwie zachodniopomorskim wyniosła 28693 zł za 1 ha, wobec 28241 zł w 2016 r. (wzrost o 1,6%). Przeciętna cena w kraju wynosiła 41288 zł za 1 ha, wobec 39706 zł w poprzednim roku (wzrost o 4,0%).

3. Produkcja roślinna

3. *Crop production*

Na wyniki produkcji roślinnej w 2017 r. **korzystny wpływ** miały następujące czynniki:

- przeprowadzenie siewów zbóż i rzepaku w optymalnych terminach agrotechnicznych,
- dobre wyrośnięcie i rozkrzewienie roślin ozimych w końcowej fazie wzrostu jesienią 2016 r.,
- korzystne warunki zimowania upraw ozimych – niewielkie straty zimowe,
- lepszy od ubiegłorocznego stan zasiewów ozimych wiosną 2017 r.,
- dobry stan uwilgotnienia gleby wiosną oraz w czerwcu i lipcu 2017 r.,

niekorzystnie natomiast wpłynęły:

- nierównomierny rozkład opadów wiosną powodujący rejonami nadmierne uwilgotnienie gleby uniemożliwiające terminowe prowadzenie siewów zbóż jarych i kukurydzy oraz sadzenie ziemniaków,
- małe wykorzystanie kwalifikowanego materiału siewnego,
- lokalnie występujące ekstremalne zjawiska klimatyczne, tj. burze i nawałnice połączone z opadami gradu i silnym wiatrem.

3.1. Produkcja głównych upraw rolnych

3.1. Production of main crops

Zboża

Cereals

Na obszarze prawie całego kraju prace żniwne zakończono w sierpniu, chociaż lokalnie zboża zbierano jeszcze na początku września. W województwie zachodniopomorskim wystąpiły największe opóźnienia i utrudnienia w przeprowadzeniu żniw związane z występowaniem częstych opadów deszczu. Próby zbiorów zbóż na plantacjach nadmiernie uwilgotnionych i podmokłych kończyły się grzęźnięciem kombajnów na polach. Lokalnie, zasiewy zbóż znajdujące się na podmokłych polach pozostały niezebrane. Jakość ziarna zbóż nie należała do najlepszych, a poszczególne parametry były poniżej średniej z lat poprzednich. Nadmierna ilość opadów powodowała również rozwój chorób i wylegnięcia zbóż oraz porastanie chwastami. Jęczmień ozimy, którego zbiór w porównaniu z innymi latami był opóźniony o prawie trzy tygodnie, trzeba było zbierać wilgotny, ze względu na opadanie kłosów. Rolnicy i duże firmy przerywały zbiory rzepaku, aby rozpocząć zbiór pszenżyta, które zaczynało porastać w kłosach. Po intensywnych opadach w lipcu i sierpniu, ilość opadów we wrześniu zmniejszyła się. Rośliny, które w poprzednich miesiącach „stały w wodzie” i tak wypadły. Na części plantacji (np. w powiatach choszczeńskim i pyrzyckim), gdzie kombajny nie mogły wjechać, zboże nie zostało zebrane.

Plony zbóż ogółem wyniosły 43,6 dt/ha (*w Polsce – 42,0 dt/ha*) i były wyższe od uzyskanych w 2016 r. o 0,6 dt/ha (o 1,4%). W województwie zachodniopomorskim do gatunków zbóż, które plonowały gorzej niż w poprzednim roku zaliczono: żyto (o 2,8%), owies (o 17,6%), pszenżyto ogółem (o 7,0%) i kukurydzę na ziarno (o 20,3%). Gatunki zbóż plonujące lepiej niż w poprzednim roku to: pszenica ogółem (o 7,4%), jęczmień ogółem (o 7,0%) i proso (o 7,4%). Gryka plonowała na tym samym poziomie co w roku poprzednim, tj. 12,0 dt/ha.

Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosły 44,6 dt/ha (*w Polsce – 40,0 dt/ha*) i były wyższe od uzyskanych w 2016 r. o 1,0 dt/ha, tj. o 2,3%.

W 2017 r. w porównaniu z plonami uzyskanymi w roku poprzednim wszystkie gatunki zbóż jarych plonowały niżej. Największe procentowe obniżenie plonów odnotowano w przypadku owsa (o 17,6%), pszenżyta jarego (o 10,5%), jęczmienia jarego (o 10,1%) i pszenicy jarej (o 9,1%).

Plony zbóż ozimych ogółem w 2017 r. wyniosły 48,1 dt/ha (*w Polsce – 43,5 dt/ha*) i były wyższe od uzyskanych w roku poprzednim o 2,8 dt/ha (o 6,2%), a **plony zbóż jarych ogółem** wyniosły 34,6 dt/ha (*w Polsce – 34,5 dt/ha*) i obniżyły się o 4,7 dt/ha (o 11,9%).

Zboża intensywne ogółem plonowały wyżej niż w 2016 r. o 2,3 dt/ha, tj. o 5,0% (*w Polsce wyżej o 2,6 dt/ha, tj. o 6,3%*), natomiast **zboża ekstensywne ogółem** wydały plony niższe o 2,5 dt/ha, tj. o 7,0% (*w Polsce wyżej o 1,9 dt/ha, tj. o 6,5%*).

Średni plon **pszenicy ozimej** wyniósł 54,4 dt/ha (*w Polsce – 51,1 dt/ha*) i był o 5,1 dt/ha (o 10,3%) wyższy od uzyskanego w 2016 r., natomiast średni plon **pszenicy jarej** wyniósł 38,8 dt/ha (*w Polsce – 38,8 dt/ha*) i zmniejszył się o 3,9 dt/ha (o 9,1%).

Średni plon **żyta** wyniósł 35,2 dt/ha (*w Polsce – 30,6 dt/ha*), tj. mniej niż przed rokiem o 1,0 dt/ha (o 2,8%).

Średni plon **jęczmienia ozimego** wyniósł 58,8 dt/ha (*w Polsce – 47,1 dt/ha*) i był o 15,0 dt/ha (o 34,2%) wyższy niż w 2016 r., natomiast średni plon **jęczmienia jarego** wyniósł 36,4 dt/ha (*w Polsce – 38,0 dt/ha*), tj. o 10,1% mniej niż przed rokiem.

Średni plon **owsa** wyniósł 29,9 dt/ha (*w Polsce – 29,8 dt/ha*) i był niższy o 6,4 dt/ha (o 17,6%) niż w 2016 r.

Średni plon **pszenżyta ozimego** wyniósł 43,1 dt/ha (*w Polsce – 40,4 dt/ha*) i był o 2,3 dt/ha (o 5,1%) niższy od uzyskanego w 2016 r., natomiast średni plon **pszenżyta jarego** wyniósł 33,1 dt/ha (*w Polsce – 32,9 dt/ha*), tj. o 3,9 dt/ha (o 10,5%) mniej niż przed rokiem.

Średni plon **mieszanek zbożowych ozimych** wyniósł 32,0 dt/ha (*w Polsce – 34,4 dt/ha*) i był o 1,3 dt/ha (o 4,2%) wyższy niż w 2016 r., natomiast średni plon **mieszanek zbożowych jarych** wyniósł 30,3 dt/ha (*w Polsce – 32,2 dt/ha*) i obniżył się o 2,6 dt/ha (o 7,9%).

Średni plon **gryki** wyniósł 12,0 dt/ha (*w Polsce – 14,5 dt/ha*) i był na takim samym poziomie jak w roku poprzednim.

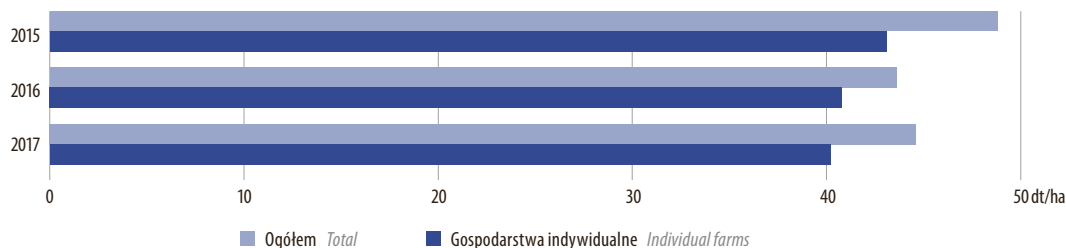
Średni plon **kukurydzy na ziarno** wyniósł 55,2 dt/ha (*w Polsce – 71,5 dt/ha*) i zmniejszył się o 14,1 dt/ha (o 20,3%).

Średni plon **prosa** wyniósł 13,0 dt/ha (*w Polsce – 18,2 dt/ha*) i był wyższy od uzyskanego w 2016 r. o 1,1 dt/ha (o 7,4%).

Plony zbóż podstawowych wraz z mieszankami zbożowymi w województwie zachodniopomorskim wyniosły 44,6 dt/ha, co lokowało województwo na 3. miejscu w kraju, po województwie opolskim (55,6 dt/ha) i dolnośląskim (49,1 dt/ha). Średnie plony zbóż podstawowych wraz z mieszankami zbożowymi w Polsce oszacowano na 40,0 dt/ha.

Wykres 6.
Graph 6.

Plony zbóż podstawowych z mieszankami
Yields of basic cereals with mixed cereals

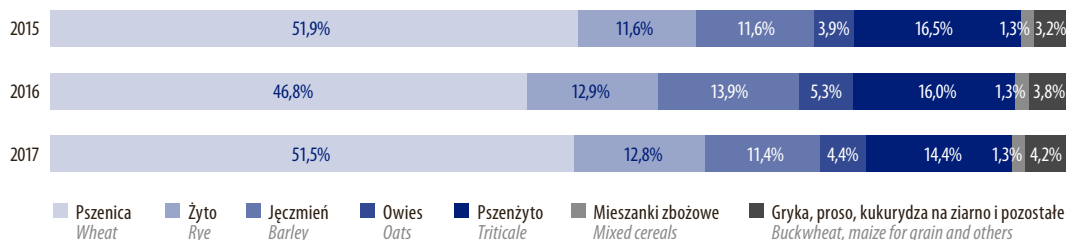
Tablica 3.
Table 3.

Plony zbóż
Yields of cereals

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017		SPECIFICATION
	z 1 ha w dt from 1 ha in dt			2016=100	
OGÓŁEM	47,6	43,0	43,6	101,4	TOTAL
Pszenica:	57,5	48,4	52,0	107,4	Wheat:
ozima	59,2	49,3	54,4	110,3	winter
jara	40,8	42,7	38,8	90,9	spring
Żyto	40,7	36,2	35,2	97,2	Rye
Jęczmień:	45,5	41,3	44,2	107,0	Barley:
ozimy	54,2	43,8	58,8	134,2	winter
jary	37,4	40,5	36,4	89,9	spring
Owies	33,6	36,3	29,9	82,4	Oats
Pszenżyto:	42,9	44,3	41,2	93,0	Triticale:
ozime	44,7	45,4	43,1	94,9	winter
jare	35,0	37,0	33,1	89,5	spring
Mieszanki zbożowe:	33,3	32,6	30,7	94,2	Mixed cereals:
ozime	30,7	30,7	32,0	104,2	winter
jare	33,8	32,9	30,3	92,1	spring
Gryka	11,6	12,0	12,0	100,0	Buckwheat
Kukurydza na ziarno	51,5	69,3	55,2	79,7	Maize for grain
Proso	10,9	12,1	13,0	107,4	Millet
Pozostałe zbożowe	18,0	–	–	–	Other cereals

Wykres 7.
Graph 7.

Struktura zbiorów zbóż według gatunków
Cereals production structure by species

Produkcja ziarna zbóż ogółem w 2017 r. wyniosła 1782,1 tys. ton i była wyższa niż przed rokiem o 63,2 tys. ton (o 3,7%). Zwiększenie produkcji było wynikiem wzrostu zarówno plonowania zbóż ogółem – o 0,6 dt/ha (o 1,4%), jak i zwiększonej łącznej powierzchni uprawy – o 20,8 tys. ha, tj. o 2,1%.

Zbiory zbóż ozimych wyniosły 1362,2 tys. ton, tj. o 122,5 tys. ton (o 9,9%) więcej niż w 2016 r., z tego zbiory:

- pszenicy ozimej – 816,4 tys. ton, tj. o 106,9 tys. ton (o 15,1%) więcej w porównaniu ze zbiorami sprzed roku,
- żyta – 228,0 tys. ton, tj. o 6,6 tys. ton (o 3,0%) więcej,
- jęczmienia ozimego – 93,9 tys. ton, tj. o 31,3 tys. ton (o 50,0%) więcej,
- pszenżyta ozimego – 218,9 tys. ton, tj. o 24,0 tys. ton (o 9,9%) mniej,
- mieszanek zbożowych ozimych – 5,1 tys. ton, tj. o 1,8 tys. ton (o 54,7%) więcej.

Zbiory zbóż jarych (bez gryki, prosa, pozostałych zbożowych i kukurydzy na ziarno) wyniosły 346,0 tys. ton, tj. o 67,5 tys. ton (o 16,3%) mniej od uzyskanych w 2016 r., z tego zbiory:

- pszenicy jarej – 101,9 tys. ton, tj. o 5,9 tys. ton (o 6,1%) więcej niż przed rokiem,
- jęczmienia jarego – 109,1 tys. ton, tj. o 66,9 tys. ton (o 38,0%) mniej,
- owsa – 79,2 tys. ton, tj. o 11,6 tys. ton (o 12,8%) mniej,
- pszenżyta jarego – 37,9 tys. ton, tj. o 6,6 tys. ton (o 21,0%) więcej,
- mieszanek zbożowych jarych – 18,0 tys. ton, tj. o 1,5 tys. ton (o 7,7%) mniej.

Rośliny przemysłowe

Industrial crops

W 2017 r. powierzchnia uprawy **roślin z grupy przemysłowe** wyniosła 120,3 tys. ha i była większa niż przed rokiem o 9,5 tys. ha, tj. o 8,6%. W strukturze zasiewów ogółem powierzchnia upraw przemysłowych stanowiła 19,2% (o 1,7 p. proc. więcej), w tym rzepaku i rzepiku ogółem – 16,7% (o 1,1 p. proc. więcej), a buraków cukrowych – 2,2% (o 0,6 p. proc. więcej).

Powierzchnia uprawy **rzepaku i rzepiku ogółem** była większa niż w roku poprzednim o 5,8 tys. ha (o 5,8%). W 2017 r. uzyskano plony na poziomie 25,9 dt/ha, tj. wyższym o 1,6 dt/ha (o 6,6%) niż w 2016 r.

Powierzchnia uprawy **rzepaku i rzepiku ozimego** zwiększyła się o 8,4 tys. ha (o 9,1%), natomiast powierzchnia uprawy **rzepaku i rzepiku jarego** zmniejszyła się o 2,6 tys. ha (o 36,3%). **Plony rzepaku i rzepiku ozimego** wyniosły 26,4 dt/ha i były wyższe niż w roku poprzednim o 1,7 dt/ha (o 9,1%). Plony rzepaku i rzepiku jarego uzyskano na poziomie 15,6 dt/ha, tj. niższym niż przed rokiem o 4,1 dt/ha (o 20,8%).

Zbiory rzepaku i rzepiku ogółem w 2017 r. wyniosły 271,3 tys. ton i były wyższe od uzyskanych w 2016 r. o 30,5 tys. ton (o 12,6%).

Wyższy poziom produkcji rzepaku i rzepiku ogółem był wynikiem zarówno wyższego plonowania, jak i większej powierzchni uprawy.

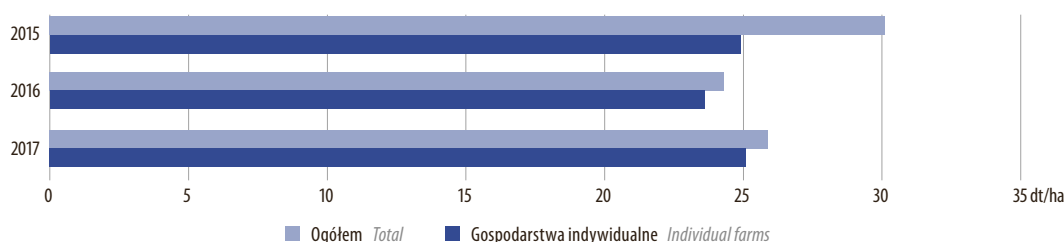
Zbiory rzepaku i rzepiku ogółem w województwie zachodniopomorskim stanowiły 10,1% zbiorów krajowych, co lokowało województwo na 5. miejscu w kraju. Pod względem plonów rzepaku i rzepiku ogółem (25,9 dt/ha) województwo zajmowało 14. lokatę; średnie plony rzepaku i rzepiku ogółem w Polsce oszacowano na 29,6 dt/ha.

Opóźnione żniwa przełożyły się na opóźnienia w siewach rzepaku. Tylko część rolników zdążyła przeprowadzić siewy w optymalnym okresie agrotechnicznym (między 15 a 25 sierpnia). Opóźnione siewy jednak nie pogorszyły w sposób znaczny kondycji rzepaku, szczególnie w przypadku odmian mieszańcowych, które charakteryzują się szybszym początkowym wzrostem, a w związku z obfitymi, późniejszymi opadami, wilgotność gleby oraz jej nagrzanie, potęgowane przez ciepłe ostatnie dni sierpnia wpłynęły na szybkie wschody rzepaku. Przebieg warunków pogodowych w okresie jesieni 2016 r. sprzyjał wzrostowi i rozwojowi roślin. Rośliny weszły w stan zimowego spoczynku dobrze wyrosnięte i rozkrzewione. Rzepak ozimy przetrzymał na ogół bez strat, lepiej niż w roku poprzednim. Łącznie na obszarze całego województwa do zaorania zakwalifikowano jedynie ok. 2%, w 2016 r. – powierzchnia do zaorania wynosiła ok. 10% powierzchni zasianej jesienią (dane według oceny wiosennej dla województwa zachodniopomorskiego na podstawie szacunku R04/G – Informacja o stanie upraw rolnych w gospodarstwach indywidualnych w 2017 r.). Stan plantacji rzepaku po zimie był dobry, a późniejsza wegetacja, pomimo kwietniowych chłódów, przebiegała na ogół bez zakłóceń i w korzystnych warunkach pogodowych. Niesprzyjające warunki pogodowe w okresie zbiorów z częstymi opadami deszczu utrudniały wjazd kombajnów na pola i miały negatywny wpływ na jakość nasion.

Wykres 8.
Graph 8.

Plony rzepaku i rzepiku

Yields of rape and turnip rape

Buraki cukrowe

Sugar beets

Powierzchnia buraków cukrowych w 2017 r. wyniosła 13,5 tys. ha i była większa od powierzchni uprawy w roku poprzednim o 3,7 tys. ha, tj. o 38,2%.

W 2017 r. **plony buraków cukrowych** oszacowano na 634 dt/ha i było to mniej o 165 dt/ha (o 20,7%) niż wysokość plonów uzyskanych w 2016 r.

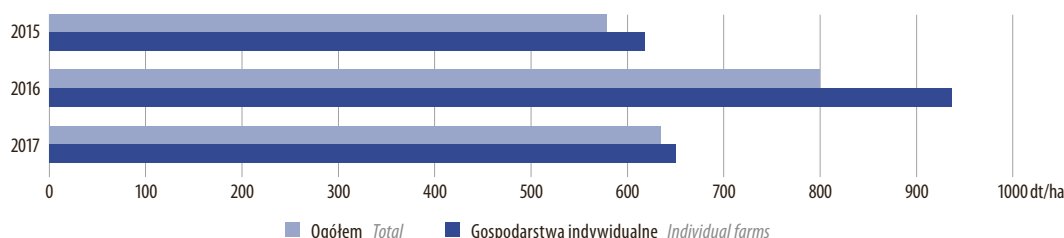
Plony buraków cukrowych w gospodarstwach indywidualnych wyniosły 650 dt/ha, a powierzchnia uprawy buraków cukrowych w tych gospodarstwach rolnych stanowiła 64,1% całkowitej powierzchni uprawy buraków cukrowych.

Zbiory buraków cukrowych wyniosły 855,7 tys. ton, tj. o 76,1 tys. ton (o 9,8%) więcej niż w roku poprzednim. Wyższa produkcja buraków cukrowych była wynikiem zwiększenia powierzchni uprawy (o 38,2%), przy niższym plonowaniu (o 20,7%).

Wykres 9.
Graph 9.

Plony buraków cukrowych

Yields of sugar beets

Siewy buraków cukrowych rozpoczęto pod koniec marca, a zakończono na ogół w drugiej dekadzie kwietnia. Wschody roślin były wyrównane. Chłodny koniec kwietnia i początek maja oraz nadmiar opadów deszczu w tym czasie spowolniły przejściowo wzrost roślin oraz utrudniały terminowe wykonywanie prac pielęgnacyjnych i zabiegów odchwaszczających. Przebieg warunków pogodowych od połowy maja do końca sierpnia sprzyjał wegetacji buraków cukrowych. Intensywne opady deszczu w październiku doprowadziły do nadmiernego uwilgotnienia gleby na plantacjach buraka, a lokalnie także do podtopień. Nadmierne uwilgotnienie gleby w końcowej fazie wegetacji spowodowało przyrost masy korzeni buraków cukrowych, ale też przyrost korzeni przybyszowych, spadek polaryzacji i utrudniony zbiór. W wielu rejonach województwa pojawiły się poważne problemy ze sprzętem buraków z pól. Wjazd kombajnów na pola często był utrudniony, a lokalnie nawet niemożliwy, w związku z tym wiele plantacji buraków cukrowych znajdujących się na podmokłych polach, zwłaszcza na glebach cięższych pozostała niezebrana. Pojawiały się problemy z terminowością dostaw buraków do cukrowni, a nadmiar wilgoci powodował wysoki stopień zanieczyszczeń korzeni buraków.

Ziemniaki

Potatoes

Powierzchnia uprawy ziemniaków (łącznie z powierzchnią ziemniaków w ogrodach przydomowych) w 2017 r. wyniosła 10,7 tys. ha i była mniejsza od ubiegłorocznej o 4,2 tys. ha, tj. o 28,5%.

W 2017 r. **plony ziemniaków** oszacowano na 301 dt/ha, tj. na poziomie o 39,0 dt/ha (o 11,5%) niższym niż przed rokiem.

Przy mniejszej powierzchni uprawy ziemniaków w stosunku do roku poprzedniego (o 28,5%) i mniejszych plonach (o 11,5%), **zbiory ziemniaków** były niższe (o 36,7%) i wyniosły 320,6 tys. ton. Decydujący wpływ na wielkość zbiorów mają gospodarstwa indywidualne; ich udział w ogólnej produkcji w 2017 r. wyniósł 85,5%, a w ogólnej powierzchni uprawy ziemniaków – 84,3% (w 2016 r. – 92,9%, w 2015 r. – 91,8%).

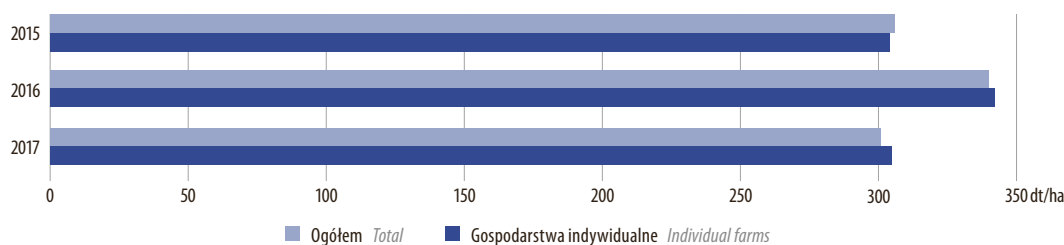
Pod względem produkcji ziemniaków województwo zachodniopomorskie zajmowało 12. lokatę w kraju (3,5% zbiorów krajowych), a pod względem osiągniętych plonów (301 dt/ha) – 5. lokatę. Średnie plony ziemniaków w Polsce oszacowano na 279 dt/ha.

Większość plantacji ziemniaków zostało zasadzonych w trzeciej dekadzie kwietnia i w pierwszej dekadzie maja. Występujące w tym czasie częste opady deszczu i chłodne dni spowodowały, że wschody ziemniaków przebiegały wolno i były nierównomierne. Dalszy przebieg warunków pogodowych na przeważającym obszarze województwa (od połowy maja do połowy września) na ogół sprzyjał plonowaniu ziemniaków, stan plantacji był jednak zróżnicowany. Duża ilość opadów w okresie wegetacji spowodowała na plantacjach słabiej chronionych silne występowanie zarazy ziemniaka. Wykonywanie zabiegów ochronnych na plantacjach nadmiernie uwilgotnionych i podtopionych było bardzo utrudnione, a czasem niemożliwe. Opady deszczu w lipcu doprowadziły do nadmiernego uwilgotnienia gleb, zwłaszcza cięższych, co spowodowało bardzo duże utrudnienia w zbiorach ziemniaków wczesnych. Jesienią, w wyniku jeszcze większych opadów deszczu trudności ze zbiorem ziemniaków z plantacji zaczęły się pogłębiać. Lokalnie wjazd kombajnów na pola był utrudniony lub niemożliwy. W niektórych rejonach plantacje ziemniaków znajdujące się na podmokłych polach pozostały niezbrane. Niekorzystne warunki pogodowe w okresie zbiorów powodowały gnicie bulw oraz pogorszenie ich jakości, co będzie miało wpływ na większe straty w przechowywaniu.

Z roku na rok zauważalna jest wciąż poprawiająca się agrotechnika w uprawie ziemniaka. Zabiegi agrotechniczne są coraz bardziej przemyślane ekonomicznie, np. coraz więcej plantatorów przekonuje się do jesiennego przyorywania obornika, co ma wpływ na wcześniejsze rozpoczęcie sadzenia wiosną, lepsze wykorzystanie składników pokarmowych i uzyskanie wyższych plonów. Coraz częściej sadzeniaki wymieniane są na kwalifikowane; wprowadzane są także nowe odmiany, w przypadku których przy zastosowaniu odpowiedniej agrotechniki nawet zmniejszenie ochrony przeciw zarazy ziemniaka w mniejszym stopniu redukuje plony, ponieważ nowe odmiany charakteryzują się wyższą odpornością.

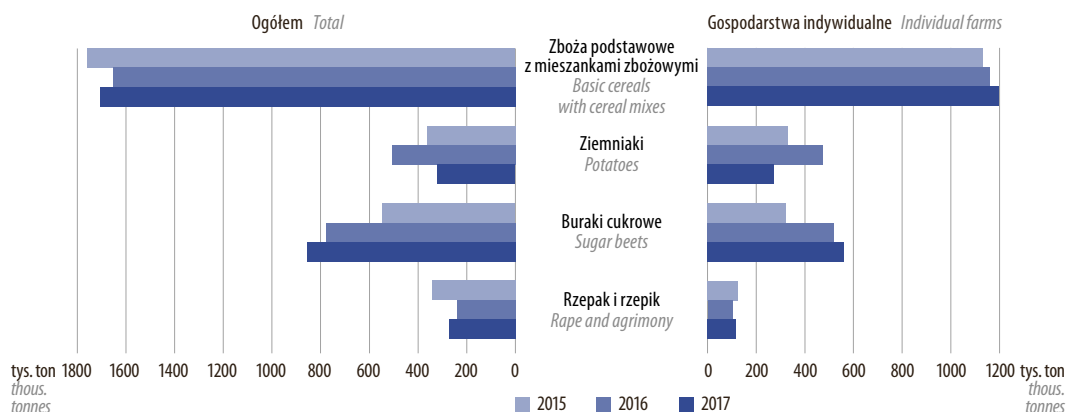
Wykres 10.
Graph 10.

Plony ziemniaków
Yields of potatoes

Wykres 11.
Graph 11.

Zbiory głównych ziemiopłodów
Production of main crops

Strączkowe jadalne

Edible pulses

Strączkowe jadalne zajmowały tylko 0,8% ogólnej powierzchni pod zasiewami; areal ich uprawy zmniejszył się w stosunku do roku poprzedniego o 4,3 tys. ha (o 47,4%) do 4,7 tys. ha.

W 2017 r. produkcja strączkowych wyniosła 8,0 tys. ton i była o 47,3% mniejsza w porównaniu z rokiem poprzednim. Spadek produkcji jest wynikiem przede wszystkim zmniejszenia areалу uprawy (o 47,3%), przy nieznacznie wyższych plonach (o 0,6%).

W produkcji strączkowych jadalnych województwo zachodniopomorskie lokowało się na 8. miejscu w kraju (4,6% zbiorów krajowych).

Tablica 4. **Powierzchnia paszowa**

Table 4. *Feed plants area*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017		SPECIFICATION
	w ha in ha			2016=100	
OGÓŁEM	213425	204993	195482	95,4	TOTAL
Trwałe użytki zielone	153112	142569	151060	106,0	Permanent grassland
łąki	129606	124904	132556	106,1	meadows
pastwiska	23506	17665	18504	104,7	pastures
Polowe uprawy pastewne	60313	62424	44422	71,2	Feed plants
strączkowe pastewne na zielonkę	3968	2266	1309	57,8	pulses for green forage
motylkowe drobnonasiennne na zielonkę	45276	48283	31208	64,6	legumes for green forage
kukurydza na zielonkę	10732	11791	11666	98,9	maize for green forage
okopowe pastewne	337	84	239	284,5	root plants
Udział polowych upraw pastewnych w powierzchni zasiewów ogółem w %	9,4	9,9	9,9	7,1	Share of feed plants in total sown area in %

W 2017 r. **ogólna powierzchnia paszowa** roślin pastewnych uprawianych w plonie głównym, łącznie z arealem trwałych użytków zielonych wyniosła 195,5 tys. ha i w stosunku do roku poprzedniego była mniejsza o 9,5 tys. ha (o 4,6%). Powierzchnia polowych upraw pastewnych przeznaczonych na paszę zmniejszyła się o 18,0 tys. ha (o 28,8%), natomiast powierzchnia trwałych użytków zielonych zwiększyła się o 8,5 tys. ha (o 6,0%).

W grupie **polowych upraw pastewnych** największy spadek powierzchni dotyczył motylkowych pastewnych na zielonkę – o 17,1 tys. ha (o 35,4%) i upraw strączkowych pastewnych na zielonkę – o 1,0 tys. ha (o 42,2%). Wzrost areálu odnotowano tylko w przypadku okopowych pastewnych – o 155 ha (o 184,5%).

Tablica 5. **Zbiory roślin pastewnych na paszę**

Table 5. *Yields of feed plants*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017		SPECIFICATION
	w tys. ton	in thous. tonnes	2016=100		
Okopowe pastewne	14,4	4,0	10,4	263,0	Feed root plants
Strączkowe pastewne	52,0	30,8	17,3	56,3	Feed pulses
Motylkowe pastewne (łącznie z trawami i pastewnymi uprawami polowymi)	1228,6	1447,7	984,2	68,0	Feed legumes (including grasses and feed crops)
motylkowe pastewne	824,6	889,8	579,7	65,1	feed legumes
trawy polowe	250,2	429,2	263,4	61,4	field grass
pastwiska polowe (łącznie z innymi pastewnymi uprawami polowymi)	153,7	128,7	141,1	109,6	field pastures (including other feed crops)
Kukurydza na zielonkę	382,9	551,4	458,5	83,2	Maize for green forage
Trwałe użytki zielone ^a	649,1	591,2	617,6	104,5	Permanent grassland ^a
łąki trwałe	564,3	531,1	559,3	105,3	permanent meadows
pastwiska trwałe	84,8	60,2	58,2	96,7	permanent pastures
Poplony i wsiewki	244,7	2,1	0,8	37,5	Poplony i wsiewki

^a W przeliczeniu na siano.

^a Converting into hay.

3.2. Produkcja z trwałych użytków zielonych

3.2. Production of permanent grassland

Warunki wegetacji roślinności łąkowo-pastwiskowej w okresie przedwiośnia i wczesnej wiosny na ogół były niekorzystne. Dopiero w ostatniej dekadzie kwietnia i w maju nastąpił znaczący przyrost masy zielonej na łąkach i pastwiskach. Stan użytków zielonych oceniono jednak jako nieco lepszy od ubiegłorocznego, ale tylko na gruntach suchych i zmeliorowanych, natomiast na torfach i gruntach niezmeliorowanych był zdecydowanie słabszy z powodu zbyt dużej ilości wody.

W województwie zachodniopomorskim stan łąk trwałych według rzeczoznawców gminnych został oceniony na 3,5 stopnia kwalifikacyjnego (w 2016 r. – na 3,1), stan pastwisk – również na 3,5 stopnia (w 2016 r. – na 3,4), natomiast stan koniczyny w czystym siewie i w mieszkankach z trawami – jak przed rokiem na 3,1 stopnia kwalifikacyjnego.

Do zbioru pierwszego pokosu siana łąkowego przystąpiono w drugiej dekadzie maja. Średnia ilość dni z opadem deszczu w maju (średnio w województwie 12 dni z opadem) w tym okresie spowodowała, że sianokosy nie przebiegały sprawnie. Zebrane jednak siano pierwszego pokosu było dość dobrej jakości i miało dobrą wartość pokarmową. Plony z I pokosu traw łąkowych w przeliczeniu na siano oszacowano na 21,4 dt/ha (w Polsce 25,6 dt/ha), natomiast zbiory z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) wyniosły 283,8 tys. dt.

Warunki odrostu roślinności łąkowej po zbiorze pierwszego pokosu były na ogół dobre, stąd plony i zbiory drugiego pokosu siana łąkowego były dość wysokie. Niekorzystna pogoda w okresie zbioru utrudniała dosuszanie siana i miała niekorzystny wpływ na jego wartość paszową. Zbiór drugiego pokosu siana łąkowego lokalnie rozpoczęto w drugiej dekadzie lipca, a sianokosy z powodu opadów przeciągnęły się aż do pierwszej dekady września. Plony drugiego pokosu traw łąkowych w przeliczeniu na siano oceniono na 12,4 dt/ha, natomiast zbiory z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) z drugiego pokosu wyniosły 164,6 tys. dt.

Na przeważającym obszarze województwa do zbioru trzeciego pokosu traw łąkowych przystąpiono we wrześniu. Ilość i częstotliwość opadów deszczu we wrześniu na obszarze całego województwa nie przewyższały średnich normy z wielolecia (lata 1971 – 2000), ale rozkład opadów wyraźnie utrudniał pozyskanie dobrej jakości kiszzonek z podsuszanej masy siana. W wielu rejonach trzeci pokos zbierano dopiero w połowie października.

Plony trzeciego pokosu traw łąkowych w przeliczeniu na siano oceniono na około 8,4 dt/ha, a zbiory z łąk trwałych (w przeliczeniu na siano) z trzeciego pokosu wyniosły około 110,9 tys. dt. Ilość i częstotliwość opadów deszczu w październiku na obszarze całego województwa przewyższały średnie normy z wielolecia (lata 1971 – 2000) o 143,0%, a rozkład opadów wyraźnie utrudniał pozyskanie dobrej jakości siana.

W 2017 r. **powierzchnia trwałych użytków zielonych** w gospodarstwach rolnych wyniosła ponad 151,1 tys. ha i w porównaniu z 2016 r. zwiększyła się o 8,5 tys. ha (o 6,0%). **Plony z trwałych użytków zielonych** w przeliczeniu na siano wyniosły 40,9 dt/ha i były niższe od uzyskanych w poprzednim roku o 0,6 dt/ha (o 1,4%). **Produkcja siana z trwałych użytków zielonych** była większa o 26,3 tys. ton (o 4,5%) niż przed rokiem i wyniosła 617,6 tys. ton.

Powierzchnia łąk trwałych w gospodarstwach rolnych w 2017 r. wyniosła 132,6 tys. ha i w porównaniu z 2016 r. zwiększyła się o 7,7 tys. ha (o 6,1%). Łączne **plony z łąk trwałych** (I, II i III pokos) w przeliczeniu na siano wyniosły 42,2 dt/ha i były niższe od uzyskanych w 2016 r. o 0,3 dt/ha (o 0,7%). Szacuje się, że zbiory z łąk trwałych w postaci siana stanowiły 42,7%, natomiast trawy zebrane jako zielonka z przeznaczeniem na kiszenie – 16,6%, a na bieżące skarmianie – 11,6%. Łąki użytkowane jako pastwiska stanowiły 29,1% w stosunku do ogólnego zbioru z łąk trwałych.

Plony I pokosu z łąk trwałych w przeliczeniu na siano wyniosły 21,4 dt/ha (o 2,4 dt/ha więcej od uzyskanych w 2016 r.), plony II pokosu – 12,4 dt/ha (o 1,4 dt/ha mniej), plony III pokosu – 8,4 dt/ha (o 1,3 dt/ha mniej).

Produkcja siana z łąk trwałych łącznie z trzech pokosów wyniosła 559,3 tys. ton i była większa od produkcji z 2016 r. o 28,3 tys. ton (o 5,3%).

Powierzchnia pastwisk trwałych w gospodarstwach rolnych wyniosła 18,5 tys. ha i w porównaniu z 2016 r. zwiększyła się o 0,8 tys. ha (o 4,7%). Przy plonie wynoszącym 157,0 dt/ha zielonki, produkcja z pastwisk wyniosła 291,1 tys. ton i była niższa niż w 2016 r. o 10,0 tys. ton (o 3,3%).

Tablica 6. Powierzchnia upraw roślin pastewnych na nasiona
Table 6. Sown area of feed plants

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	
	w ha in ha		2016=100	
OGÓŁEM TOTAL	51693	33669	26913	79,9
Strączkowe pastewne (z łubinem gorzkim) z mieszankami zbożowo-strączkowymi <i>Feed pulses (with feed lupine) with mixed cereals-pulses</i>	43073	23819	17056	71,6
Motylkowe drobnonasienne i trawy <i>Small seed legumes and grass</i>	8620	9850	9857	100,1

W 2017 r. łączna powierzchnia, z której dokonywano zbioru nasion roślin pastewnych wynosiła 26,9 tys. ha i zmniejszyła się o 6,8 tys. ha (o 20,1%). Zmniejszeniu uległa powierzchnia, z której dokonano zbioru nasion roślin strączkowych pastewnych i z mieszankami zbożowo-strączkowymi – o 6,8 tys. ha (o 28,4%), a powierzchnia uprawy motylkowych drobnonasiennych łącznie z trawami na nasiona pozostała na zbliżonym poziomie w stosunku do roku poprzedniego.

Zbiory strączkowych pastewnych z mieszankami zbożowo-strączkowymi kształtowały się na poziomie 28,3 tys. ton i zmniejszyły się w skali roku o 13,4 tys. ton (o 32,0%). W grupie motylkowych pastewnych, innych pastewnych i traw zbiory również zmniejszyły się – o 0,2 tys. ton (o 3,4%).

Tablica 7. Zbiory nasion roślin pastewnych
Table 7. Harvest of feed plants seeds

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	
	w tys. ton in thous. tonnes		2016=100	
OGÓŁEM TOTAL	83,0	46,9	33,4	71,2
Strączkowe pastewne (z łubinem gorzkim) z mieszankami zbożowo-strączkowymi <i>Feed pulses (with feed lupine) with mixed cereals-pulses</i>	79,9	41,7	28,3	68,0
Motylkowe drobnonasienne i trawy <i>Small seed legumes and grass</i>	3,1	5,2	5,0	96,6

3.3. Warzywa gruntowe i owoce z drzew i krzewów

3.3. Ground vegetables and fruits from trees and bushes.

Dane dotyczące powierzchni poszczególnych upraw ogrodnich od 2014 r. prezentowane są na podstawie szacunków rzeczoznawców, którzy dokonywali oceny powierzchni upraw ogrodnich.

Zima 2016/17 na ogół była łagodna i w większości nie spowodowała strat w uprawach sadowniczych. Brak okrywy śnieżnej oraz niewielkie opady deszczu spowodowały, że warunki wilgotnościowe gleby po zimie były niedostateczne. Duże spadki temperatury występujące w pierwszej połowie stycznia, miejscami poniżej -130C nie stwarzały zagrożenia dla roślin sadowniczych, jedynie niewielkie uszkodzenia odnotowano w uprawach truskawek, zwłaszcza na plantacjach gorzej chronionych, położonych na obniżonych i nieosłoniętych terenach. W pierwszej i drugiej dekadzie marca wystąpiły intensywne opady deszczu i zasobność gleby w wodę znacznie się poprawiła. Rośliny sadownicze w większości rozpoczęły wiosenną wegetację później niż w roku poprzednim. Wegetacja drzew i krzewów owocowych oraz truskawek rozpoczęła się w trzeciej dekadzie marca, jednak wiosenne chłody przyczyniły się do jej spowolnienia, a duże wahania temperatur opóźniło kwitnienie drzew i krzewów owocowych. Na plantacjach truskawek część upraw została przykryta folią lub włókniną w celu przyspieszenia wzrostu. Kwitnienie truskawek oraz drzew i krzewów owocowych było na ogół obfite i dość długie, jednak na wielu plantacjach przebiegało w niesprzyjających warunkach agrometeorologicznych. Pąki zawiązane zostały obficie, ale zima wiosna spowodowała, że w sadach nie były widoczne naloty pszczoł, które ze względu na opóźnione kwitnienie w sadach wybierały się na dalsze tereny w poszukiwaniu pokarmu, w wyniku czego znaczna większość z nich zginęła. Fala przymrozków w kwietniu spowodowała, że znacznie ucierpiały wczesne odmiany jabłoni, brzoskwiń, moreli, śliw, czereśni i wiśni oraz lokalnie porzeczek i agrestu, które dość mocno przemarzły w fazie kwitnienia. Dalsza fala przymrozków w maju spowodowała znaczne uszkodzenia w sadach jabłoniowych późnych odmian. Według raportu Zachodniopomorskiego

Ośrodka Doradztwa Rolniczego powołano 25 komisji do szacowania strat w sadach (w siedmiu powiatach województwa zachodniopomorskiego). Częste i obfite opady deszczu spowolniły, a nawet uniemożliwiły przeprowadzenie zabiegów agrotechnicznych i chemicznej ochrony roślin, co sprzyjało występowaniu chorób i szkodników oraz niekorzystnie wpłynęło na jakość owoców. Niektórzy sadownicy zrezygnowali z oprysków w swoich sadach aby obniżyć koszty produkcji. W roku bieżącym odnotowano znaczne straty w zbiorach owoców, a niedostateczne nasłonecznienie spowodowało, że owoce były mniejsze i słabo wybarwione.

Zaopatrzenie w nasiona warzyw, nawozy oraz środki ochrony roślin było przeważnie wystarczające, a ograniczeniem w ich zastosowaniu, tak jak w roku poprzednim, stał się czynnik ekonomiczny oraz wycofanie niektórych środków z rynku. Zapasy wody w glebie po zimie były niewielkie. Zasobność gleby w wodę znacznie się poprawiła w pierwszej i drugiej dekadzie, kiedy w marcu wystąpiły intensywne opady deszczu. Z uwagi na niskie temperatury wiosną, siewy warzyw do gruntu w porównaniu z rokiem poprzednim rozpoczęły się na ogół z opóźnieniem. Wielu rolników ze względu na duże wahania temperatur, przymrozki i nadmierne uwilgotnienie ziemi wstrzymało się z siewem oraz wysadzaniem rozsady warzyw do gruntu. Warunki podczas siewów i wschodów roślin warzywniczych były bardzo zróżnicowane w poszczególnych rejonach województwa. Zimna i nadmiernie wilgotna gleba miała negatywny wpływ na kiełkowanie nasion, dlatego konieczne było dokonywanie przesiewów warzyw. Na wielu plantacjach pierwsze wschody roślin były utrudnione ze względu na niskie temperatury. W celu przyspieszenia wschodów część warzyw została przykryta włókniną lub niską folią. Na początku kwietnia wzrost temperatury sprzyjał początkowym wschodom roślin, jednak został zahamowany przez nadejście niskich temperatur w trzeciej dekadzie kwietnia i pod koniec pierwszej dekady maja. Warunki agrometeorologiczne poprawiły się w drugiej połowie maja. Wyraźne ocieplenie i dobre uwilgotnienie gleby przyspieszyło tempo wzrostu i rozwoju roślin. W lipcu i sierpniu odnotowano falę częstych i obfitych opadów deszczu. Po intensywnych opadach deszczu plantacje warzyw były podmokłe, w niektórych rejonach województwa – podtopione, a na terenach niżej położonych – zalane. Częste i obfite opady deszczu utrudniały rolnikom pielęgnację mechaniczną i chemiczną ochronę roślin. W wyniku tego plantacje warzyw były zachwaszczane i porażone chorobami, zwłaszcza na terenach niżej położonych i mniej chronionych. Takie warunki na plantacjach utrudniały zbiór warzyw. Sprzęty do zbioru warzyw grzęzły na podtopionych plantacjach. Częste opady deszczu spowalniały także ręczny zbiór warzyw. Ocenia się, że koszt zbioru warzyw był dużo wyższy niż przed rokiem.

Tablica 8. **Zbiory warzyw i owoców**
Table 8. *Harvest of vegetables and fruits*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2016	2017		SPECIFICATION
	w tys. ton	in thous. tonnes		2016=100	
Warzywa ogółem	77,3	85,7	77,3	90,2	Total vegetables
gruntowe	69,8	79,3	70,9	89,3	ground vegetables
spod osłon	7,5	6,4	6,4	100,5	under covers
Owoce ogółem	51,6	58,3	43,4	74,4	Total fruits
z drzew	34,0	39,0	25,8	66,3	from trees
z krzewów i plantacji jagodowych	17,5	19,3	17,6	90,8	from bushes and berry plantations

W 2017 r. **powierzchnia uprawy warzyw gruntowych** wyniosła 2,9 tys. ha i była zbliżona do poziomu z roku poprzedniego. Spadek powierzchni dotyczył większości gatunków warzyw, oprócz warzyw zaliczanych do grupy pozostałe (selery, pory, pietruszka, sałata, rabarbar, szparagi i inne). Największy spadek powierzchni odnotowano dla uprawy pomidorów gruntowych (o 71,7%) i cebuli (o 11,0%). W **gospodarstwach indywidualnych** areał powierzchni uprawy warzyw gruntowych wyniósł 2,5 tys. ha i był niższy w stosunku do roku poprzedniego (o 3,3%).

Łączne zbiory warzyw gruntowych i spod osłon w 2017 r. wyniosły 77,3 tys. ton, tj. o 9,8% mniej niż przed rokiem, z tego zbiory warzyw gruntowych były niższe o 10,7%, a spod osłon – pozostały na zbliżonym poziomie.

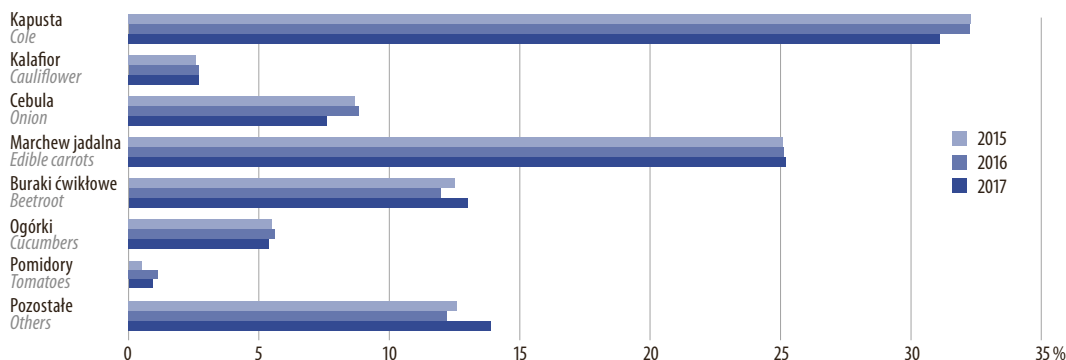
Zbiory warzyw gruntowych z całego areału ich uprawy wyniosły 70,9 tys. ton, tj. o 8,4 tys. ton mniej niż przed rokiem. Spadek zbiorów oszacowano w przypadku większości gatunków warzyw gruntowych, oprócz warzyw zaliczanych do grupy pozostałe (selery, pory, pietruszka, sałata, rabarbar, szparagi i inne). Najwyższy spadek odnotowano w przypadku pomidorów gruntowych – o 27,3% (przy znacznie zmniejszonym areale uprawy – o 71,7%, ale wyższych plonach – o 158,1%) i cebuli – o 23,2% (przy zmniejszonej powierzchni uprawy i niższych plonach odpowiednio o 11,0% i 13,8%).

Niższa produkcja **warzyw gruntowych ogółem** w 2017 r. była wynikiem niższego plonowania (z wyjątkiem pomidorów

gruntowych, których plony były prawie trzykrotnie wyższe) większości warzyw, a najwyższy spadek (o 21,7%) odnotowano dla warzyw zaliczanych do grupy pozostałe (selery, pory, pietruszka, sałata, rabarbar, szparagi i inne), przy nieznacznie zwiększonym areale uprawy o 1,0%.

Produkcja warzyw gruntowych skoncentrowana była w większości w gospodarstwach indywidualnych, w których stanowiła 98,3% ogólnej produkcji warzyw gruntowych.

Wykres 12. **Struktura zbiorów warzyw gruntowych**
Graph 12. Structure of ground vegetables production

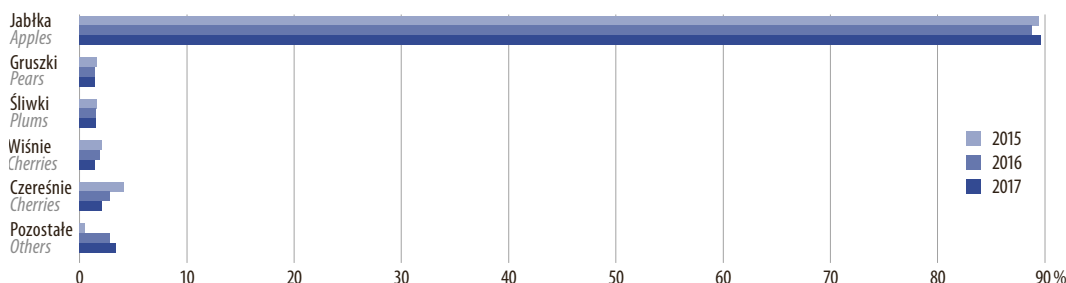
W 2017 r. łączne zbiory **owoców z drzew, krzewów owocowych i plantacji jagodowych** wyniosły 43,4 tys. ton i były niższe o 14,9 tys. ton (o 25,6%) niż przed rokiem.

Powierzchnia uprawy drzew owocowych w 2017 r. wyniosła 10,2 tys. ha i była mniejsza o 0,2 tys. ha (o 2,0%) niż w roku poprzednim, w tym powierzchnia sadów jabłoniowych wyniosła 8,5 tys. ha i była zbliżona do poziomu sprzed roku.

W województwie zachodniopomorskim wegetacja roślin sadowniczych ze względu na wiosenne chłody przebiegała wolniej niż w roku poprzednim, a duże wahania temperatur opóźniło kwitnienie drzew owocowych. Przymrozki wiosenne wyrządziły duże szkody w sadach zwłaszcza odmian wczesnych, które w tym okresie były w fazie kwitnienia. Owoce na ogół dorastały w niesprzyjających warunkach termicznych i wilgotnościowych. Zbiory i plony wszystkich gatunków drzew owocowych w 2017 r. ocenione zostały bardzo nisko w stosunku do roku poprzedniego.

W 2017 r. **produkcja owoców z drzew** wyniosła 25,8 tys. ton i była o 33,7% niższa niż przed rokiem. O uzyskaniu niższej produkcji owoców zdecydowało przede wszystkim niższe plonowanie wszystkich gatunków drzew (największy spadek plonów o ponad 50% odnotowano w przypadku wiśni i czereśni), przy nieznacznie zmniejszonym areale uprawy.

Wykres 13. **Struktura zbiorów owoców z drzew**
Graph 13. Structure of tree fruit production

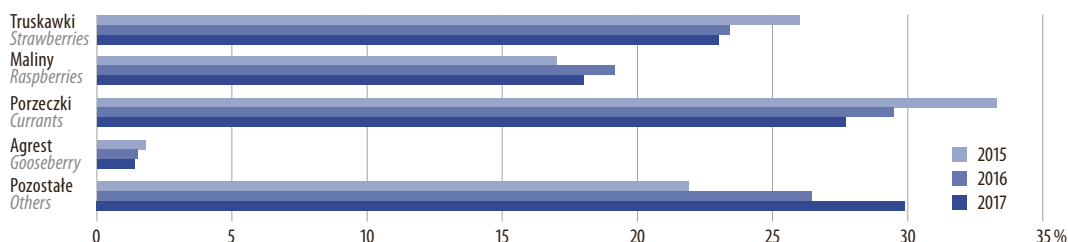
Powierzchnia krzewów owocowych w 2017 r. wyniosła 6,7 tys. ha i była zbliżona do poziomu z roku poprzedniego. Nieznaczny wzrost powierzchni upraw – o 1,0% odnotowano w przypadku malin i krzewów owocowych zaliczanych do grupy pozostałe (aronia, borówka wysoka oraz inne krzewy owocowe i plantacje jagodowe).

Łączne zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2017 r. wyniosły 17,6 tys. ton i były niższe niż

w poprzednim roku o 9,2%. W porównaniu z 2016 r. odnotowano spadek produkcji większości gatunków zaliczanych do tej grupy upraw, oprócz krzewów owocowych i plantacji jagodowych zaliczanych do grupy pozostałe.

Wykres 14.
Graph 14.

Struktura zbiorów owoców z krzewów i plantacji owocowych
Structure of production of fruits from fruit bushes and berry plantations

4. Produkcja zwierzęca

4. Animal production

Trzoda chlewna

Pigs

W czerwcu 2017 r. **pogłowie trzody chlewnej** w województwie zachodniopomorskim liczyło 284,1 tys. sztuk i zwiększyło się o 3,5% w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Najwyższy wzrost dotyczył pogłowia trzody chlewnej na ubój (o 4,3%). Stado loch na chów, którego wielkość określa możliwości reprodukcyjne stada, zwiększyło się do poziomu 28,4 tys. szt. (o 3,1%), w tym pogłowie loch prośnych wyniosło 18,8 tys. szt. i pozostało na tym samym poziomie jak przed rokiem.

W **strukturze stada trzody chlewnej** największą grupę stanowiły prosięta (37,5%). Kolejnymi pod względem liczebności grupami były warchlaki o wadze 20-50 kg (28,1%) i trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej (24,3%). Najmniejszą grupę stanowiły świny na chów o wadze 50 kg i więcej (10,1%).

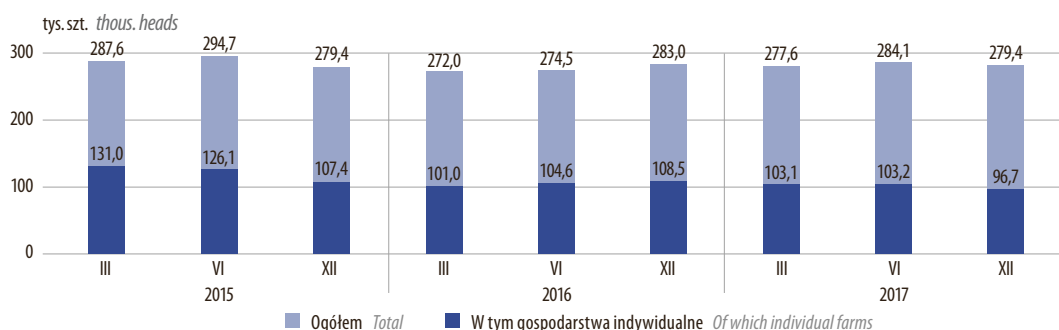
W gospodarstwach indywidualnych, które utrzymywały 36,3% stanu pogłowia trzody chlewnej w województwie, było 103,2 tys. szt., co oznacza spadek w skali roku o 1,3%.

Obsada trzody chlewnej w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych wynosiła 35,0 szt. (przed rokiem – 33,8 szt.), w tym loch – 3,5 szt. (w 2016 r. – 3,4 szt.). Dla porównania w kraju obsada świń na 100 ha użytków rolnych ogółem wynosiła 77,6 szt., w tym loch – 6,0 szt.

Województwo zachodniopomorskie odznaczało się niewielkim udziałem trzody chlewnej w kraju (2,5%), co lokowało je na 10. miejscu.

Wykres 15.
Graph 15.

Pogłowie trzody chlewnej
Pig stocks

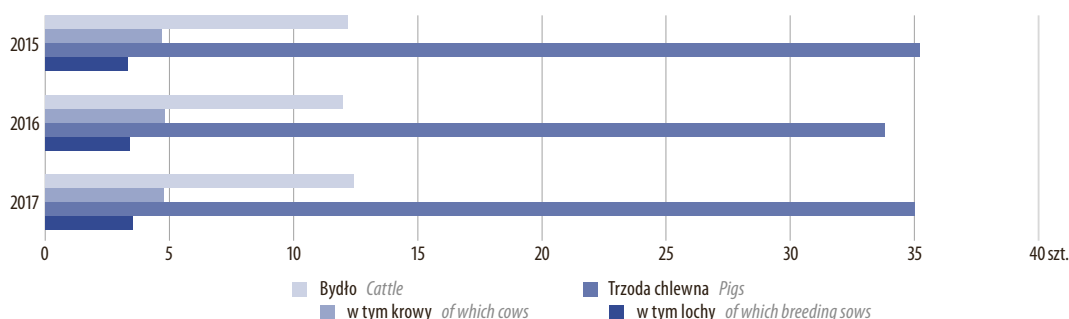

Tablica 9. **Pogłowie trzody chlewnej według kolejnych badań reprezentacyjnych w 2017 r.**
 Table 9. *Pig stocks by subsequent representative surveys in 2017*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total		Gospodarstwa indywidualne Individual farms		Gospodarstwa pozostałe Other farms	
	w tys. szt. in thous. heads	2016=100	w tys. szt. in thous. heads	2016=100	w tys. szt. in thous. heads	2016=100
Marzec <i>March</i>	277,6	102,1	103,1	102,0	174,5	102,1
Czerwiec <i>June</i>	284,1	103,5	103,2	98,7	180,9	106,5
Grudzień <i>December</i>	279,4	98,7	96,7	89,1	182,7	104,6

Wykres 16. **Obsada bydła i trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**
Stan w czerwcu

Graph 16. *Cast of cattle and pigs per 100 ha of agricultural land*
As of June

Bydło

Cattle

W czerwcu 2017 r. **pogłowie bydła** liczyło 101,2 tys. sztuk, co oznaczało wzrost w skali roku o 4,0%. Zwiększenie liczebności stada bydła ogółem w skali roku wynikało głównie ze wzrostu pogłowia w grupie młodego bydła w wieku 1-2 lat (o 4,5%) oraz w grupie cielęta w wieku poniżej 1 roku (o 4,2%).

Stado podstawowe krów liczyło 38,9 tys. szt. i pozostało na tym samym poziomie jak przed rokiem. Udział stada krów w pogłowie bydła wyniósł 38,4% (w kraju – 38,7%). W pogłowie krów dominowały krowy mleczne, które stanowiły 57,3% stada (w kraju – 90,7%).

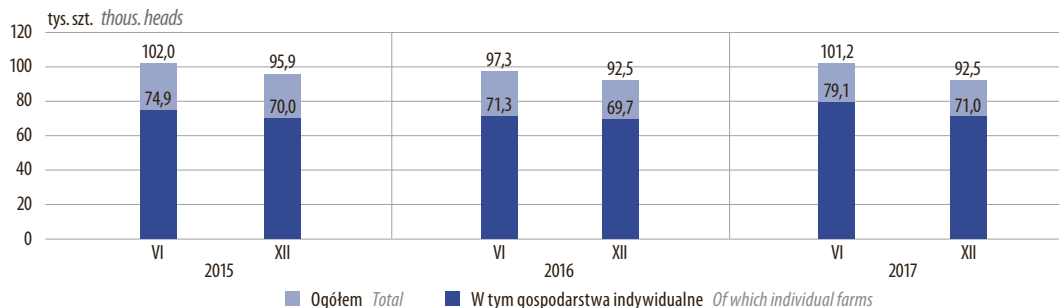
W **strukturze stada bydła ogółem** udział poszczególnych grup wiekowo-użytkowych w czerwcu 2017 r. kształtował się następująco:

- cielęta w wieku poniżej 1 roku – 29,7% (wobec 29,6% w 2016 r.),
- młode bydło hodowlane i rzeźne w wieku 1-2 lat – 23,6% (wobec 23,5%),
- krowy – 38,4% (wobec 40,0%),
- pozostałe bydło dorosłe hodowlane i rzeźne w wieku 2 lat i więcej – 8,3% (wobec 6,8%).

W gospodarstwach indywidualnych utrzymywano 79,1 tys. szt. bydła (78,2% pogłowia w województwie), w tym 30,0 tys. szt. krów (77,1% stada krów w województwie).

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2017 r. wynosiła 12,4 szt., w tym krów – 4,8 szt. (wobec 12,0 i 4,8 szt. w czerwcu 2016 r.). W kraju na 100 ha użytków rolnych przypadło 42,0 szt. bydła ogółem, w tym 16,2 szt. krów.

Pod względem pogłowia bydła województwo zachodniopomorskie zajmowało 14. lokatę w kraju, z udziałem wynoszącym 1,6%.

Wykres 17.
Graph 17.**Pogłowie bydła**
Cattle stocksTablica 10.
Table 10.**Pogłowie bydła według kolejnych badań reprezentacyjnych w 2017 r.**
Cattle stocks by subsequent representative surveys in 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total		Gospodarstwa indywidualne Individual farms		Gospodarstwa pozostałe Other farms	
	w tys. szt. in thous. heads	2016=100	w tys. szt. in thous. heads	2016=100	w tys. szt. in thous. heads	2016=100
Ogółem Total						
Czerwiec June	101,2	104,0	79,1	110,9	22,1	85,1
Grudzień December	92,5	100,1	71,0	101,9	21,5	94,4
w tym krowy of which cows						
Czerwiec June	38,9	99,9	30,0	108,3	8,9	79,1
Grudzień December	38,4	102,4	29,5	104,2	8,9	96,9

Owce
Sheep

Pogłowie owiec w czerwcu 2017 r. wynosiło 4,9 tys. sztuk i było na tym samym poziomie co przed rokiem. W strukturze pogłowia owiec dominowały maciorki, których udział stanowił 58,5%. Zdecydowaną większość owiec (67,8%) utrzymywano w gospodarstwach indywidualnych.

Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2017 r. wyniosła, tak jak przed rokiem – 0,6 szt.

Udział województwa zachodniopomorskiego w krajowym pogłowie owiec wyniósł 1,9%, co plasowało województwo na 14. miejscu.

Drób
Poultry

Pogłowie drobiu ogółem (w wieku powyżej 2 tygodni) w czerwcu 2017 r. wynosiło 12135,0 tys. szt. i było wyższe niż przed rokiem o 1902,2 tys. szt. (o 18,6%).

Struktura gatunkowa pogłowia drobiu ogółem przedstawiała się następująco:

- 97,5% stanowił drób kurzy, w tym 11,8 % – kury nioski,
- 1,6% – indyki,
- 0,3% – gęsi,
- 0,6% – kaczki i drób pozostały.

Obsada drobiu ogółem na 100 ha użytków rolnych wynosiła 1492,8 szt. (wobec 1258,6 szt. w czerwcu 2016 r.), w kraju – 1351,1 szt.

Pod względem udziału pogłowia drobiu województwo zachodniopomorskie zajmowało 5. lokatę w kraju (6,1%).

5. Wartość produkcji rolniczej

5. Value of agricultural production

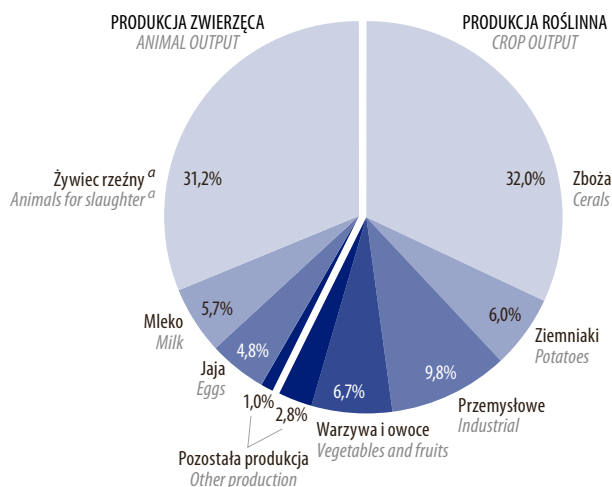
W województwie zachodniopomorskim w 2016 r. w odniesieniu do roku poprzedniego nastąpił spadek globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zadecydowała zarówno niższa wartość produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej. W przypadku produkcji końcowej również nastąpiło zmniejszenie produkcji ogółem, przy obniżeniu produkcji roślinnej i zwierzęcej. W produkcji towarowej natomiast odnotowano wzrost produkcji ogółem, przy zwiększonej produkcji roślinnej, ale obniżonej produkcji zwierzęcej.

W porównaniu z 2015 r. zanotowano spadek produkcji globalnej o 3,8%, o czym zadecydowała o 2,8% niższa produkcja roślinna i o 5,5% niższa produkcja zwierzęca. W 2016 r. udział województwa zachodniopomorskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 3,5% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 4,6%, a zwierzęcej – 2,4%. W 2016 r. w strukturze produkcji globalnej przeważała produkcja roślinna (jej udział wyniósł 66,0%). W kraju udział produkcji roślinnej w produkcji globalnej wyniósł 50,6%.

Dominujący wpływ na zdolność produkcyjną rolnictwa w województwie zachodniopomorskim miały gospodarstwa indywidualne, które wytworzyły 72,0% globalnej produkcji.

Wykres 18.
Graph 18.

Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2016 r.
Structure of market agricultural output in 2016

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

W wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie zachodniopomorskim w 2016 r. produkcja roślinna stanowiła 59,7%, natomiast zwierzęca – 40,3%. Wartość produkcji końcowej w 2016 r. była o 4,2% niższa niż przed rokiem, na co wpłynął spadek produkcji roślinnej i zwierzęcej (odpowiednio o 3,4% i 5,2%).

W 2016 r. w towarowej produkcji rolniczej nastąpił wzrost produkcji ogółem (o 5,1%), przy wzroście wartości produkcji roślinnej (o 8,3%) i zwierzęcej (o 1,0%).

6. Skup i ceny produktów rolnych

6. Procurement and prices of agricultural products

W 2017 r. w porównaniu z rokiem poprzednim na **rynku zbóż** odnotowano zwiększenie cen, przy wzroście wielkości zbiorów w 2017 r., ale przy spadku podaży ziarna.

Skup zbóż ogółem w 2017 r. wyniósł 1277,4 tys. ton, tj. o 6,8% mniej niż w roku poprzednim, w tym pszenicy – 755,6 tys. ton, tj. o 7,0% mniej (82,3% zbiorów wobec 100,8% przed rokiem), a żyta – 169,2 tys. ton, tj. o 12,2% mniej (74,2% zbiorów wobec 87,0% przed rokiem).

Zboż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych skupiono 1222,4 tys. ton, tj. o 7,0% mniej niż w poprzednim roku, w tym pszenicy – 755,0 tys. ton (o 7,0% mniej), a żyta – 168,9 tys. ton (o 12,3% mniej).

Tablica 11. Skup zbóż
Table 11. Procurement of cereals

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	
	w tonach in tonnes			2016=100
OGÓŁEM TOTAL	1147504	1370517	1277414	93,2
w tym zboża podstawowe ^a z mieszkankami zbożowymi <i>of which basic cereals ^a with cereal mixed</i>	1103698	1316304	1225078	93,1
w tym: of which:				
pszenica wheat	546485	812197	755587	93,0
żyto rye	197943	192633	169150	87,8

^a Łącznie z siewnym.
a Seed grain included.

Średnia cena skupu **pszenicy** w I półroczu 2017 r. wyniosła 68,07 zł/dt i była o 4,7% wyższa niż przed rokiem, a żyta – 55,46 zł/dt (o 1,6% niższa). W obrocie targowiskowym cena pszenicy ukształtowała się na poziomie 91,67 zł/dt (wzrost o 12,0%).

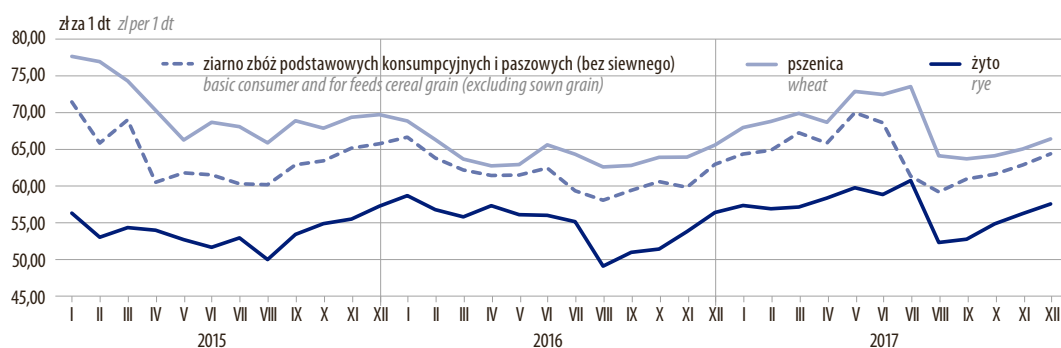
W II półroczu 2017 r., przy zwiększonej podaży po zbiorach (wyższych niż w roku ubiegłym), średnie ceny skupu pszenicy (64,89 zł/dt) zwiększyły się w skali roku o 1,3%. Średnie ceny skupu żyta (53,61 zł/dt) były wyższe niż przed rokiem o 4,7%, przy zmniejszonej podaży i zwiększonych zbiorach. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono średnio 97,22 zł (wzrost o 26,9%).

W 2017 r. w skupie za pszenicę płacono średnio 66,19 zł/dt, tj. o 2,8% więcej niż przed rokiem, a za żyto – 54,20 zł/dt, tj. o 2,9% więcej niż w roku poprzednim. Średnie ceny targowiskowe pszenicy wyniosły 94,05 zł/dt (wzrost o 18,7%).

Tablica 12. Ceny skupu zbóż
Table 12. Procurement prices of cereals

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	I-VI 2017		VII-XII 2017		I-XII 2017	
	w zł/dt in zł/dt	I-VI 2016=100	w zł/dt in zł/dt	VII-XII 2016=100	w zł/dt in zł/dt	I-XII 2016=100
Zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe (bez siewnego) <i>Basic consumer and for feeds cereals (excluding sowing seed)</i>	65,12	103,5	60,88	101,6	62,43	102,6
w tym: of which:						
pszenica wheat	68,07	104,7	64,89	101,3	66,19	102,8
żyto rye	55,46	98,4	53,61	104,7	54,20	102,9

Wykres 19. Przeciętne ceny skupu zbóż
Graph 19. Average cereals procurement prices

Sytuacja na rynkach podstawowych produktów zwierzęcych kształtowała się pod wpływem zmniejszonej podaży zbóż i wzrostu ich cen, stopniowego wzrostu pogłowia trzody chlewnej, bydła i drobiu w porównaniu z 2016 r., oraz spadku skupu żywca wołowego i wieprzowego, ale wzrostu skupu żywca drobiowego.

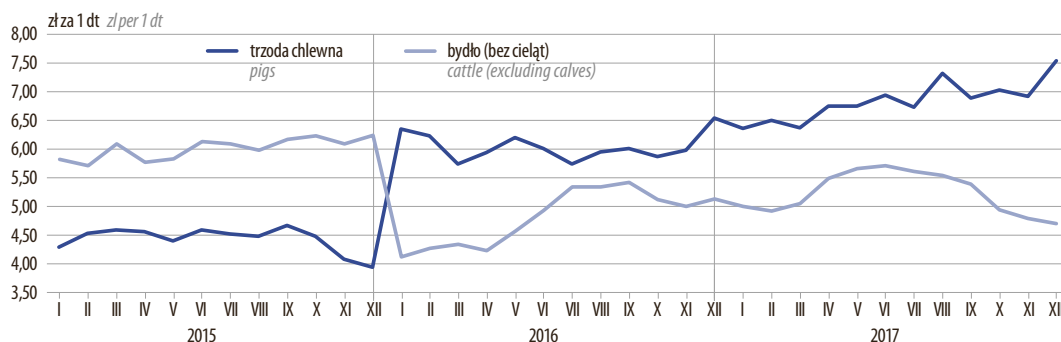
Tablica 13. Skup żywca rzeźnego ^a
Table 13. Procurement of animals for slaughter ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	I-VI 2017		I-XII 2017	
	w tys. ton in thous. tonnes	I-VI 2016=100	w tys. ton in thous. tonnes	I-XII 2016=100
OGÓŁEM TOTAL	79,4	104,5	149,5	97,0
w tym: of which:				
wołowy (łącznie z cielęcym) beef (including calves)	1,8	96,9	3,7	94,4
wieprzowy pork	18,6	96,6	37,0	97,2
drobiowy chicken	59,0	107,6	108,8	97,1

^a Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy; w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) w wbc.
^a Beef, calf, pork, sheep, horse and poultry; in terms of meat (including fats) in post-slaughter warm weight.

Skup żywca rzeźnego ogółem (bydła, trzody chlewnej, owiec, koni i drobiu) w 2017 r. wyniósł 210,1 tys. ton w wadze żywej (o 3,1% mniej niż przed rokiem), a w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) – 149,5 tys. ton w wbc (o 3,0% mniej).

Wykres 20. Przeciętne ceny skupu żywca wieprzowego i wołowego
Graph 20. Average procurement prices for cattle and pigs for slaughter

Ceny skupu **żywca wieprzowego** w 2017 r. (przy zmniejszonej podaży) były wyższe niż w 2016 r., przy czym najniższy poziom zanotowano w grudniu (4,70 zł/kg), a najwyższy – w czerwcu (5,71 zł/kg).

Tablica 14. Ceny skupu żywca i mleka
Table 14. Procurement prices of animals for slaughter and milk

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	I-VI 2017		VII-XII 2017		I-XII 2017	
	w zł/kg in zł/kg	I-VI 2016 =100	w zł/kg in zł/kg	VII-XII 2016 =100	w zł/kg in zł/kg	I-XII 2016 =100
Żywiec: Animals for slaughter:						
wołowy cuttle	6,51	111,7	6,81	110,7	6,67	111,2
wieprzowy porc	5,26	117,9	5,07	97,3	5,16	106,8
drobiowy poultry	3,43	102,7	3,51	104,5	3,47	103,6
Mleko w zł/100 litrów Milk in zł/100 litres	133,95	132,2	146,67	125,8	140,21	128,9

W I półroczu 2017 r. za 1 kg żywca wieprzowego rolnicy otrzymywali w skupie średnio 5,26 zł (o 17,9% więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku), natomiast w II półroczu – 5,07 zł (odpowiednio o 2,7% mniej). Średnia roczna cena skupu wynosiła 5,16 zł/kg i była o 6,8% wyższa niż przed rokiem.

Relacja ceny skupu 1 kg żywca wieprzowego do ceny żyta w skupie w 2017 r. najwyższa była w sierpniu – 10,7, a najniższa w grudniu – 8,1 (przed rokiem odpowiednio w sierpniu – 10,9 i styczniu – 7,0).

W 2017 r. skupiono 155,5 tys. ton żywca drobiowego, tj. o 2,9% mniej niż przed rokiem (w 2016 r. notowano również spadek w skali roku – o 2,7%). W I półroczu 2017 r. za 1 kg żywca drobiowego płacono w skupie średnio 3,43 zł (o 2,7% więcej niż przed rokiem), a w II półroczu – 3,51 zł (o 4,5% więcej niż przed rokiem). Średnia cena 1 kg żywca drobiowego w 2017 r. wyniosła 3,47 zł i była o 3,6% wyższa niż w 2016 r.

Skup żywca wołowego (bez cieląt) w wadze żywej w 2017 r. wyniósł 7,1 tys. ton i było 5,8% mniejszy niż przed rokiem, przy czym w I półroczu w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku zarejestrowano spadek skupu o 3,4%, a w II półroczu – spadek o 8,0% do poziomu 3,7 tys. ton.

W 2017 r. przy niższym niż przed rokiem skupie żywca wołowego, jego ceny wykazywały tendencje rosnące. Cena żywca wołowego (bez cieląt) w I półroczu wyniosła 6,51 zł/kg i była o 11,7% wyższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, a w II półroczu wzrosła do poziomu 6,81 zł/kg, tj. o 10,7% wyższego niż przed rokiem. Średnioroczna cena skupu żywca wołowego wyniosła 6,67 zł/kg i była o 11,2% wyższa w porównaniu z 2016 r.

Skup mleka w I półroczu 2017 r. wyniósł 67,6 mln litrów i był o 9,2% mniejszy niż przed rokiem, natomiast w II półroczu skupiono 65,5 mln litrów, tj. odpowiednio o 7,9% mniej.

W I półroczu 2017 r. za 100 litrów mleka rolnicy otrzymywali w skupie średnio 133,95 zł (o 32,2% więcej niż przed rokiem), a w II półroczu – 146,67 zł (odpowiednio o 25,8% więcej). W 2017 r. średnioroczna cena skupu 100 litrów mleka wyniosła 140,21 zł, tj. o 28,9% więcej niż przed rokiem.

1. Wartość produkcji rolniczej

1. Value of agricultural output

Tablica. 1.1. **Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe)**
Table. 1.1. *Gross final agricultural output (constant prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2015	2016
	w mln zł in mln zł		na 1 ha użytków rolnych w zł per 1 ha of agricultural land in zł	
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT				
OGÓŁEM TOTAL	3977,7	3727,7	4892,4	4585,5
w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	2755,5	2682,6	4426,9	4258,8
Produkcja roślinna Crop output	2536,6	2460,6	3119,9	3026,9
w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	1730,7	1830,6	2780,5	2906,2
Produkcja zwierzęca Animal output	1441,1	1267,0	1772,5	1558,6
w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	1024,8	852,0	1646,4	1352,7
PRODUKCJA KOŃCOWA FINAL OUTPUT				
OGÓŁEM TOTAL	3308,7	3101,7	4069,6	3815,6
w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	2298,4	2245,1	3692,6	3564,3
Produkcja roślinna Crop output	1892,7	1853,2	2328,0	2279,7
w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	1287,8	1404,8	2068,9	2230,3
Produkcja zwierzęca Animal output	1416,0	1248,6	1741,6	1535,9
w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	1010,6	840,3	1623,7	1334,0
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT				
OGÓŁEM TOTAL	2940,4	2990,1	3616,5	3678,2
w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	2044,4	2181,5	3284,5	3463,3
Produkcja roślinna Crop output	1580,1	1712,1	1943	2106,2
w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	1064,9	1342,7	1711	2131,6
Produkcja zwierzęca Animal output	1360,3	1277,9	1673	1572
w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	979,5	838,9	1574	1331,8

Tablica. 1.2. **Dynamika wartości globalnej oraz końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)**Table. 1.2. *Dynamics of gross, final agricultural output value (constant prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2014		2015		2016	
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms
	rok poprzedni = 100 previous year = 100					
Wartość globalna Gross value	114,3	116,2	96,5	98,3	96,2	99,9
roślinna crop	115,0	114,9	96,0	98,8	97,2	106,7
zwierzęca animal	113,0	118,4	97,3	97,4	94,5	87,8
Produkcja końcowa Final output	115,9	118,6	94,8	97,3	95,8	99,8
roślinna crop	118,0	118,8	93,0	97,3	96,6	108,6
zwierzęca animal	113,0	118,5	97,3	97,4	94,8	87,8
Produkcja towarowa Market output	109,3	110,0	94,4	97,5	105,1	109,9
roślinna crop	108,0	106,6	91,8	95,0	108,3	127,1
zwierzęca animal	111,0	114,5	97,8	100,4	101,0	90,3

Tablica. 1.3. **Globalna i towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe)**Table. 1.3. *Gross agricultural output (constant prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2015	2016
	produkcja globalna gross output		produkcja towarowa market output	
	w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM TOTAL	3977,7	3727,7	2940,4	2990,1
Produkcja roślinna Crop output	2536,6	2460,6	1580,1	1712,1
w tym: of which:				
Zboża Cereals	1168,4	1072,5	863,5	957,9
w tym zboża podstawowe of which basic cereals	1108,4	1003,0	820,1	903,3
pszenica wheat	645,0	545,9	451,6	557,2
żyto rye	116,0	115,2	110,5	102,8
jęczmień barley	135,8	146,6	108,7	111,5
owies oats	36,0	43,0	17,7	18,8
pszenżyto triticale	175,7	152,3	131,7	113,0

Tablica. 1.3. **Globalna i towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe) (dok.)**
Table. 1.3. **Gross agricultural output (constant prices) (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2015	2016
	produkcja globalna gross output		produkcja towarowa market output	
	w mln zł		in mln zł	
Ziemniaki <i>Potatoes</i>	191,6	275,1	123,3	180,7
Przemysłowe <i>Industrial</i>	519,3	464,9	335,0	294,2
buraki cukrowe <i>sugar beets</i>	69,0	93,9	77,2	93,9
oleiste <i>oilseeds</i>	445,8	358,0	255,0	198,8
pozostałe <i>others</i>	4,5	13,0	2,8	1,5
Warzywa <i>Vegetables</i>	114,0	113,7	87,3	80,7
Owoce <i>Fruits</i>	120,3	146,6	95,7	118,4
Siano łąkowe <i>meadow hay</i>	73,5	69,5	2,3	1,5
Produkcja zwierzęca Animal output	1441,1	1267,0	1360,3	1277,9
w tym: <i>of which:</i>				
Żywiec rzeźny ^a <i>Animals for slaughter^a</i>	993,3	936,5	990,7	934,3
w tym: <i>of which:</i>				
bydło (bez cieląt) <i>cuttle (excluding calves)</i>	61,6	60,1	59,0	58,0
cielęta <i>calves</i>	3,2	2,6	3,0	2,6
trzoda chlewna <i>pigs</i>	245,5	222,3	245,5	222,3
drób <i>poultry</i>	682,2	650,6	682,2	650,6
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego) <i>Increase in herd (basic and working)</i>	24,9	-48,2	–	–
Mleko krowie <i>Cow milk</i>	245,2	170,4	226,3	169,0
Jaja kurze <i>Hen eggs</i>	143,8	161,0	127,4	143,6
Wełna <i>wool</i>	0,2	0,1	0,2	0,1

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

2. Użytkowanie gruntów. Powierzchnia zasiewów

2. Land use. Sown area

Tablica. 2.1. **Użytkowanie gruntów**

Table. 2.1. *Land use*

Lp. No	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Powierzchnia ogólna Total area	Użytki Agricultural			
				razem grand total	w dobrej in good		
					razem total	pod zasiewami sown area	grunty ugorowane fallow land
W In							
1	OGÓŁEM TOTAL	2015	889560	837144	825559	640067	13060
2		2016	858853	813040	801731	632499	13913
3		2017	864623	812920	802591	626248	14597
4	w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	2015	678166	637206	629224	466899	11383
5		2016	657909	622434	614870	468903	11017
6		2017	670513	629891	622572	469063	12006
W odsetkach In percent							
7	OGÓŁEM TOTAL	2015	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
8		2016	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
9		2017	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
10	w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	2015	76,2	76,1	76,2	72,9	87,2
11		2016	76,6	76,6	76,7	74,1	79,2
12		2017	77,5	77,5	77,6	74,9	82,2
W odsetkach In percent							
13	OGÓŁEM TOTAL	2015	100,0	94,1	92,8	72,0	1,5
14		2016	100,0	94,7	93,3	73,6	1,6
15		2017	100,0	94,0	92,8	72,4	1,7
16	w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	2015	100,0	94,0	92,8	68,8	1,7
17		2016	100,0	94,6	93,5	71,3	1,7
18		2017	100,0	93,9	92,9	70,0	1,8

rolne <i>land</i>					Lasy i grunty leśne <i>Forest and forest land</i>	Pozostałe grunty <i>Other area</i>	Lp. No
kulturze rolnej <i>agricultural condition</i>				pozostałe <i>others</i>			
uprawy trwałe <i>permanent crops</i>		ogrody przysadowe <i>kitchen gardens</i>	łąki trwałe <i>permanent meadows</i>				
razem <i>total</i>	w tym sady <i>of which orchards</i>						

hektarach
hectares

18747	14524	574	129606	23506	11585	16731	35686	1
12116	8730	565	124904	17665	11378	14249	31565	2
10030	6001	655	132556	18504	10329	17430	34273	3
17878	13797	563	112697	19803	7983	13972	26988	4
11291	7990	562	108636	14460	7564	11958	23517	5
9143	5403	655	116103	15601	7319	15068	25554	6

(według grup użytkowników)
(by users groups)

100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	7
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	8
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	9
95,4	95,0	98,1	87,0	84,2	68,9	83,5	75,6	10
93,2	91,5	99,5	87,0	81,9	66,5	83,9	74,5	11
91,2	90,0	100,0	87,6	84,3	70,9	86,4	74,6	12

(według rodzajów użytków)
(by type of agricultural land))

2,1	1,6	0,1	14,6	2,6	1,3	1,9	4,0	13
1,4	1,0	0,1	14,5	2,1	1,3	1,7	3,7	14
1,2	0,7	0,1	15,3	2,1	1,2	2,0	4,0	15
2,6	2,0	0,1	16,6	2,9	1,2	2,1	4,0	16
1,7	1,2	0,1	16,5	2,2	1,1	1,8	3,6	17
1,4	0,8	0,1	17,3	2,3	1,1	2,2	3,8	18

Tablica. 2.2. **Powierzchnia gruntów ugorowanych**Table. 2.2. *Fallow land area*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017		2015	2016	2017
	w ha in ha			2016=100	w odsetkach użytków rolnych grup gospodarstw in percent of agricultural lands of farm groups		
OGÓŁEM TOTAL	13060	13913	14597	104,9	1,6	1,7	1,7
w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	11383	11017	12006	109,0	1,8	1,8	1,8

Tablica. 2.3. **Powierzchnia zasiewów według siedziby użytkownika**
Stan w czerwcuTable. 2.3. *Sown area by holder residence*
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	
	w ha in ha			2016=100
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM TOTAL	640067	632499	626248	99,0
Zboża Cereals	381565	400046	408355	102,1
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi basic cereals with mixed cereals	360243	379084	383288	101,1
pszenica wheat	164111	166352	176430	106,1
żyto rye	51958	61122	64692	105,8
jęczmień barley	46229	57720	45895	79,5
owies oats	21122	24981	26471	106,0
pszenżyto triticale	69724	61933	62287	100,6
gryka buckwheat	5997	10070	12396	123,1
proso millet	5001	3803	2592	68,2
pozostałe zbożowe other cereals	1865	0	0	0,0
kukurydza na ziarno maize for grain	8399	7089	10079	142,2
Strączkowe na nasiona ^a Pulses for grain ^a :	48902	32834	21795	66,4
jadalne consumer	5707	9015	4739	52,6
pastewne feed	43073	22748	16251	71,4
Ziemniaki ^b Potatoes ^b	11812	14896	10658	71,5

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Łącznie z działkami.^a Including mixed cereals-pulses. ^b Including garden plots.

Tablica. 2.3. **Powierzchnia zasiewów według siedziby użytkownika (cd.)**
Stan w czerwcu

Table. 2.3. *Sown area by holder residence (cont.)*
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	
	w ha in ha			2016=100
OGÓŁEM (dok.) TOTAL (cont.)				
Przemysłowe ^c Industrial ^c	125332	110808	120336	108,6
w tym: of which:				
buraki cukrowe sugar beets	9448	9760	13491	138,2
oleiste oilseeds	115699	100827	106845	106,0
w tym rzepak i rzepik of which rape and turnip rape	113302	99016	104775	105,8
Pastewne Feed	60313	62424	44422	71,2
w tym: of which:				
okopowe root plants	337	84	239	284,5
kukurydza na paszę maize for feed	10732	11791	11666	98,9
Pozostałe uprawy Other crops	12143	11491	20682	180,0
w tym warzywa gruntowe ^b of which field vegetables ^b	2873	2828	2856	101,0
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH INDIVIDUAL FARMS				
OGÓŁEM TOTAL	466899	468903	469063	100,0
Zboża Cereals	286274	301709	317122	105,1
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi basic cereals with mixed cereals	255099	284343	297330	104,6
pszenica wheat	100469	101896	117000	114,8
żyto rye	42232	54621	57806	105,8
jęczmień barley	33042	44719	34644	77,5
owies oats	19573	23182	25093	108,2
pszenżyto triticale	59783	53006	55274	104,3
gryka buckwheat	5249	9360	11525	123,1
proso millet	4486	3494	2552	73,0
pozostałe zbożowe other cereals	1865	0	0	0,0
kukurydza na ziarno maize for grain	5389	4512	5715	126,7

^b Łącznie z działkami. ^c Bez ziół leczniczych, wikliny i innych przemysłowych, które są ujęte w grupie upraw pozostałych.

^b Including garden plots. ^c Excluding medicinal herbs, wicker and other industrial which are included in the group of other crops.

Tablica. 2.3. **Powierzchnia zasiewów według siedziby użytkownika (dok.)****Stan w czerwcu**Table. 2.3. *Sown area by holder residence (cont.)**As of June*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	
	w ha in ha			2016=100
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (dok.) OF WHICH INDIVIDUAL FARMS (cont.)				
Strączkowe na nasiona ^a <i>Pulses for grain ^a:</i>	42340	32834	17276	52,6
jadalne <i>consumer</i>	4672	9015	3969	44,0
pastewne <i>feed</i>	37668	22748	12690	55,8
Ziemniaki ^b <i>Potatoes ^b</i>	10846	13845	8989	64,9
Przemysłowe ^c <i>Industrial ^c</i>	73496	64943	72750	112,0
w tym: buraki cukrowe <i>of which: sugar beets</i>	5228	5575	8644	155,0
oleiste <i>oilseeds</i>	68083	59150	63960	108,1
w tym rzepak i rzepik <i>of which rape and turnip rape</i>	66055	57524	61925	107,7
Pastewne <i>Feed</i>	49757	50020	33658	67,3
w tym: okopowe <i>of which: root plants</i>	318	67	239	356,7
kukurydza na paszę <i>maize for feed</i>	4171	4393	4300	97,9
Pozostałe uprawy <i>Other crops</i>	11279	5552	19268	347,0
w tym warzywa gruntowe ^b <i>of which field vegetables ^b</i>	2641	2549	2465	96,7

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Łącznie z działkami. ^c Bez ziół leczniczych, wikliny i innych przemysłowych, które są ujęte w grupie upraw pozostałych.

a Including mixed cereals-pulses. b Including garden plots. c Excluding medicinal herbs, wicker and other industrial which are included in the group of other crops.

Tablica. 2.4. **Struktura zasiewów według siedziby użytkownika****Stan w czerwcu**Table. 2.4. *Sown structure by holder residence**As of June*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	Różnica <i>Change</i> 2017–2016
	w odsetkach <i>in percent</i>			
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	x
Zboża Cereals	59,6	63,2	65,2	2,0
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi basic cereals with mixed cereals	56,3	59,9	61,2	1,3
pszenica wheat	25,6	26,3	28,2	1,9

Tablica. 2.4. **Struktura zasiewów według siedziby użytkownika (dok.)****Stan w czerwcu**Table. 2.4. *Sown structure by holder residence (cont.)**As of June*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	Różnica <i>Change</i> 2017–2016
	w odsetkach <i>in percent</i>			
OGÓŁEM (dok.) TOTAL (cont.)				
żyto <i>rye</i>	8,1	9,7	10,3	0,7
jęczmień <i>barley</i>	7,2	9,1	7,3	-1,8
owies <i>oats</i>	3,3	3,9	4,2	0,3
pszenżyto <i>triticale</i>	10,9	9,8	9,9	0,2
gryka <i>buckwheat</i>	0,9	1,6	2,0	0,4
proso <i>millet</i>	0,8	0,6	0,4	-0,2
pozostałe zbożowe <i>other cereals</i>	0,3	0,0	0,0	0,0
kukurydza na ziarno <i>maize for grain</i>	1,3	1,1	1,6	0,5
Strączkowe na nasiona ^a <i>Pulses for grain ^a:</i>	7,6	5,2	3,5	-1,7
jadalne <i>consumer</i>	0,9	1,4	0,8	-0,7
pastewne <i>feed</i>	6,7	3,6	2,6	-1,0
Ziemniaki <i>Potatoes</i>	1,8	2,4	1,7	-0,7
Przemysłowe ^b <i>Industrial ^b</i>	19,6	17,5	19,2	1,7
w tym: buraki cukrowe <i>of which: sugar beets</i>	1,5	1,5	2,2	0,6
oleiste <i>oilseeds</i>	18,1	15,9	17,1	1,1
w tym rzepak i rzepik <i>of which rape and turnip rape</i>	17,7	15,7	16,7	1,1
Pastewne <i>Feed</i>	9,4	9,9	7,1	-2,8
w tym: okopowe <i>of which: root plants</i>	0,1	0,0	0,0	0,0
kukurydza na paszę <i>maize for feed</i>	1,7	1,9	1,9	0,0
Pozostałe uprawy <i>Other crops</i>	1,9	1,8	3,3	1,5
w tym warzywa gruntowe <i>of which field vegetables</i>	0,4	0,4	0,5	0,0

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Bez ziół leczniczych, wikliny i innych przemysłowych, które są ujęte w grupie upraw pozostałych.
^a Including mixed cereals-pulses. ^b Excluding medicinal herbs, wicker and other industrial which are included in the group of other crops.

Tablica. 2.4. **Struktura zasiewów według siedziby użytkownika (dok.)****Stan w czerwcu**Table. 2.4. *Sown structure by holder residence (cont.)**As of June*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	Różnica <i>Change</i> 2017–2016
	w odsetkach <i>in percent</i>			
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH INDIVIDUAL FARMS				
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0	100,0	x
Zboża <i>Cereals</i>	59,8	64,3	67,6	3,3
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi <i>basic cereals with mixed cereals</i>	56,1	60,6	63,4	2,7
pszenica <i>wheat</i>	21,5	21,7	24,9	3,2
żyto <i>rye</i>	9,0	11,6	12,3	0,7
jęczmień <i>barley</i>	7,1	9,5	7,4	-2,2
owies <i>oats</i>	4,2	4,9	5,3	0,4
pszenżyto <i>triticale</i>	12,8	11,3	11,8	0,5
gryka <i>buckwheat</i>	1,1	2,0	2,5	0,5
proso <i>millet</i>	1,0	0,7	0,5	-0,2
pozostałe zbożowe <i>other cereals</i>	0,4	0,0	0,0	0,0
kukurydza na ziarno <i>maize for grain</i>	1,2	1,0	1,2	0,3
Strączkowe na nasiona ^a <i>Pulses for grain ^a:</i>	9,1	7,0	3,7	-3,3
jadalne <i>consumer</i>	1,0	1,9	0,8	-1,1
pastewne <i>feed</i>	8,1	4,9	2,7	-2,1
Ziemniaki <i>Potatoes</i>	2,3	3,0	1,9	-1,0
Przemysłowe ^b <i>Industrial ^b</i>	15,7	13,8	15,5	1,7
w tym: buraki cukrowe <i>of which: sugar beets</i>	1,1	1,2	1,8	0,7
oleiste <i>oilseeds</i>	14,6	12,6	13,6	1,0
w tym rzepak i rzepik <i>of which rape and turnip rape</i>	14,1	12,3	13,2	0,9
Pastewne <i>Feed</i>	10,7	10,7	7,2	-3,5
w tym: okopowe <i>of which: root plants</i>	0,1	0,0	0,1	0,0
kukurydza na paszę <i>maize for feed</i>	0,9	0,9	0,9	0,0
Pozostałe uprawy <i>Other crops</i>	2,4	1,2	4,1	2,9
w tym warzywa gruntowe <i>of which field vegetables</i>	0,6	0,5	0,5	0,0

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Bez ziół leczniczych, wikliny i innych przemysłowych, które są ujęte w grupie upraw pozostałych.^a Including mixed cereals-pulses. ^b Excluding medicinal herbs, wicker and other industrial which are included in the group of other crops.

Tablica. 2.5. **Melioracje użytków rolnych**
Stan w dniu 31 XII

Table. 2.5. *Meliorations of agricultural land*
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016
Użytki rolne zmeliorowane: <i>Meliorated agricultural land</i>		
w tysiącach hektarów <i>in thousands hectares</i>	405,0	405,0
grunty orne <i>arable land</i>	267,8	267,8
w tym: <i>of which:</i>		
zdrenowane <i>drainaged</i>	241,5	241,5
nawadniane <i>watered</i>	2,8	2,8
łąki i pastwiska <i>meadows and pastures</i>	137,2	137,2
w tym: <i>of which:</i>		
zdrenowane <i>drainaged</i>	35,8	35,8
nawadniane <i>watered</i>	38,6	38,6
w % ogólnej powierzchni użytków rolnych <i>in percent of total agricultural land area</i>	48,4	48,4

Tablica. 2.6. **Ciągniki rolnicze**
Stan w czerwcu

Table. 2.6. *Farm tractors*
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	W tym w gospodarstwach indywidualnych <i>Of which in individual farms</i>
W tys. sztuk <i>In thous. pcs</i>	2010 ^a	31703	29581
	2016 ^b	32835	31238
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha <i>Agricultural land area per 1 tractor in ha</i>	2010 ^a	30,1	21,4
	2016 ^b	24,8	19,9

^a Dane z Powszechnego Spisu Rolnego, dla gospodarstw prowadzących działalność rolniczą. ^b Dane z Badania Struktury Gospodarstw Rolnych w 2016 r.
a Data from the Agricultural Census, for farms conducting agricultural activity. b Data from the Farm Structure Survey in 2016.

3. Produkcja roślinna

3. Crop output

Tablica. 3.1. **Plony głównych ziemiopłodów**
Table. 3.1. *Yields of main crops*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	
	z 1 ha w dt from 1 ha in dt		2016=100	
OGÓŁEM TOTAL				
Zboża Cereals	47,6	43,0	43,6	101,4
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi basic cereals with mixed cereals	48,8	43,6	44,6	102,3
pszenica wheat	57,5	48,4	52,0	107,4
żyto rye	40,7	36,2	35,2	97,2
jęczmień barley	45,5	41,3	44,2	107,0
owies oats	33,6	36,3	29,9	82,4
pszenżyto triticale	42,9	44,3	41,2	93,0
gryka buckwheat	11,6	12,0	12,0	100,0
proso millet	10,9	12,1	13,0	107,4
pozostałe zbożowe other cereals	18,0	–	–	–
kukurydza na ziarno maize for grain	51,5	69,3	55,2	79,7
Strączkowe na nasiona ^a Pulses for grain ^a :	18,5	17,3	16,1	93,1
jadalne consumer	17,8	16,9	17,0	100,6
pastewne feed	18,6	16,8	16,1	95,8
Ziemniaki Potatoes	306,0	340,0	301,0	88,5
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	30,1	24,3	25,9	106,6
Buraki cukrowe Sugar beets	578,0	799,0	634,0	79,3
Kukurydza na zielonkę Maize for green forage	357,0	468,0	393,0	84,0
Okopowe pastewne Feed root plants	426,0	472,0	436,0	92,4
Siano ^b : Hay ^b :				
z trwałych użytków zielonych from permanent grassland	42,4	41,5	40,9	98,6
z roślin motylkowych z trawami from legumes with grasses	36,4	36,9	37,1	100,5

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

^a Including mixed cereals-pulses. ^b To convert green forage into hay, it was assumed that 5 dt of fodder = 1 dt of hay.

Tablica. 3.1. **Plony głównych ziemiopłodów (dok.)**Table. 3.1. *Yields of main crops (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	
	z 1 ha w dt from 1 ha in dt		2016=100	
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH INDIVIDUAL FARMS				
Zboża Cereals	42,0	39,9	39,2	98,2
zboża podstawowe z mieszkankami zbożowymi basic cereals with mixed cereals	43,1	40,8	40,2	98,5
pszenica wheat	49,4	44,7	46,8	104,7
żyto rye	39,2	34,6	33,8	97,7
jęczmień barley	39,4	39,4	39,6	100,5
owies oats	33,7	36,2	29,5	81,5
pszenżyto triticale	41,7	44,1	39,7	90,0
gryka buckwheat	11,8	12,0	12,0	100,0
proso millet	11,2	12,4	13,1	105,6
pozostałe zbożowe other cereals	18,0	–	–	–
kukurydza na ziarno maize for grain	49,5	62,7	50,1	79,9
Strączkowe na nasiona ^a Pulses for grain ^a :	18,9	16,9	16,2	95,9
jadalne consumer	17,8	15,9	15,2	95,6
pastewne feed	16,9	16,5	15,9	96,4
Ziemniaki Potatoes	304,0	342,0	305,0	89,2
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	24,9	23,6	25,1	106,4
Buraki cukrowe Sugar beets	618,0	936,0	650,0	69,4
Kukurydza na zielonkę Maize for green forage	380,0	485,0	485,0	100,0
Okopowe pastewne Feed root plants	415,0	524,0	436,0	83,2
Siano ^b : Hay ^b :				
z trwałych użytków zielonych from permanent grassland	41,9	44,0	43,4	98,6
z roślin motylkowych z trawami from legumes with grasses	37,4	37,0	38,9	105,1

^a Łącznie z mieszkami zbożowo-strączkowymi. ^b Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

^a Including mixed cereals-pulses. ^b To convert green forage into hay, it was assumed that 5 dt of fodder = 1 dt of hay.

Tablica. 3.2. **Zbiory głównych ziemiopłodów**Table. 3.2. *Main crops production*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	
	w dt in dt		2016=100	
OGÓŁEM TOTAL				
Zboża <i>Cereals</i>	18176604	17189251	17820798	103,7
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi <i>basic cereals with mixed cereals</i>	17586865	16531897	17081966	103,3
pszenica <i>wheat</i>	9430300	8055303	9182750	114,0
żyto <i>rye</i>	2112753	2214572	2280293	103,0
jęczmień <i>barley</i>	2107132	2385613	2029400	85,1
owies <i>oats</i>	710120	907369	791524	87,2
pszenżyto <i>triticale</i>	2990353	2741765	2567655	93,6
gryka <i>buckwheat</i>	69688	120578	149151	123,7
proso <i>millet</i>	54336	45839	33671	73,5
pozostałe zbożowe <i>other cereals</i>	33570	–	–	–
kukurydza na ziarno <i>maize for grain</i>	432145	490937	556010	113,3
Strączkowe na nasiona ^a <i>Pulses for grain ^a:</i>	904029	569083	363587	63,9
jadalne <i>consumer</i>	101310	152527	80448	52,7
pastewne <i>feed</i>	802719	382693	262317	68,5
Ziemniaki <i>Potatoes</i>	3616266	5062067	3206291	63,3
Rzepak i rzepik <i>Rape and turnip rape</i>	3411866	2408769	2713275	112,6
Buraki cukrowe <i>Sugar beets</i>	5463392	7795223	8556667	109,8
Kukurydza na zielonkę <i>Maize for green forage</i>	3828853	5513591	4585337	83,2
Okopowe pastewne <i>Feed root plants</i>	143705	39602	104160	263,0
Siano ^b : <i>Hay ^b:</i>				
z trwałych użytków zielonych <i>from permanent grassland</i>	6491000	5912202	6175612	104,5
z roślin motylkowych z trawami <i>from legumes with grasses</i>	1649209	1779688	1159308	65,1

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.^a Including mixed cereals-pulses. ^b To convert green fodder into hay, it was assumed that 5 dt of fodder = 1 dt of hay.

Tablica. 3.2. **Zbiory głównych ziemiopłodów (dok.)**Table. 3.2. *Main crops production (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	
	w dt in dt		2016=100	
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH INDIVIDUAL FARMS				
Zboża <i>Cereals</i>	11719667	12048047	12424126	103,1
zboża podstawowe z mieszkankami zbożowymi <i>basic cereals with mixed cereals</i>	11307160	11608903	11966073	103,1
pszenica <i>wheat</i>	4960924	4554759	5476115	120,2
żyto <i>rye</i>	1655494	1888998	1953843	103,4
jęczmień <i>barley</i>	1301694	1759992	1370633	77,9
owies <i>oats</i>	659610	839732	740244	88,2
pszenżyto <i>triticale</i>	2493526	2340191	2194894	93,8
gryka <i>buckwheat</i>	61938	112596	138300	122,8
proso <i>millet</i>	50243	43456	33431	76,9
pozostałe zbożowe <i>other cereals</i>	33570	–	–	–
kukurydza na ziarno <i>maize for grain</i>	266756	283092	286322	101,1
Strączkowe na nasiona ^a <i>Pulses for grain ^a:</i>	801330	468208	279563	59,7
jadalne <i>consumer</i>	83043	129643	60388	46,6
pastewne <i>feed</i>	718287	309061	201914	65,3
Ziemniaki <i>Potatoes</i>	3297184	4733820	2741645	57,9
Rzepak i rzepik <i>Rape and turnip rape</i>	1647742	1354964	1553877	114,7
Buraki cukrowe <i>Sugar beets</i>	3232606	5216932	5618600	107,7
Kukurydza na zielonkę <i>Maize for green forage</i>	1584980	2129280	2085500	97,9
Okopowe pastewne <i>Feed root plants</i>	132071	35073	104160	297,0
Siano ^b : <i>Hay ^b:</i>				
z trwałych użytków zielonych <i>from permanent grassland</i>	5551931	5415781	5719066	105,6
z roślin motylkowych z trawami <i>from legumes with grasses</i>	1558943	1619510	1088761	67,2

^a Łącznie z mieszkami zbożowo-strączkowymi. ^b Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

a Including mixed cereals-pulses. b To convert green fodder into hay, it was assumed that 5 dt of fodder = 1 dt of hay.

Tablica. 3.3. **Udział gospodarstw indywidualnych w produkcji głównych ziemiopłodów**Table. 3.3. *Share of private farms in main crops production*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017
	w % in %		
Zboża <i>Cereals</i>	64,5	70,1	69,7
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi <i>basic cereals with mixed cereals</i>	64,3	70,2	70,1
pszenica <i>wheat</i>	52,6	56,5	59,6
żyto <i>rye</i>	78,4	85,3	85,7
jęczmień <i>barley</i>	61,8	73,8	67,5
owies <i>oats</i>	92,9	92,5	93,5
pszenżyto <i>triticale</i>	83,4	85,4	85,5
gryka <i>buckwheat</i>	88,9	93,4	92,7
proso <i>millet</i>	92,5	94,8	99,3
pozostałe zbożowe <i>other cereals</i>	100,0	–	–
kukurydza na ziarno <i>maize for grain</i>	61,7	57,7	51,5
Strączkowe na nasiona ^a <i>Pulses for grain ^a:</i>	88,6	80,3	76,9
jadalne <i>consumer</i>	82,0	76,2	75,1
pastewne <i>feed</i>	89,5	81,3	77,0
Ziemniaki <i>Potatoes</i>	91,2	93,5	85,5
Rzepak i rzepik <i>Rape and turnip rape</i>	48,3	56,3	57,3
Buraki cukrowe <i>Sugar beets</i>	59,2	66,9	65,7
Kukurydza na zielonkę <i>Maize for green forage</i>	41,4	38,6	45,5
Okopowe pastewne <i>Feed root plants</i>	91,9	88,6	100,0
Siano ^b : <i>Hay ^b:</i>			
z trwałych użytków zielonych <i>from permanent grassland</i>	90,4	91,6	92,6
z roślin motylkowych z trawami <i>from legumes with grasses</i>	94,5	91,0	93,9

^a Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi. ^b Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.^a Including mixed cereals-pulses. ^b To convert green fodder into hay, it was assumed that 5 dt of fodder = 1 dt of hay.

Tablica. 3.4. **Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych oraz wapniowych w latach gospodarczych (w przeliczeniu na czysty składnik)**

Table. 3.4. *Consumption of mineral, chemical and lime fertilizers in marketing years (in terms of pure ingredient)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2015/2016 =100
OGÓŁEM TOTAL W tonach In tonnes				
Nawozy mineralne i chemiczne (NPK) Mineral and chemical fertilizers	92416	112142	109312	97,5
azotowe (N) nitrogen (N)	54747	66201	64547	97,5
fosforowe (P ₂ O ₅) phosphorus (P ₂ O ₅)	14124	17508	16466	94,0
potasowe (K ₂ O) potassium (K ₂ O)	23546	28433	28300	99,5
Nawozy wapniowe Lime fertilizers	49627	55168	62361	113,0
Nawozy wapniowo-magnezowe Lime-magnesium fertilizers	27707	24636	25786	104,7
Na 1 ha użytków rolnych w kg Per 1 ha of agricultural land in kg				
Nawozy mineralne i chemiczne (NPK) Mineral and chemical fertilizers	110,4	131,9	134,5	102,0
azotowe (N) nitrogen (N)	65,4	77,8	79,4	102,1
fosforowe (P ₂ O ₅) phosphorus (P ₂ O ₅)	16,9	20,6	20,3	98,5
potasowe (K ₂ O) potassium (K ₂ O)	28,1	33,4	34,8	104,2
Nawozy wapniowe Lime fertilizers	59,3	64,9	76,7	118,2
Nawozy wapniowo-magnezowe Lime-magnesium fertilizers	33,1	29,0	31,7	109,3
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH INDIVIDUAL FARMS W tonach In tonnes				
Nawozy mineralne i chemiczne (NPK) Mineral and chemical fertilizers	60303	80278	77196	96,2
azotowe (N) nitrogen (N)	34262	44478	43992	98,9
fosforowe (P ₂ O ₅) phosphorus (P ₂ O ₅)	9810	13593	12460	91,7
potasowe (K ₂ O) potassium (K ₂ O)	16230	22208	20744	93,4
Nawozy wapniowe Lime fertilizers	40252	38122	47159	123,7
Nawozy wapniowo-magnezowe Lime-magnesium fertilizers	23593	18911	21310	112,7
Na 1 ha użytków rolnych w kg Per 1 ha of agricultural land in kg				
Nawozy mineralne i chemiczne (NPK) Mineral and chemical fertilizers	94,6	121,7	122,6	100,7
azotowe (N) nitrogen (N)	53,8	67,4	69,8	103,6
fosforowe (P ₂ O ₅) phosphorus (P ₂ O ₅)	15,4	20,6	19,8	96,1
potasowe (K ₂ O) potassium (K ₂ O)	25,5	33,7	32,9	97,6
Nawozy wapniowe Lime fertilizers	63,2	57,8	74,9	129,6
Nawozy wapniowo-magnezowe Lime-magnesium fertilizers	37,0	28,7	33,8	117,8

Tablica. 3.5. Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych

Table. 3.5. Area, production and yields of field vegetables

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total				W tym gospodarstwa indywidualne Of which individual farms			
	2015	2016	2017	2016=100	2015	2016	2017	2016=100
POWIERZCHNIA w hektarach AREA in hectares								
OGÓŁEM TOTAL	2873	2828	2856	101,0	2641	2548	2465	96,7
Kapusta Cabbages	589	481	456	94,9	584	479	455	95,0
Kalafiory Cauliflowers	128	86	86	99,1	127	86	85	98,9
Cebula Onions	302	302	269	89,0	275	272	268	98,5
Marchew jadalna Edible carrots	576	573	553	96,6	574	569	546	96,0
Buraki ćwikłowe Red beets	297	265	255	96,4	297	264	248	93,9
Ogórki Cucumbers	231	229	219	95,7	230	228	218	95,6
Pomidory Tomatoes	22	144	41	28,3	22	41	41	98,5
Pozostałe ^a Others ^a	728	748	977	130,5	533	609	603	99,0
ZBIORY w tonach PRODUCTION in tonnes								
OGÓŁEM TOTAL	69782	79330	70879	89,3	68385	77540	69645	89,8
Kapusta Cabbages	22530	25580	22023	86,1	22313	25549	21980	86,0
Kalafiory Cauliflowers	1844	2131	1892	88,8	1843	2131	1892	88,8
Cebula Onions	6104	7011	5382	76,8	5280	5934	5382	90,7
Marchew jadalna Edible carrots	17534	19927	17866	89,7	17487	19796	17769	89,8
Buraki ćwikłowe Red beets	8745	9487	9216	97,1	8740	9483	9145	96,4
Ogórki Cucumbers	3861	4448	3857	86,7	3857	4443	3857	86,8
Pomidory Tomatoes	401	1070	778	72,7	400	870	778	89,5
Pozostałe ^a Others ^a	8765	9678	9864	101,9	8466	9335	8842	94,7

^a Selery, pory, pietruszka, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi i inne.^a Celery, leek, parsley, radish, lettuce, rhubarb, asparagus and others.

Tablica. 3.5. **Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych (dok.)**Table. 3.5. *Area, production and yields of field vegetables (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total				W tym gospodarstwa indywidualne Of which individual farms			
	2015	2016	2017	2016=100	2015	2016	2017	2016=100
PLONY z 1 ha w dt YIELDS from 1 ha in dt								
Kapusta Cabbages	382	532	483	90,8	382	534	484	90,6
Kalafiory Cauliflowers	145	247	221	89,5	145	247	222	89,9
Cebula Onions	202	232	200	86,2	192	218	201	92,2
Marchew jadalna Edible carrots	304	348	323	92,8	305	348	325	93,4
Buraki ćwikłowe Red beets	295	358	361	100,8	295	359	369	102,8
Ogórki Cucumbers	167	194	176	90,7	167	195	177	90,8
Pomidory Tomatoes	185	74	191	258,1	185	210	191	91,0
Pozostałe ^a Others ^a	120	129	101	78,3	159	153	147	96,1

^a Selery, pory, pietruszka, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi i inne.^a Celery, leek, parsley, radish, lettuce, rhubarb, asparagus and others.Tablica. 3.6. **Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew**Table. 3.6. *Area, production and yields of fruits from trees*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total				W tym gospodarstwa indywidualne Of which individual farms			
	2015	2016	2017	2016=100	2015	2016	2017	2016=100
POWIERZCHNIA w hektarach AREA in hectares								
OGÓŁEM TOTAL	11044	10379	10171	98,0	10703	10013	9982	99,7
Jabłonie Apple trees	9531	8573	8468	98,8	9233	8310	8310	100,0
Grusze Pear trees	171	172	169	98,6	163	163	163	100,0
Śliwy Plum trees	213	212	210	99,2	210	209	209	100,0
Wiśnie Sour cherry trees	375	362	351	97,1	368	359	350	97,4
Czereśnie Sweet cherry trees	643	686	616	89,8	618	598	593	99,1
Pozostałe ^a Others ^a	110	374	357	95,6	110	374	357	95,6

^a Brzoskwinie, morele i orzechy włoskie.^a Peaches, apricots i italian nuts.

Tablica. 3.6. Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew (dok.)

Table. 3.6. Area, production and yields of fruits from trees (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total				W tym gospodarstwa indywidualne Of which individual farms			
	2015	2016	2017	2016=100	2015	2016	2017	2016=100
ZBIORY w tonach ^b PRODUCTION in tonnes ^b								
OGÓŁEM TOTAL	34025	38997	25841	66,3	30892	35431	24971	70,5
Jabłonie Apple trees	30439	34641	23165	66,9	27834	31197	22311	71,5
Grusze Pear trees	590	575	397	69,1	552	542	388	71,6
Śliwy Plum trees	573	632	402	63,7	561	615	401	65,2
Wiśnie Sour cherry trees	764	792	386	48,7	746	781	382	48,9
Czereśnie Sweet cherry trees	1498	1173	555	47,3	1037	1110	553	49,8
Pozostałe ^a Others ^a	161	1186	936	78,9	161	1186	936	78,9
PLONY z 1 ha w dt YIELDS from 1 ha in dt								
Jabłonie Apple trees	31,8	40,4	27,4	67,8	30,0	37,5	26,8	71,5
Grusze Pear trees	30,3	33,5	23,5	70,1	29,5	33,3	23,8	71,5
Śliwy Plum trees	26,0	29,9	19,2	64,2	25,9	29,5	19,2	65,1
Wiśnie Sour cherry trees	19,7	21,9	11,0	50,2	19,6	21,7	10,9	50,2
Czereśnie Sweet cherry trees	22,9	17,1	9,0	52,6	16,4	18,6	9,3	50,0
Pozostałe ^a Others ^a	13,1	31,7	26,2	82,6	13,1	31,7	26,2	82,6

^a Brzoskwinie, morele i orzechy włoskie. ^b Od 2016 r. nie uwzględnia się produkcji poza sadami.^a Peaches, apricots i Italian nuts. ^b Since 2016 production outside of orchards is not taken into account.

Tablica. 3.7. **Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych**
 Table. 3.7. *Area, production and yields of fruits from fruit bushes and berry plantations*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total				W tym gospodarstwa indywidualne Of which individual farms			
	2015	2016	2017	2016=100	2015	2016	2017	2016=100
POWIERZCHNIA w hektarach AREA in hectares								
OGÓŁEM TOTAL	6007	6688	6730	100,6	5625	6308	6300	99,9
Truskawki Strawberries	2035	1993	2010	100,9	2034	1985	1985	100,0
Maliny ^a Raspberries ^a	1461	1481	1496	101,0	1461	1481	1481	100,0
Porzeczki Currants	1667	1620	1617	99,8	1656	1619	1616	99,8
Agrest Gooseberry	89	89	89	100,0	89	89	89	100,0
Pozostałe Others	755	1505	1519	101,0	385	1134	1129	99,6
ZBIORY w tonach PRODUCTION in tonnes								
OGÓŁEM TOTAL	17548	19339	17562	90,8	15017	17813	15616	87,7
Truskawki Strawberries	4560	4528	4035	89,1	4542	4452	3953	88,8
Maliny ^a Raspberries ^a	2986	3704	3172	85,6	2986	3704	3163	85,4
Porzeczki Currants	5840	5702	4858	85,2	5829	5697	4858	85,3
Agrest Gooseberry	311	293	246	83,8	311	293	246	83,8
Pozostałe Others	3851	5113	5251	102,7	1349	3667	3397	92,6
PLONY z 1 ha w dt YIELDS from 1 ha in dt								
Truskawki Strawberries	22,4	22,7	20,1	88,5	22,3	22,4	19,9	88,8
Maliny ^a Raspberries ^a	20,3	25,0	21,2	84,8	20,3	25,0	21,4	85,6
Porzeczki Currants	33,9	35,2	30,1	85,5	34,1	35,2	30,1	85,5
Agrest Gooseberry	32,6	33,1	27,7	83,7	32,6	33,1	27,7	83,7
Pozostałe Others	50,5	34,0	34,6	101,8	34,0	32,3	30,1	93,2

^a Łącznie z jeżyną bezkolcową.

^a Thornless blackberry.

Tablica. 3.8. **Produkcja pasz dodatkowych oraz powierzchnia nawozów zielonych**Table. 3.8. *Production of additional feeds and green fertilizers area*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2016		2017	
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms
Produkcja pasz dodatkowych w decytonach <i>Production of additional feeds in decitons</i>				
Wysłodki buraczane <i>Beet pulp</i>	3897612	2608466	4278335	2809300
Liście okopowych ogółem <i>Root plants leaves</i>	3909493	2618988	4309583	2840548
buraków cukrowych <i>sugar beets</i>	3897612	2608466	4278335	2809300
okopowych pastewnych <i>feed root plants</i>	11881	10522	31248	31248
Plewy motylkowych <i>Legumes chaff</i>	104444	100488	100862	96606
Słoma strączkowych <i>Pulses straw</i>	499868	406278	339767	263010
Poplony i wsiewki na paszę <i>Aftercrop and undersown for feeds</i>	20789	3320	7800	7800
Powierzchnia nawozów zielonych w hektarach <i>Natural fertilizers area in hectares</i>				
Nawozy zielone w plonie głównym <i>Natural fertilizers in main yield</i>	1574	1095	2087	1977
strączkowe na przeoranie <i>legumes for ploughing</i>	817	765	784	718
motylkowe drobnonasienne, trawy i inne pastewne na przeoranie <i>papilionaceous small grain, grasses and other herbaceous for ploughing</i>	757	330	1303	1259

4. Produkcja zwierzęca

4. Animal production

Tablica. 4.1. **Pogłowie bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu ^a**
Stan w czerwcu

Table. 4.1. *Stocks of cattle, pigs, sheep and poultry ^a*
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	2016=100
OGÓŁEM TOTAL W sztukach In heads				
Bydło Cattle	102005	97251	101157	104,0
w tym krowy of which cows	40214	38932	38880	99,9
Trzoda chlewna Pigs	294722	274478	284147	103,5
w tym lochy of which sows	27686	27592	28444	103,1
Owce Sheep	4644	4898	4894	99,9
Drób Poultry	5377862	10232831	12134981	118,6
Na 100 ha użytków rolnych w sztukach Per 100 ha agricultural land in heads				
Bydło Cattle	12,2	12,0	12,4	103,3
w tym krowy of which cows	4,8	4,8	4,8	100,0
Trzoda chlewna Pigs	35,2	33,8	35,0	103,6
w tym lochy of which sows	3,3	3,4	3,5	102,9
Owce Sheep	0,6	0,6	0,6	100,0
Drób Poultry	642,4	1258,6	1492,8	118,6
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH INDIVIDUAL FARMS W sztukach In heads				
Bydło Cattle	74888	71321	79095	110,9
w tym krowy of which cows	28751	27681	29979	108,3
Trzoda chlewna Pigs	126149	104580	103249	98,7
w tym lochy of which sows	6264	5237	5015	95,8
Owce Sheep	3196	3269	3317	101,5
Drób Poultry	3961994	6117444	6224156	101,7

Tablica. 4.1. **Pogłowie bydła, trzody chlewnej, owiec i drobiu ^a (dok.)**
Stan w czerwcu

Table. 4.1. *Stocks of cattle, pigs, sheeps and poultry ^a (cont.)*
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	2016=100
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (dok.) OF WHICH INDIVIDUAL FARMS (cont.) W % ogółem In % of total				
Bydło Cattle	73,4	73,3	78,2	106,7
w tym krowy of which cows	71,5	71,1	77,1	108,4
Trzoda chlewna Pigs	42,8	38,1	36,3	95,3
w tym lochy of which sows	22,6	19,0	17,6	92,6
Owce Sheep	68,8	66,7	67,8	101,6
Drób Poultry	73,7	59,8	51,3	85,8
Na 100 ha użytków rolnych w sztukach Per 100 ha of agricultural land in heads				
Bydło Cattle	11,8	11,5	12,6	12,6
w tym krowy of which cows	4,5	4,4	4,8	4,8
Trzoda chlewna Pigs	19,8	16,8	16,4	16,4
w tym lochy of which sows	1,0	0,8	0,8	0,8
Owce Sheep	0,5	0,5	0,5	0,5
Drób Poultry	621,8	982,8	988,1	988,1

^a W wieku powyżej 2 tygodni.

^a Aged over 2 weeks.

Tablica. 4.2. **Pogłowie bydła według grup wiekowo-użytkowych**
Stan w końcu miesiąca

Table. 4.2. *Cattle stocks by age and categories*
As of the end of month

LATA MIESIĄCE YEARS MONTHS			Ogółem <i>Grand Total</i>	Cielęta w wieku poniżej 1 roku <i>Calves under 1 year</i>	Młode bydło w wieku 1–2 lat <i>Young cattle aged 1-2 years</i>	Bydło w wieku 2 lata i więcej <i>Cattle aged 2 years and over.</i>	
						razem <i>total</i>	w tym krowy <i>of which cows</i>
OGÓŁEM TOTAL W sztukach <i>In heads</i>							
2015	czerwiec	<i>June</i>	102005	30373	24340	47292	40214
	grudzień	<i>December</i>	95890	27699	23337	44853	38751
2016	czerwiec	<i>June</i>	97251	28822	22851	45577	38932
	grudzień	<i>December</i>	92474	27490	20382	44602	37533
2017	czerwiec	<i>June</i>	101157	30030	23872	47255	38880
	grudzień	<i>December</i>	92529	25510	22364	44655	38436
2016 = 100	czerwiec	<i>June</i>	104,0	104,2	104,5	103,7	99,9
	grudzień	<i>December</i>	100,1	92,8	109,7	100,1	102,4
W odsetkach <i>In percent</i>							
2015	czerwiec	<i>June</i>	100,0	29,8	23,9	46,3	39,4
	grudzień	<i>December</i>	100,0	28,9	24,3	46,8	40,4
2016	czerwiec	<i>June</i>	100,0	29,6	23,5	46,9	40,0
	grudzień	<i>December</i>	100,0	29,7	22,1	48,2	48,2
2017	czerwiec	<i>June</i>	100,0	29,7	23,6	46,7	38,4
	grudzień	<i>December</i>	100,0	27,6	24,2	48,3	41,5
W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF WHICH INDIVIDUAL FARMS W sztukach <i>In heads</i>							
2015	czerwiec	<i>June</i>	74888	22439	17732	34717	28751
	grudzień	<i>December</i>	69996	19631	17372	32992	27757
2016	czerwiec	<i>June</i>	71321	21482	16915	32923	27681
	grudzień	<i>December</i>	69669	19667	15804	34198	28281
2017	czerwiec	<i>June</i>	79095	23056	18866	37173	29979
	grudzień	<i>December</i>	71004	18969	17493	34542	29468
2016 = 100	czerwiec	<i>June</i>	110,9	107,3	111,5	112,9	108,3
	grudzień	<i>December</i>	101,9	96,5	110,7	101,0	104,2
W odsetkach <i>In percent</i>							
2015	czerwiec	<i>June</i>	100,0	30,0	23,7	46,3	38,4
	grudzień	<i>December</i>	100,0	28,1	24,8	47,1	39,7
2016	czerwiec	<i>June</i>	100,0	30,1	23,7	46,2	38,8
	grudzień	<i>December</i>	100,0	28,2	22,7	49,1	40,6
2017	czerwiec	<i>June</i>	100,0	29,1	23,9	47,0	37,9
	grudzień	<i>December</i>	100,0	26,7	24,6	48,6	41,5

Tablica. 4.3. **Pogłowie trzody chlewnej według grup wiekowo-użytkowych**
Stan w końcu miesiąca

Table. 4.3. *Pigs stocks by age and categories*
As of the end of month

LATA MIESIĄCE YEARS MONTHS	Ogółem Grand total	Prosięta o wadze do 20 kg Piglets up to 20 kg	Warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg Piglets between 20 and 50 kg	Trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more				
				na ubój for slaughter	na chów for breeding		lochysows	
					razem total		razem total	w tym prośne mated sows

OGÓŁEM
TOTAL

W sztukach
In heads

2015	marzec March	287641	100751	79182	78979	28729	28331	18575
	czerwiec June	294722	106768	80950	78957	28047	27686	20186
	grudzień December	279443	92694	58078	99942	28730	28427	16812
2016	marzec March	271951	86158	65759	91555	28480	28231	18568
	czerwiec June	274478	102589	77820	66187	27883	27592	18782
	grudzień December	283028	93890	77153	84629	27357	27111	17667
2017	marzec March	277608	101669	58689	89237	28013	27752	17703
	czerwiec June	284147	106612	79795	69038	28701	28444	18782
	grudzień December	279356	81443	78050	90804	29060	28810	18287
2016 = 100	marzec March	102,1	118,0	89,2	97,5	98,4	98,3	95,3
	czerwiec June	103,5	103,9	102,5	104,3	102,9	103,1	100,0
	grudzień December	98,7	86,7	101,2	107,3	106,2	106,3	103,5

W odsetkach
In percent

2015	marzec March	100,0	35,0	27,5	27,5	10,0	9,8	6,5
	czerwiec June	100,0	36,2	27,5	26,8	9,5	9,4	6,8
	grudzień December	100,0	33,2	20,8	35,7	10,3	10,2	6,0
2016	marzec March	100,0	31,7	24,2	33,6	10,5	10,4	6,8
	czerwiec June	100,0	37,4	28,3	24,1	10,2	10,1	6,8
	grudzień December	100,0	33,2	27,2	29,9	9,7	9,6	6,2
2017	marzec March	100,0	36,6	21,1	32,2	10,1	10,0	6,4
	czerwiec June	100,0	37,5	28,1	24,3	10,1	10,0	6,6
	grudzień December	100,0	29,2	27,9	32,5	10,4	10,3	6,5

W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE
OF WHICH INDIVIDUAL FARMS

W sztukach
In heads

2015	marzec March	130980	41956	40592	41476	6956	6663	4035
	czerwiec June	126149	44274	39951	35399	6525	6264	3919
	grudzień December	107414	31776	25167	43352	7120	6918	2711
2016	marzec March	101039	18045	34324	42832	5839	5682	3632
	czerwiec June	104580	39177	30946	29046	5412	5237	3192
	grudzień December	108493	31605	40976	30785	5128	4990	3411
2017	marzec March	103091	31375	24997	42344	4375	4215	2762
	czerwiec June	103249	33963	34967	29151	5167	5015	3317
	grudzień December	96706	19214	35980	36642	4871	4736	2845
2016 = 100	marzec March	102,0	173,9	72,8	98,9	74,9	74,2	76,0
	czerwiec June	98,7	86,7	113,0	100,4	95,5	95,8	103,9
	grudzień December	89,1	60,8	87,8	119,0	95,0	94,9	83,4

Tablica. 4.3. **Pogłowie trzody chlewnej według grup wiekowo-użytkowych (dok.)**
Stan w końcu miesiąca

Table. 4.3. *Pigs stocks by age and categories (cont.)*
As of the end of month

LATA MIESIĄCE YEARS MONTHS	Ogółem Grand total	Prosięta o wadze do 20 kg Piglets up to 20 kg	Warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg Piglets between 20 and 50 kg	Trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej Pigs of 50 kg and more			
				na ubój for slaughter	na chów for breeding		
					razem total	lochy sows	
						razem total	w tym prośne mated sows

W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE (dok.)

OF WHICH INDIVIDUAL FARMS (cont.)

W odsetkach

In percent

2015	marzec March	100,0	32,0	31,0	31,7	5,3	5,1	3,1
	czerwiec June	100,0	35,1	31,7	28,1	5,2	5,0	3,1
	grudzień December	100,0	29,6	23,4	40,4	6,6	6,4	2,5
2016	marzec March	100,0	17,8	34,0	42,4	5,8	5,6	3,6
	czerwiec June	100,0	37,4	29,6	27,8	5,2	5,0	3,1
	grudzień December	100,0	29,1	37,8	28,4	4,7	4,6	3,1
2017	marzec March	100,0	30,4	24,3	41,1	4,2	4,1	2,7
	czerwiec June	100,0	32,9	33,9	28,2	5,0	4,9	3,2
	grudzień December	100,0	19,9	37,2	37,9	5,0	4,9	2,9

Tablica. 4.4. **Drób^a**
Stan w czerwcu

Table. 4.4. *Poultry^a*
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	
			ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which individual farms
Kury w tys. szt. Hens in thous. heads	5189,9	10036,9	11828,1	6014,6
w tym nioski of which laying hens	1409,5	1457,8	1431,8	1154,8
Gęsi w tys. szt. Geese in thous. heads	21,6	33,6	38,1	28,0
Indyki w tys. szt. Turkeys in thous. heads	78,0	118,1	194,8	127,5
Kaczki ^b w tys. szt. Ducks ^b in thous. heads	88,3	44,3	74,1	54,0
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt. Hens per 100 ha of agricultural land in heads	620,0	1234,5	14550,0	954,9
w tym nioski of which laying hens	168,4	179,3	176,1	183,3

^a W wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym.

^a Aged 2 weeks and over. ^b Including other poultry.

Tablica. 4.5. **Produkcja ważniejszych produktów zwierzęcych**Table. 4.5. *Production of main animal products*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2014	2015	2016
Żywiec rzeźny ogółem ^a w wadze żywej w tys. ton <i>Animals for slaughter ^a in live weight in thous. tonnes.</i>	234,8	226,8	224,9
w tym: <i>of which:</i>			
wołowy (bez cielęcgo) <i>cattle (excluding calves)</i>	10,3	10,2	9,9
cielęcy <i>calves</i>	0,7	0,3	0,3
wieprzowy <i>pigs</i>	52,9	50,4	51,2
drobiowy <i>poultry</i>	170,6	165,7	163,4
Żywiec rzeźny ogółem ^b w przeliczeniu na mięso w tys. ton <i>Animals for slaughter ^a in terms of meat in thous. tonnes</i>	178,7	173,6	172,6
na 1 ha użytków rolnych w kg <i>per 1 ha of agricultural land in kg</i>	214,8	207,3	203,0
Mleko krowie w mln litrów <i>Cow milk in mln litres</i>	174,5	172,1	147,1
na 1 ha użytków rolnych w litrach <i>per 1 ha of agricultural land in litres</i>	210	206	173
przeciętny roczny udój od 1 krowy w litrach <i>average annual quantity of milk per cow in litres</i>	4384	4376	3831

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki. ^b Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński, drobiowy, kozi, króliczy i dziczyzna – w wadze poubojowej ciepłej (wbc); łącznie z tłuszczami i podrobami.

a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits. b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goats, rabbits and game – in warm post-slaughter weight; including fats and pluck.

5. Skup ważniejszych produktów rolnych i ceny w rolnictwie

5. Procurement of main agricultural products and prices in agriculture

Tablica. 5.1. **Skup ważniejszych produktów rolnych**
Table. 5.1. *Procurement of main agricultural products*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	2016=100
OGÓŁEM TOTAL				
Zboża w tonach <i>Cereals in tonnes</i>	1147504	1370517	1277414	93,2
w tym: <i>of which:</i>				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe <i>consumer and for feeds basic cereals</i>	1085477	1315127	1222435	93,0
pszenica <i>wheat</i>	544473	811557	755017	93,0
żyto <i>rye</i>	192246	192625	168940	87,7
jęczmień <i>barley</i>	115356	89203	92391	103,6
owies z mieszankami zbożowymi <i>oats with mixed cereals</i>	25305	29240	35341	120,9
pszenżyto <i>triticale</i>	208097	192502	170746	88,7
zboża podstawowe siewne <i>basic sowing cereals</i>	18221	1177	2643	224,6
Ziemniaki w tonach <i>Potatoes in tonnes</i>	117266	157180	145501	92,6
Buraki cukrowe w tonach <i>Sugar beets in tonnes</i>	614613	779522	833598	106,9
Rzepak i rzepik w tonach <i>Rape and turnip rape in tonnes</i>	190726	131874	99145	75,2
Warzywa w tonach <i>Vegetables in tonnes</i>	4581	6848	8568	125,1
Owoce w tonach <i>Fruits in tonnes</i>	9472	7985	6777	84,9
Żywiec rzeźny ^a w tonach <i>Animals for slaughter^a in tonnes</i>	223896	216733	210097	96,9
w tym: <i>of which:</i>				
bydło rzeźne (bez cieląt) <i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>	8990	7545	7107	94,2
cielęta <i>calves</i>	182	246	124	50,4
trzoda chlewna <i>pigs</i>	49975	48732	47386	97,2
drób <i>poultry</i>	164657	160153	155460	97,1
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w tonach <i>Animals for slaughter in terms of meat (including fats)^b in tonnes</i>	159006	154178	149533	97,0
Mleko krowie w tys. litrów <i>Cow milk in thous. litres</i>	153203	145562	133090	91,4

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób – w wadze żywej. ^b Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy – w wadze poubojowej cieplej (wbc).
a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry – in live weight. b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in warm post-slaughter weight.

Tablica. 5.1. **Skup ważniejszych produktów rolnych (cd.)**
 Table. 5.1. *Procurement of main agricultural products (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	2016=100
I półrocze I half year				
Zboża w tonach <i>Cereal in tonnes</i>	345764	413315	462139	111,8
w tym: <i>of which:</i>				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe <i>consumer and for feeds basic cereals</i>	317397	397206	445773	112,2
pszenica <i>wheat</i>	175324	257952	307281	119,1
żyto <i>rye</i>	56128	55274	53939	97,6
jęczmień <i>barley</i>	23326	17589	27000	153,5
owies z mieszkankami zbożowymi <i>oats with mixed cereals</i>	5848	2206	4758	215,7
pszenżyto <i>triticale</i>	56771	64185	52795	82,3
zboża podstawowe siewne <i>basic sowing cereals</i>	146	23	1000	4347,8
Ziemniaki w tonach <i>Potatoes in tonnes</i>	15403	13753	20090	146,1
Buraki cukrowe w tonach <i>Sugar beets in tonnes</i>	68274	–	–	–
Rzepak i rzepik w tonach <i>Rape and turnip rape in tonnes</i>	9611	7657	6667	87,1
Warzywa w tonach <i>Vegetables in tonnes</i>	2325	1156	3108	268,9
Owoce w tonach <i>Fruits in tonnes</i>	1673	2484	2836	114,2
Żywiec rzeźny ^a w tonach <i>Animals for slaughter^a in tonnes</i>	99217	106668	111657	104,7
w tym: <i>of which:</i>				
bydło rzeźne (bez cieląt) <i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>	4323	3533	3414	96,6
cielęta <i>calves</i>	100	122	103	84,4
trzoda chlewna <i>pigs</i>	22727	24736	23897	96,6
drób <i>poultry</i>	72049	78251	84232	107,6
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w tonach <i>Animals for slaughter in terms of meat (including fats)^b in tonnes</i>	70445	75973	79429	104,5
Mleko krowie w tys. litrów <i>Cow milk in thous. litres</i>	77135	74462	67633	90,8

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób – w wadze żywej. ^b Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy – w wadze poubojowej ciepłej (wbc).
^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry – in live weight. ^b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in warm post-slaughter weight.

Tablica. 5.1. **Skup ważniejszych produktów rolnych (cd.)**
 Table. 5.1. *Procurement of main agricultural products (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	2016=100
II półrocze II half year				
Zboża w tonach <i>Cereals in tonnes</i>	801740	957202	815275	85,2
w tym: <i>of which:</i>				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe <i>consumer and for feeds basic cereals</i>	768080	917921	776662	84,6
pszenica <i>wheat</i>	369149	553605	447736	80,9
żyto <i>rye</i>	136118	137351	115001	83,7
jęczmień <i>barley</i>	92030	71614	65391	91,3
owies z mieszkankami zbożowymi <i>oats with mixed cereals</i>	19457	27034	17845	66,0
pszenżyto <i>triticale</i>	151326	128317	117951	91,9
zboża podstawowe siewne <i>basic sowing cereals</i>	18075	1154	1643	142,4
Ziemniaki w tonach <i>Potatoes in tonnes</i>	101863	143427	125411	87,4
Buraki cukrowe w tonach <i>Sugar beets in tonnes</i>	546339	779522	833598	106,9
Rzepak i rzepik w tonach <i>Rape and turnip rape in tonnes</i>	181115	124217	92478	74,4
Warzywa w tonach <i>Vegetables in tonnes</i>	2256	5692	5460	95,9
Owoce w tonach <i>Fruits in tonnes</i>	7799	5501	3941	71,6
Żywiec rzeźny ^a w tonach <i>Animals for slaughter^a in tonnes</i>	124679	110065	98440	89,4
w tym: <i>of which:</i>				
bydło rzeźne (bez cieląt) <i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>	4667	4012	3693	92,0
cielęta <i>calves</i>	82	124	21	16,9
trzoda chlewna <i>pigs</i>	27248	23996	23489	97,9
drób <i>poultry</i>	92608	81902	71228	87,0
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w tonach <i>Animals for slaughter in terms of meat (including fats)^b in tonnes</i>	88561	78205	70104	89,6
Mleko krowie w tys. litrów <i>Cow milk in thous. litres</i>	76068	71100	65457	92,1

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób – w wadze żywej. ^b Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy – w wadze poubojowej ciepłej (wbc).
^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry – in live weight. ^b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in warm post-slaughter weight.

Tablica. 5.1. **Skup ważniejszych produktów rolnych (dok.)**Table. 5.1. *Procurement of main agricultural products (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	2016=100
Z LICZBY OGÓŁEM – GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE OF TOTAL – INDIVIDUAL FARMS				
Zboża w tonach <i>Cereals in tonnes</i>	731128	1046729	988009	94,4
w tym: <i>of which:</i>				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe <i>consumer and for feeds basic cereals</i>	692208	1006336	947019	94,1
pszenica <i>wheat</i>	287598	596095	566604	95,1
żyto <i>rye</i>	154110	168713	144140	85,4
jęczmień <i>barley</i>	64414	50601	61496	121,5
owies z mieszankami zbożowymi <i>oats with mixed cereals</i>	22367	24589	33173	134,9
pszenżyto <i>triticale</i>	163719	166338	141606	85,1
zboża podstawowe siewne <i>basic sowing cereals</i>	10075	1009	1412	139,9
Ziemniaki w tonach <i>Potatoes in tonnes</i>	85586	147741	68807	46,6
Buraki cukrowe w tonach <i>Sugar beets in tonnes</i>	391535	521693	473173	90,7
Rzepak i rzepik w tonach <i>Rape and turnip rape in tonnes</i>	82979	87929	69553	79,1
Warzywa w tonach <i>Vegetables in tonnes</i>	3647	5462	8398	153,8
Owoce w tonach <i>Fruits in tonnes</i>	9295	7813	6552	83,9
Żywiec rzeźny ^a w tonach <i>Animals for slaughter ^a in tonnes</i>	185745	184688	152368	82,5
w tym: <i>of which:</i>				
bydło rzeźne (bez cieląt) <i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>	6611	6045	5552	91,8
cielęta <i>calves</i>	5	183	124	67,8
trzoda chlewna <i>pigs</i>	25651	30298	29536	97,5
drób <i>poultry</i>	153387	148107	117137	79,1
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w tonach <i>Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^b in tonnes</i>	130790	130546	107937	82,7
Mleko krowie w tys. litrów <i>Cow milk in thous. litres</i>	89054	100064	89330	89,3

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób – w wadze żywej. ^b Wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński i drobiowy – w wadze poubojowej ciepłej (wbc).

a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry – in live weight. b Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in warm post-slaughter weight.

Tablica. 5.2. **Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące)**
 Table. 5.2. *Procurement value of agricultural products (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	2016=100
W tysiącach złotych In thousands zlotys				
OGÓŁEM TOTAL	2250205	2258335	2217184	98,2
Produkty roślinne <i>Crop products</i>	1194415	1259854	1159831	92,1
w tym: zboża <i>of which: cereals</i>	723726	833601	792186	95,0
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi <i>of which basic cereals with mixed cereals</i>	698279	800977	765579	95,6
ziemniaki <i>potatoes</i>	33742	43826	42770	97,6
Produkty zwierzęce <i>Animal products</i>	1055790	998482	1057353	105,9
w tym: żywiec rzeźny ^a <i>of which: animal for slaughter ^a</i>	857093	820086	832276	101,5
bydło (bez cieląt) <i>cattle (excluding calves)</i>	51963	45279	47388	104,7
trzoda chlewna <i>pigs</i>	223714	235463	244725	103,9
drób <i>poultry</i>	579058	536753	539141	100,4
mleko krowie <i>cow milk</i>	176030	158355	186605	117,8
Na 1 ha użytków rolnych w zł Per 1 ha of agricultural land in zł				
OGÓŁEM TOTAL	2688	2778	2727	98,2
Produkty roślinne <i>Crop products</i>	1427	1550	1427	92,0
w tym: zboża <i>of which: cereals</i>	865	1025	974	95,1
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi <i>of which basic cereals with mixed cereals</i>	834	985	942	95,6
ziemniaki <i>potatoes</i>	40	54	53	97,4
Produkty zwierzęce <i>Animal products</i>	1261	1228	1301	105,9
w tym: żywiec rzeźny ^a <i>of which: animal for slaughter ^a</i>	1024	1009	1024	101,5
bydło (bez cieląt) <i>cattle (excluding calves)</i>	62	56	58	104,1
trzoda chlewna <i>pigs</i>	267	290	301	103,8
drób <i>poultry</i>	692	660	663	100,5
mleko krowie <i>cow milk</i>	210	195	230	117,7

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie i drób – w wadze żywej.

^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry – in live weight.

Tablica. 5.3. **Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych**Table. 5.3. *Average procurement prices of main agricultural products*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	
	w zł in zł		2016=100	
OGÓŁEM TOTAL				
Zboża za 1 dt Cereals per dt	63,07	60,82	62,02	102,0
w tym: of which:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe consumer and for feeds basic cereals	63,40	60,84	62,43	102,6
pszenica wheat	69,97	64,37	66,19	102,8
żyto rye	53,31	52,68	54,20	102,9
jęczmień barley	59,42	54,60	57,17	104,7
owies z mieszkami zbożowymi oats with mixed cereals	50,25	49,87	51,07	102,4
pszenżyto triticale	59,36	58,65	59,14	100,8
zboża podstawowe siewne basic sowing cereals	55,26	77,90	92,48	118,7
Ziemniaki za 1 dt Potatoes per dt	28,77	27,88	29,40	105,5
Żywiec rzeźny – za 1 kg (w wadze żywej) Animals for slaughter– per kg (in live weight)				
w tym: of which:				
bydło rzeźne (bez cieląt) cattle for slaughter (excluding calves)	5,78	6,00	6,67	111,2
trzoda chlewna pigs	4,48	4,83	5,16	106,8
drób poultry	3,52	3,35	3,47	103,6
Mleko krowie za 100 litrów Cow milk per 1000 l	114,90	108,79	140,21	128,9
I półrocze I half year				
Zboża za 1 dt Cereals per dt	64,88	63,32	65,05	102,7
w tym: of which:				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe consumer and for feeds basic cereals	65,52	62,94	65,12	103,5
pszenica wheat	72,85	65,01	68,07	104,7
żyto rye	53,49	56,35	55,46	98,4
jęczmień barley	58,07	57,21	59,53	104,1
owies z mieszkami zbożowymi oats with mixed cereals	50,43	53,98	54,47	100,9
pszenżyto triticale	59,40	62,20	61,62	99,1
zboża podstawowe siewne basic sowing cereals	78,22	137,72	73,42	53,3

Tablica. 5.3. **Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (dok.)**Table. 5.3. *Average procurement prices of main agricultural products (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2015	2016	2017	
	w zł in zł			2016=100
I półrocze (dok.) I half year (cont.)				
Ziemniaki za 1 dt <i>Potatoes per dt</i>	38,48	67,90	62,25	91,7
Żywiec rzeźny – za 1 kg (w wadze żywej) <i>Animals for slaughter– per kg (in live weight)</i>				
w tym: <i>of which:</i>				
bydło rzeźne (bez cieląt) <i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>	5,39	5,83	6,51	111,7
trzoda chlewna <i>pigs</i>	4,50	4,46	5,26	117,9
drób <i>poultry</i>	3,48	3,34	3,43	102,7
Mleko krowie za 100 litrów <i>Cow milk per 1000 l</i>	118,43	101,34	133,95	132,2
II półrocze II half year				
Zboża za 1 dt <i>Cereals per dt</i>	62,29	59,75	60,30	100,9
w tym: <i>of which:</i>				
zboża podstawowe konsumpcyjne i paszowe <i>consumer and for feeds basic cereals</i>	62,53	59,92	60,88	101,6
pszenica <i>wheat</i>	68,60	64,08	64,89	101,3
żyto <i>rye</i>	53,23	51,20	53,61	104,7
jęczmień <i>barley</i>	59,76	53,96	56,19	104,1
owies z mieszankami zbożowymi <i>oats with mixed cereals</i>	50,20	49,53	50,54	102,0
pszenżyto <i>triticale</i>	59,34	56,87	58,03	102,0
zboża podstawowe siewne <i>basic sowing cereals</i>	55,07	76,71	104,08	135,7
Ziemniaki za 1 dt <i>Potatoes per dt</i>	27,31	24,05	24,13	100,3
Żywiec rzeźny – za 1 kg (w wadze żywej) <i>Animals for slaughter– per kg (in live weight)</i>				
w tym: <i>of which:</i>				
bydło rzeźne (bez cieląt) <i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>	6,14	6,15	6,81	110,7
trzoda chlewna <i>pigs</i>	4,46	5,21	5,07	97,3
drób <i>poultry</i>	3,54	3,36	3,51	104,5
Mleko krowie za 100 litrów <i>Cow milk per 1000 l</i>	111,33	116,59	146,67	125,8

Tablica. 5.4. **Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych według miesięcy**
 Table. 5.4. *Average procurement prices of main agricultural products by months*

LATA MIESIĄCE YEARS MONTHS		Ziarno zbóż ^a (bez siewnego) <i>Cereal grains ^a (excluding sowing seed)</i>			Żywiec rzeźny <i>Animals for slaughter</i>		Mleko krowie w zł za 1 hl <i>Cow milk in zł per 1 hl</i>
		razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		bydło (bez cieląt) <i>cattle (excluding calves)</i>	trzoda chlewna <i>pigs</i>	
			pszenica <i>wheat</i>	żyto <i>rye</i>			
		w zł za 1 dt <i>in zł per 1 dt</i>			w zł za 1 kg <i>in zł per 1 kg</i>		
2015	I	71,46	77,64	56,31	5,82	4,29	123,69
	II	65,85	76,93	53,03	5,71	4,53	122,31
	III	69,01	74,31	54,34	6,09	4,59	125,37
	IV	60,51	70,33	53,98	5,77	4,56	118,33
	V	61,81	66,26	52,71	5,83	4,40	112,62
	VI	61,53	68,67	51,67	6,13	4,59	110,89
	VII	60,31	68,10	52,94	6,09	4,52	109,01
	VIII	60,19	65,88	49,98	5,98	4,48	108,15
	IX	62,90	68,88	53,42	6,17	4,67	109,73
	X	63,44	67,88	54,89	6,23	4,48	113,48
	XI	65,15	69,38	55,51	6,09	4,08	114,60
	XII	65,75	69,72	57,27	6,24	3,94	114,31
	I–VI	65,52	72,85	53,49	5,39	4,50	118,43
	VII–XII	62,53	68,60	53,23	6,14	4,46	111,33
	I–XII	63,40	69,97	53,31	5,78	4,48	114,90
2016	I	66,66	68,86	58,71	6,35	4,12	111,93
	II	63,83	66,33	56,78	6,23	4,27	108,07
	III	62,19	63,66	55,81	5,74	4,34	108,59
	IV	61,43	62,74	57,33	5,94	4,23	92,72
	V	61,51	62,92	56,10	6,20	4,57	91,71
	VI	62,44	65,60	56,02	6,01	4,93	96,95
	VII	59,34	64,33	55,14	5,74	5,34	100,71
	VIII	58,07	62,60	49,09	5,95	5,34	106,56
	IX	59,42	62,80	50,97	6,01	5,42	113,19
	X	60,61	63,90	51,42	5,87	5,12	120,10
	XI	59,82	63,93	53,80	5,98	5,00	130,29
	XII	62,97	65,57	56,40	6,54	5,13	135,57
	I–VI	62,94	65,01	56,35	5,83	4,46	101,34
	VII–XII	59,92	64,08	51,20	6,15	5,21	116,59
	I–XII	60,84	64,37	52,68	6,00	4,83	108,79

Tablica. 5.4. **Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych według miesięcy (dok.)**
 Table. 5.4. *Average procurement prices of main agricultural products by months (cont.)*

LATA MIESIĄCE YEARS MONTHS		Ziarno zbóż ^a (bez siewnego) <i>Cereal grains ^a (excluding sowing seed)</i>			Żywiec rzeźny <i>Animals for slaughter</i>		Mleko krowie w zł za 1 hl <i>Cow milk in zł per 1 hl</i>
		razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		bydło (bez cieląt) <i>cattle (excluding calves)</i>	trzoda chlewna <i>pigs</i>	
			pszenica <i>wheat</i>	żyto <i>rye</i>			
		w zł za 1 dt <i>in zł per 1 dt</i>			w zł za 1 kg <i>in zł per 1 kg</i>		
2017	I	64,37	67,97	57,34	6,36	5,00	135,51
	II	64,88	68,81	56,91	6,50	4,92	134,24
	III	67,24	69,90	57,14	6,37	5,05	136,84
	IV	65,84	68,69	58,37	6,75	5,49	131,70
	V	70,00	72,89	59,77	6,75	5,66	131,82
	VI	68,61	72,48	58,85	6,94	5,71	132,92
	VII	61,35	73,53	60,74	6,73	5,61	135,87
	VIII	59,21	64,12	52,33	7,32	5,54	140,72
	IX	60,95	63,69	52,77	6,89	5,39	145,82
	X	61,63	64,13	54,86	7,03	4,94	149,60
	XI	62,88	65,04	56,26	6,92	4,79	153,45
	XII	64,38	66,42	57,55	7,54	4,70	156,68
	I–VI	65,12	68,07	55,46	6,51	5,26	133,95
	VII–XII	60,88	64,89	53,61	6,81	5,07	146,67
	I–XII	62,43	66,19	54,20	6,67	5,16	140,21

2016 = 100

2017	I	96,56	98,71	97,67	100,16	121,36	121,07
	II	101,64	103,74	100,23	104,33	115,22	124,22
	III	108,12	109,80	102,38	110,98	116,36	126,02
	IV	107,18	109,48	101,81	113,64	129,79	142,04
	V	113,80	115,85	106,54	108,87	123,85	143,74
	VI	109,88	110,49	105,05	115,47	115,82	137,10
	VII	103,39	114,30	110,16	117,25	105,06	134,91
	VIII	101,96	102,43	106,60	123,03	103,75	132,06
	IX	102,57	101,42	103,53	114,64	99,45	128,83
	X	101,68	100,36	106,69	119,76	96,48	124,56
	XI	105,12	101,74	104,57	115,72	95,80	117,78
	XII	102,24	101,30	102,04	115,29	91,62	115,57
	I–VI	103,46	104,71	98,42	111,66	117,94	132,18
	VII–XII	101,60	101,26	104,71	110,73	97,31	125,80
	I–XII	102,61	102,83	102,89	111,17	106,83	128,88

^a Podstawowych konsumpcyjnych i paszowych.^a Basic consumer and for feeds cereals.

U w a g a : Ceny miesięczne – wg meldunków; roczne i półroczne – wg sprawozdań.

Note: Monthly prices – according to registration; annual, semi-annual – according to reports.

Tablica. 5.5. **Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach**Table. 5.5. *Average marketplace prices received by farmers*

LATA MIESIĄCE YEARS MONTHS		Ziemniopłody – za 1 dt <i>Crops – per dt</i>		
		ziarno zbóż <i>cereal grain</i>		ziemniaki <i>potatoes</i>
		pszenicy <i>wheat</i>	żyta <i>rye</i>	
		w zł in zł		
2015	I	77,14	74,00	89,17
	II	82,50	62,50	87,08
	III	80,00	70,00	88,67
	IV	65,71	70,00	81,49
	V	75,71	78,00	91,53
	VI	90,00	78,00	81,96
	VII	83,33	83,33	.
	VIII	82,00	77,50	101,82
	IX	80,00	72,00	102,91
	X	81,25	68,00	96,98
	XI	83,33	70,00	104,85
	XII	80,00	70,00	105,67
	I–VI	78,51	72,08	86,65
	VII–XII	81,65	73,47	85,37
	I–XII	80,08	72,78	93,83
2016	I	86,00	80,00	106,44
	II	80,00	70,00	108,73
	III	83,33	66,00	109,79
	IV	78,33	66,00	107,14
	V	83,33	70,00	113,91
	VI	80,00	72,50	119,81
	VII	75,00	72,50	148,86
	VIII	74,00	60,00	109,38
	IX	80,00	66,67	106,98
	X	78,33	66,00	96,76
	XI	78,33	54,00	95,62
	XII	74,00	66,00	93,33
	I–VI	81,83	70,75	110,97
	VII–XII	76,61	64,20	108,49
	I–XII	79,22	67,47	109,73

Tablica. 5.5. **Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (dok.)**
 Table. 5.5. *Average marketplace prices received by farmers (cont.)*

LATA MIESIĄCE YEARS MONTHS		Ziemniopłody – za 1 dt <i>Crops – per dt</i>		
		ziarno zbóż <i>cereal grain</i>		ziemniaki <i>potatoes</i>
		pszenicy <i>wheat</i>	żyta <i>rye</i>	
		w zł in zł		
2017	I	93,33	.	98,48
	II	93,33	.	95,96
	III	93,33	.	103,44
	IV	86,67	.	98,34
	V	.	.	103,14
	VI	.	.	105,83
	VII	93,33	.	110,83
	VIII	.	.	128,90
	IX	93,33	.	106,63
	X	.	.	103,89
	XI	.	.	107,39
	XII	105,00	.	106,92
	I–VI	91,67	.	100,87
	VII–XII	97,22		110,76
	I–XII	94,05	.	105,81

2016 = 100

2017	I	108,5	x	92,5
	II	116,7	x	88,3
	III	112,0	x	94,2
	IV	110,6	x	91,8
	V	x	x	90,5
	VI	x	x	88,3
	VII	124,4	x	74,5
	VIII	x	x	117,8
	IX	116,7	x	99,7
	X	x	x	107,4
	XI	x	x	112,3
	XII	141,9	x	114,6
	I–VI	112,0	x	90,9
	VII–XII	126,9	x	102,1
	I–XII	118,7	x	96,4

Tablica. 5.6. Relacje cen wybranych produktów rolnych
Table. 5.6. Relations between marketplace prices and procurement prices

LATA MIESIĄCE YEARS MONTHS		Relacje ceny skupu 1 kg żywca wieprzowego do cen <i>Relations between procurement price of 1 kg of gigs for slaughter and retail prices</i>				Relacje cen targowiskowych do cen skupu pszenicy <i>Relations between marketplace prices and procurement prices of wheat</i>
		1 kg żyta <i>1 kg of rye</i>		1 kg ziemniaków na targowiskach <i>1 kg of potatoes on marketplaces</i>	1 l mleka krowiego w skupie <i>1 l of cow milk in procurement</i>	
		na targowiskach <i>on marketplaces</i>	w skupie <i>in procurement</i>			
2015	I	5,8	7,7	4,8	3,5	1,0
	II	7,2	8,5	5,2	3,7	1,1
	III	6,6	8,5	5,2	3,7	1,1
	IV	6,5	8,4	5,6	3,9	0,9
	V	5,6	8,3	4,8	3,9	1,2
	VI	5,9	8,8	5,6	4,1	1,3
	VII	5,4	8,5	.	4,1	1,2
	VIII	5,7	9,0	4,4	4,1	1,2
	IX	6,5	8,8	4,5	4,2	1,2
	X	6,6	8,1	4,6	4,0	1,2
	XI	5,8	7,3	3,9	3,5	1,2
	XII	5,6	6,9	3,7	3,5	1,1
2016						1,2
	I	5,2	7,0	3,9	3,7	
	II	6,1	7,5	3,9	4,0	1,2
	III	6,6	7,8	3,9	4,0	1,3
	IV	6,4	7,4	4,0	4,5	1,2
	V	6,5	8,2	4,0	5,0	1,3
	VI	6,8	8,8	4,1	5,1	1,2
	VII	7,3	9,7	3,6	5,3	1,2
	VIII	8,9	10,9	4,9	5,0	1,2
	IX	8,1	10,6	5,1	4,8	1,3
	X	7,8	10,0	5,3	4,3	1,2
	XI	9,3	9,3	5,2	3,8	1,2
	XII	7,8	9,2	5,5	3,8	1,1
2017						1,4
	I	.	8,8	5,1	3,7	
	II	.	8,6	5,1	3,7	1,3
	III	.	8,9	4,9	3,7	1,3
	IV	.	9,5	5,6	4,2	1,3
	V	.	9,4	5,5	4,3	.
	VI	.	9,7	5,4	4,3	.
	VII	.	9,2	5,1	4,1	1,3
	VIII	.	10,7	4,3	3,9	0,0
	IX	.	10,2	5,0	3,7	1,5
	X	.	9,0	4,8	3,3	.
	XI	.	8,6	4,5	3,1	.
	XII	.	8,1	4,4	3,0	1,6

Tablica. 5.7. **Przeciętne ceny gruntów ornych w obrocie prywatnym**Table. 5.7. *Average prices of a arable area in private trading*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Grunty orne <i>Arable land</i>			
		ogółem <i>total</i>	dobrze (pszenno-buraczane) <i>fertile</i>	średnie (żytnio-ziemniaczane) <i>medium fertile</i>	słabe (piaszczyste) <i>barren</i>
Za 1 ha w zł <i>Per ha in zł</i>	2015	27279	35706	27829	22368
	2016	28241	35076	29067	22506
	2017	28963	37205	28686	22235
W przeliczeniu na żyto ^a w dt <i>In terms of rye ^a in dt</i>	2015	374,8	490,6	382,4	307,3
	2016	418,6	519,9	430,8	333,6
	2017	x	x	x	x

^a Według średnich rocznych cen na targowiskach.^a According to average yearly marketplace prices.

6. Agrometeorologia

6. Agrometeorology

Tablica. 6.1 **Charakterystyki meteorologiczne^a**

Table. 6.1. *Meteorological characteristics^a*

MIESIĄCE MONTHS	Temperatura powietrza Air temperature						Opady atmosferyczne Atmospheric precipitation			Uśło- necznie- nie suma [godz.] Insola- tion, the sum in hours
	T średnia [°C] Average temp. in °C	odchyle- nie T śre- dniej od normy ^b [°C] deviation of the average temp. from the norm ^b in °C	T max [°C] max temp. in °C	T min [°C] min. temp. in °C	T min przy gruncie [°C] min. temp. by the ground in °C	liczba dni z T min przy gruncie <0°C number of days with min. temp. by the ground <0°C	suma [mm] the sum in mm	% normy ^b % of the norm ^b	liczba dni z opa- dem number of days with precipita- tion	
2016										
styczeń January	-1,2	-1,1	10,3	-15,4	-17,7	23,0	33,7	80,7	16,0	44,5
luty February	3,3	2,9	12,4	-5,2	-7,2	16,3	43,2	146,3	17,3	64,3
marzec March	4,0	0,7	16,9	-3,7	-5,9	18,3	21,9	56,5	10,3	117,7
kwiecień April	8,2	1,2	21,2	-1,8	-3,5	6,7	24,0	67,7	9,7	209,2
maj May	14,7	2,5	28,7	2,5	0,0	3,0	31,0	62,0	6,3	302,0
czerwiec June	17,6	2,3	33,0	5,5	3,6	6,7	74,1	107,7	13,7	280,2
lipiec July	18,4	1,0	29,1	9,9	7,1	9,7	88,2	119,7	15,7	228,5
sierpień August	17,5	0,2	31,5	8,5	6,0	8,3	78,6	125,3	17,7	213,9
wrzesień September	16,5	3,1	28,5	5,4	2,0	6,0	18,9	33,0	5,0	259,3
październik October	8,7	-0,4	17,9	2,3	0,2	2,0	64,3	135,0	21,0	49,2
listopad November	4,0	-0,3	13,6	-5,0	-7,9	14,0	52,9	107,7	16,7	49,0
grudzień December	3,2	1,8	10,7	-4,6	-7,3	15,7	50,5	101,3	14,0	30,0
2017										
styczeń January	-0,5	-0,4	5,4	-7,9	-13,4	26,7	35,5	84,7	15,3	41,7
luty February	1,2	0,8	13,2	-8,3	-9,7	17,3	41,5	140,3	12,0	71,5
marzec March	6,0	2,6	21,2	-3,3	-5,5	13,0	44,1	112,3	11,3	139,4
kwiecień April	6,9	-0,2	20,1	-3,0	-5,1	6,3	43,3	123,3	16,3	156,1
maj May	13,3	1,1	29,2	1,8	0,6	0,3	59,7	126,3	12,0	269,6
czerwiec June	16,7	1,4	27,6	8,9	5,9	4,0	115,5	174,7	18,3	234,6
lipiec July	17,1	-0,2	29,9	7,7	6,0	3,0	158,8	240,7	20,7	213,1
sierpień August	18,1	0,8	28,5	8,6	6,9	7,0	56,6	91,3	15,7	251,9
wrzesień September	14,0	0,5	20,3	5,7	3,4	0,0	47,6	80,0	11,7	141,1
październik October	11,2	2,1	20,1	3,0	1,2	0,3	117,9	243,0	19,3	91,2
listopad November	5,7	1,5	13,0	-1,6	-3,7	6,7	67,9	146,0	19,3	42,9
grudzień December	3,2	1,9	10,0	-3,9	-6,5	18,7	48,7	95,3	20,3	27,1

^a Średnie pomiary ze stacji meteorologicznych w Szczecinie, Koszalinie i Świnoujściu. ^b Wartość odniesiono do norm z okresu 1971-2000.

^a Average measurements from meteorological stations in Szczecin, Koszalin and Świnoujście. ^b The value was referred to the standards from 1971-2000.

7. Ważniejsze dane o województwie na tle kraju w 2017 r.

7. Major data regarding the voivodship against the background of the country in 2017

Tablica. 7.1 **Ważniejsze dane o województwie na tle kraju w 2017 r.**
Table. 7.1. Major data regarding the voivodship against the background of the country in 2017

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Województwo Voivodship		
	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	Polska=100 Poland=100	miejsce w kraju position in the country
Produkcja globalna ^a (ceny stałe) w mln zł Global output ^a (fixed prices) in mln zł	3727,7	3,5	12
Produkcja końcowa ^a (ceny stałe) w mln zł Final output ^a (fixed prices) in mln zł	3101,7	3,5	12
Produkcja towarowa ^a (ceny stałe) w mln zł Market output ^a (fixed prices) in mln zł	2990,1	3,7	11
Powierzchnia użytków rolnych według siedziby użytkownika w tys. ha Agricultural land area by holder residence in thous. ha	812,9	5,0	9
Powierzchnia zasiewów w tys. ha Sown area in thous. ha	626,2	5,8	8
w tym: of which:			
zboża cereals	408,4	5,4	8
w tym: of which:			
pszenica wheat	176,4	106,6	5
żyto rye	64,7	7,4	4
ziemniaki potatoes	10,7	3,2	12
rzepak i rzepik rape and turnip rape	104,8	11,5	3
buraki cukrowe sugar beets	13,3	5,7	7
Plony z 1 ha w dt: Yields per 1 ha in dt			
zboża cereals	43,6	103,8	8
w tym: of which:			
pszenica wheat	52,0	106,6	5
żyto rye	35,2	115,0	3
ziemniaki potatoes	301,0	107,9	5
rzepak i rzepik rape and turnip rape	25,9	87,8	14
buraki cukrowe sugar beets	629,0	92,6	12

^a Dotyczy 2016 r.
^a Concerns 2016.

Tablica. 7.1 **Ważniejsze dane o województwie na tle kraju w 2017 r. (cd.)**
Table. 7.1. **Major data regarding the voivodship against the background of the country in 2017 (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Województwo Voivodship		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	Polska=100 Poland=100	miejsce w kraju position in the country
Zbiory w tys. ton: <i>Crop production in thous. tonnes:</i>			
zboża <i>cereals</i>	1782,1	5,6	8
w tym: <i>of which:</i>			
pszenica <i>wheat</i>	918,3	7,9	8
żyto <i>rye</i>	228,0	8,5	4
ziemniaki <i>potatoes</i>	320,6	3,5	12
rzepak i rzepik <i>rape and turnip rape</i>	271,3	10,1	5
buraki cukrowe <i>sugar beets</i>	834,4	5,3	7
Zwierzęta gospodarskie w tys. sztuk: <i>Livestocks in thous. heads:</i>			
bydło (stan w czerwcu) <i>cattle (as of June)</i>	101,2	1,6	14
w tym krowy <i>of which cows</i>	38,9	1,6	15
trzoda chlewna (stan w czerwcu) <i>pigs (as of June)</i>	284,1	2,5	10
w tym lochy <i>of which sows</i>	28,4	3,2	10
na 100 ha użytków rolnych w sztukach: <i>per 100 ha of agricultural land in heads</i>			
bydło (stan w czerwcu) <i>cattle (as of June)</i>	12,4	29,5	15
trzoda chlewna (stan w czerwcu) <i>pigs (as of June)</i>	35,0	45,1	12
Produkcja ^a : <i>Output ^a:</i>			
żywca rzeźnego ^b w przeliczeniu na mięso (w wbc) w tys. ton <i>animal for slaughter ^b in terms of meat (in warm post-slaughter weight) in thous. tonnes</i>	172,6	3,5	10
mleka krowiego w mln litrów <i>cow milk in mln litres</i>	147,1	1,1	15
Produkcja ^a na 1 ha użytków rolnych: <i>Output ^a per 1 ha of agricultural land:</i>			
żywca rzeźnego ^b w przeliczeniu na mięso (w wbc) w kg <i>animal for slaughter ^b in terms of meat (in warm post-slaughter weight) in kg</i>	203,0	59,8	12
mleka krowiego w litrach <i>cow milk in litres</i>	173,0	19,5	16

^a Dotyczy 2016 r. ^b Łącznie z tłuszczami i podrobami; wołowy, cielęcy, wieprzowy, barani, koński, drobiowy, kozi, króliczy i dziczyzna.

^a Concerns 2016. ^b Including fats and pluck; beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goats, rabbits and game.

Tablica. 7.1 Ważniejsze dane o województwie na tle kraju w 2017 r. (dok.)
Table. 7.1. Major data regarding the voivodship against the background of the country in 2017 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Województwo Voivodship		
	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	Polska=100 Poland=100	miejsce w kraju position in the country
Skup: Procurement:			
zboż w tys. ton cereals in thous. tonnes	1277,4	9,9	5
żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (w wbc) w tys. ton animal for slaughter in terms of meat (in warm post-slaughter weight) in thous. tonnes	149,5	3,4	6
mleka krowiego w mln litrów cow milk in mln litres	133,1	1,2	14
Skup na 1 ha użytków rolnych: Procurement per 1 ha of agricultural land:			
zboż w kg cereals in kg	1571,0	177,7	4
żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (w wbc) w kg animal for slaughter in terms of meat (in warm post-slaughter weight) in kg	184,0	60,3	12
mleka krowiego w litrach cow milk in litres	164,0	21,2	14
Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych (NPK) na 1 ha użytków rolnych w kg Consumption of mineral and chemical fertilizers per 1 ha of agricultural land in kg	134,5	95,9	8
Zużycie wapna nawozowego na 1 ha użytków rolnych w kg Consumption of lime fertilizers per 1 ha of agricultural land in kg	76,7	144,7	4

Uwagi metodologiczne

Methodological notes

Opracowanie „Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim w 2017 r.” jest kolejną edycją publikacji zbiorczej z zakresu statystyki rolnictwa, ujmującą podstawowe informacje zarówno o wynikach produkcyjnych rolnictwa, jak też o warunkach produkcyjno-ekonomicznych i zużyciu środków produkcji.

Publikację opracowano na podstawie zbiorczych wyników sprawozdawczości, badań reprezentacyjnych i spisów rolniczych oraz szacunków prowadzonych przez rzeczoznawców wojewódzkich.

Publikacja zawiera informacje o:

- produkcji roślinnej (plony i zbiory) i zwierzęcej (produkcja żywca, mleka) oraz wynikach produkcyjnych rolnictwa w ujęciu wartościowym, tj. rolniczej produkcji globalnej, końcowej i towarowej z wyodrębnieniem wartości i ilości skupionych produktów rolnych,
- warunkach produkcyjno-ekonomicznych produkcji rolniczej, w tym m.in. o użytkowaniu gruntów, warunkach agrometeorologicznych, cenach ziemi oraz cenach produktów rolnych, środków produkcji i ich relacjach,
- zaopatrzeniu i zużyciu środków produkcji w rolnictwie.

Wyniki badań produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich i produkcji zwierzęcej opracowane zostały **według siedziby użytkownika gospodarstwa**, tj. dla gospodarstw indywidualnych – według miejsca siedziby (zamieszkania) użytkownika, a dla gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek – według miejsca siedziby przedsiębiorstwa (gospodarstwa).

Gospodarstwo rolne – jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

1. gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
2. gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nie posiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin oraz chowem i hodowlą zwierząt, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym również uprawę grzybów), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasienneictwo roślin rolniczych i ogrodniczych, chów i hodowlę zwierząt w gospodarstwie (bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, zwierząt futerkowych, zwierząt łownych utrzymywanych na rzeź), pszczoł oraz działalność polegającą na utrzymaniu gruntów rolnych już niewykorzystywanych do celów produkcyjnych według zasad dobrej kultury rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).

Gospodarstwo rolne osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej to gospodarstwo rolne prowadzone przez osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, którego podstawowa działalność jest zaliczana według Polskiej Klasyfikacji Działalności do sekcji A, działu 01, grupy:

01.1 – uprawy rolne inne niż wieloletnie,

01.2 – uprawy roślin wieloletnich,

01.3 – rozmnażanie roślin,

01.4 – chów i hodowla zwierząt,

01.5 – uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana),

01.6, klasa 01.61 – działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną (utrzymywanie gruntów w dobrej kulturze rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska), a także niezależnie od zaklasyfikowania działalności podstawowej, gdy w gruntach użytkowanych przez jednostkę powierzchnia użytków rolnych wynosi 1 ha i więcej lub prowadzony jest chów/hodowla zwierząt gospodarskich.

Za **użytkownika gospodarstwa rolnego** uważa się osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie użytkującą gospodarstwo rolne, niezależnie od tego, czy jest właścicielem, dzierżawcą tego gospodarstwa czy też użytkuje je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty wchodzące w skład gospodarstwa rolnego są położone na terenie jednej czy kilku gmin.

Grunty ogółem to łączna powierzchnia użytków rolnych (zasiewów, upraw trwałych ogrodów przydomowych, łąk i pastwisk), lasów i gruntów leśnych (łącznie z plantacjami o krótkiej rotacji) oraz pozostałych gruntów (np. pod zabudowaniami). Jest to łączny areal wszystkich gruntów niezależnie od tytułu władania – własnych, dzierżawionych (na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel, itp.), wspólnych (w części przypadających użytkownikowi), a także użytkowanych przez gospodarstwo gruntów należących do gospodarstw opuszczonych. Nie zalicza się powierzchni gruntów wydzierżawionych innym i gruntów należących do wspólnot gruntowych.

Użytki rolne ogółem to powierzchnia:

- użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej, tj. utrzymywanych zgodnie z normami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 marca 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 1551), na którą składają się:
 - łąki trwałe,
 - pastwiska trwałe,
 - uprawy trwałe (łącznie z sadami),
 - ogrody przydomowe (bez powierzchni przeznaczonej na rekreację),
 - zasiewy,
 - grunty ugorowane (łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny),
- użytków rolnych pozostałych (użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze rolnej w dniu 1 czerwca 2017 r.).

Łąki trwałe to grunty pokryte trawami (5 lub więcej lat), z zasady koszone, a w rejonach górskich również powierzchnia koszonych hal i połonin. Łąki powinny być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej i przynajmniej raz w roku koszone, ale zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych.

Pastwiska trwałe to grunty pokryte trawami (5 lat lub więcej), które z zasady nie są koszone, lecz wypasane, a w rejonach górskich również powierzchnia wypasanych hal i połonin utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z pastwiskami trwałymi niewykorzystywanymi do celów produkcyjnych oraz z ekstensywnie wypasanymi pastwiskami położonymi na terenie pagórkowatym lub na znacznej wysokości, na glebach niskiej klasy, na których nie stosuje się nawożenia, podsiewów, melioracji itp.).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew owocowych rosnących w zwartym nasadzeniu, krzewów owocowych rosnących w zwartym nasadzeniu, szkółek drzew i krzewów owocowych, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych gruntowych upraw trwałych, w tym wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, choinek bożonarodzeniowych, a także upraw trwałych pod osłonami.

Sady to plantacje drzew, krzewów owocowych i upraw jagodowych utrzymywane w dobrej kulturze rolnej (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) rosnące w zwartym nasadzeniu, a także szkółki drzew i krzewów owocowych, jeżeli ich łączna powierzchnia nie jest mniejsza niż 0,1 ha. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i poziomek.

Ogrody przydomowe to powierzchnia zlokalizowana najczęściej wokół siedziby gospodarstwa często oddzielona od reszty gospodarstwa. Obejmuje powierzchnię upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie w gospodarstwie domowym użytkownika gospodarstwa rolnego. Sporadycznie nadwyżki zbiorów mogą być sprzedawane. Ogród przydomowy może obejmować zarówno uprawy rolne i ogrodnicze jednoroczne, jak i uprawy wieloletnie. Do ogrodów przydomowych nie należy zaliczać powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Powierzchnia gruntów ugorowanych to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Zaliczamy tu grunty zarówno uprawnione, jak i nieuprawnione (np. gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha) do płatności obszarowych. Do gruntów ugorowanych należy zaliczyć także grunty przygotowane pod tegoroczne zasiewy (np. warzyw), ale do 1 czerwca 2017 r. – nieobsiane lub nieobsadzone, a także powierzchnię upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym. Do powierzchni pod zasiewami nie zaliczamy powierzchni szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, uprawy wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także innych upraw trwałych oraz powierzchni upraw trwałych pod osłonami itp. Nie zalicza się tu powierzchni plantacji drzew i krzewów szybko-rosnących prowadzonych na użytkach rolnych, które kwalifikowane są do lasów, upraw w ogrodach przydomowych, a także powierzchni upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny, zakwalifikowanych do gruntów ugorowanych.

Lasy i grunty leśne to powierzchnia pokryta roślinnością leśną (zalesiona) lub przejściowo jej pozbawiona (niezalesiona) oraz grunty związane z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkółek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykorzystywanych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię drzew i krzewów szybko-rosnących prowadzonych na użytkach rolnych.

Pozostałe grunty to grunty będące pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnia wód śródlądowych (własnych i dzierzawionych), rowów melioracyjnych, powierzchnia porośnięta wikliną w stanie naturalnym, powierzchnia terenów bagiennych, powierzchnia innych gruntów (torfowiska, żwirownie), nieużytków (w tym gruntów zadrzewionych i zakrzaczonych) oraz powierzchnia przeznaczona dla rekreacji (np. zlokalizowana wokół domu, pola golfowe itp.). Do pozostałych gruntów zalicza się także powierzchnię gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo, jeżeli grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego, np. grunty rolne przeznaczone pod budowę drogi, supermarketu.

Dane o powierzchni zasiewów dotyczą powierzchni upraw poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym.

Pod pojęciem **plon** rozumie się ilość jednostek wagowych (dt) danego **ziemiopłodu** zebranego z jednostki powierzchni (ha). W szacunkach plonów obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych, jako średnich ważonych, gdzie wagą jest powierzchnia danej uprawy. Uwzględniane są przy tym powierzchnie, z których uzyskano wysokie, jak też i niskie plony oraz powierzchnie (ujęte w badaniach), z których plonów nie zebrano (zostały zniszczone w wyniku gradobicia, powodzi itp.).

Do grupy „**zboż podstawowych z mieszankami zbożowymi**” zalicza się powierzchnię zboż podstawowych (pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta) oraz powierzchnię zasiewów mieszanek zbożowych ozimych i jarych.

Do grupy „**zboż ogółem**” zaliczono zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i pozostałe zbożowe (amarantus, kanar, żyto stuletnie).

Do grupy „**przemysłowych**” zaliczono powierzchnię uprawy buraków cukrowych, rzepaku i rzepiku, lnu (łącznie z lnem oleistym), konopi oraz tytoniu.

Strączkowe na nasiona to rośliny:

- **jadalne** – groch, fasola, bób, soczewica, cieciora oraz soja z przeznaczeniem na konsumpcję. Powierzchnię zasianą grochem, fasolą, bobem itp. przewidzianą do zbioru w stanie niedojrzałym zaliczono do warzyw gruntowych.
- **pastewne** – uprawy okopowych pastewnych, strączkowych pastewnych łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno i zielonkę, kukurydza na zielonkę, motylkowe drobnonasienne, inne pastewne i trawy na nasiona i zielonkę (bez upraw przeznaczonych na nawozy zielone).

Grupa „pozostałe” obejmuje warzywa gruntowe, truskawki i poziomki gruntowe, uprawy nasienne, kwiaty i rośliny ozdobne gruntowe, pozostałe przemysłowe (np. krokosz barwierski, zioła dla przemysłu kosmetycznego, uprawy wieloletnie na cele energetyczne), słonecznik na ziarno, soję, inne oleiste (nieuwzględnione w grupie „przemysłowe”), chmiel, zioła i przyprawy, cykorię, a także uprawy pod osłonami (bez upraw trwałych pod osłonami) oraz pozostałe uprawy.

Do **warzyw** zaliczono: kapustę głowiastą (wczesną i późną, białą, czerwoną i włoską), cebulę, marchew jadalną, buraki ćwikłowe, ogórki, pomidory, kalafiora (wczesne i późne), warzywa pozostałe (pietruszkę, seler, pory, brukselkę, szczaw, szpinak, sałatę, rzodkiewkę, chrzan, rabarbar, skorzonę, kalarepę, czosnek, dynię, szparagi, brokuły, kapustę pekińską, cykorię liściastą itp.). Grupa ta obejmuje również groch i bób zebrany w stanie niedojrzałym (zielonym), fasolę szparagową, z której zebrano niedojrzałe strąki oraz kukurydzę z przeznaczeniem na zbiór kolb w stanie niedojrzałym, a także rozsady warzyw gruntowych na potrzeby własne gospodarstwa.

Powierzchnia uprawy „**warzyw gruntowych**” to łączna powierzchnia warzyw uprawianych w gruncie lub z zastosowaniem przykrycia upraw niską, niedostępną folią (poniżej 1,5 m w szczycie) okresowo bądź na stałe w danym sezonie wegetacji. Do powierzchni warzyw gruntowych zaliczono także powierzchnię planowaną do obsiania lub obsadzenia po 1 czerwca 2017 r. pod zbiór warzyw w 2017 r.

Zwierzęta gospodarskie

Dane o produkcji **żywca rzeźnego** dotyczą skupu zwierząt rzeźnych (pomniejszonego o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaży targowiskowej zwierząt rzeźnych oraz uboju z przeznaczeniem na spożycie naturalne. Produkcję żywca rzeźnego podaje się:

- w tysiącach sztuk (liczba zwierząt rzeźnych), w tysiącach ton:
 - „w wadze żywej”, tj. według wagi zwierząt rzeźnych przed ubojem,
 - „w wadze poubojowej ciepłej” (wbc), tj. w przeliczeniu na mięso (masę mięsno-kostną) łącznie z tłuszczami i – jeżeli tak zaznaczono – z podrobami, za pomocą współczynników określających poubojową wydajność poszczególnych gatunków zwierząt.

Za **krowy mleczne** uważa się krowy, które ze względu na rasę lub odmianę lub szczególne właściwości utrzymywane są w gospodarstwie wyłącznie lub głównie do produkcji mleka przeznaczonego do konsumpcji lub przetworzenia na produkty mleczne. Zalicza się tu również krowy mleczne wybrakowane już z chowu, które pozostają jeszcze w gospodarstwie na tzw. dopasie, po czym skierowane zostaną do uboju.

Za **krowy „mamki”** uważa się krowy, które ze względu na rasę lub odmianę (krowy ras mięsnych i urodzone z krzyżówek z rasami mięsnymi) lub szczególne właściwości utrzymywane są w gospodarstwie wyłącznie lub głównie do produkcji cieląt rzeźnych i których mleko wykorzystywane jest do odchowu cieląt lub przeznaczone na paszę dla innych zwierząt. Zalicza się tu również krowy „mamki” wybrakowane już z chowu, które pozostają jeszcze w gospodarstwie na tzw. dopasie, po czym skierowane zostaną do uboju.

Dla gospodarstw o dużej skali chowu drobiu (np. ferma wielkotowarowa produkująca brojlery lub jaja konsumpcyjne), w których w dniu badania nie było na stanie drobiu w związku z trwającą właśnie przerwą technologiczną w produkcji, a przerwa ta nie przekraczała 8 tygodni, przyjmowano stany drobiu z okresu przed opróżnieniem pomieszczeń (kurników).

Informacje o skupie produktów rolnych dotyczą ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów. Dane o skupie:

- **zbóż**, jeżeli nie zaznaczono inaczej, dotyczą ziarna zbóż konsumpcyjnych, paszowych i siewnych z wyodrębnieniem zbóż podstawowych (łącznie z mieszkankami zbożowymi), obejmujących pszenicę, żyto, jęczmień i owies (łącznie z mieszkankami zbożowymi) oraz pszenżyto,
- **ziemniaków** – dotyczą, poza dostawami do punktów skupu, również dostaw do gorzelni, płatkarni i suszarni,
- **żywca rzeźnego** (bydła, cieląt, trzody chlewnej, owiec, koni i drobiu) – dotyczą tylko zwierząt rzeźnych (łącznie z żywcem skupowanym na eksport), bez skupu zwierząt hodowlanych,
- **trzody chlewnej** – nie obejmują prosiąt i warchlaków.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku),
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Dane o skupie produktów rolnych:

- **za okresy miesięczne** dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej,
- **za okresy półroczne** uwzględniają korekty wynikające ze sprawozdawczości półrocznej, obejmującej również skup o wartości co najmniej 10 tys. zł realizowany przez osoby fizyczne.

Wskaźniki dynamiki skupu liczone są w zakresie porównywalnym: dla miesięcy – na bazie danych meldunkowych, w ujęciu półrocznym – po uwzględnieniu korekt wynikających ze sprawozdawczości półrocznej.

Ceny skupu są cenami przeciętnymi, obliczonymi jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów rolnych, skupionych w danym okresie przez podmioty gospodarcze, prowadzące skup bezpośrednio od producentów. Prezentowane ceny skupu produktów rolnych pochodzą z badania miesięcznego (meldunek o skupie produktów rolnych realizowany przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej) i półrocznego (sprawozdawczość uwzględniająca korekty danych meldunkowych oraz skup o wartości co najmniej 10 tys. zł realizowany przez osoby fizyczne). Wskaźniki cen skupu obliczono w zakresie porównywalnym.

Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** od 1 stycznia 2005 r. są notowania cen wybranych produktów prowadzone przez sieć stałych ankietatorów GUS na 450 targowiskach rolnych na terenie całego kraju. Przeciętne ceny miesięczne obliczono jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali województwa; przeciętne ceny kwartalne, półroczne i roczne – jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”. W tablicach ujmujących sumaryczne dane dotyczące powierzchni upraw i zbiorów mogą wystąpić pewne nieścisłości rachunkowe wynikające z zaokrągleń lub naliczeń z zastosowaniem wskaźników. Liczby te są poprawne pod względem merytorycznym.

Dynamikę powierzchni i plony licząco uwzględniając wielkości w hektarach i arach.

Dane za 2016 r. dotyczące powierzchni użytków rolnych i zasiewów poszczególnych upraw przedstawione w niniejszej publikacji uległy zmianie w stosunku do wcześniej opublikowanych w wyniku udostępnienia danych ostatecznych zawartych w publikacji GUS „Charakterystyka gospodarstw rolnych”.